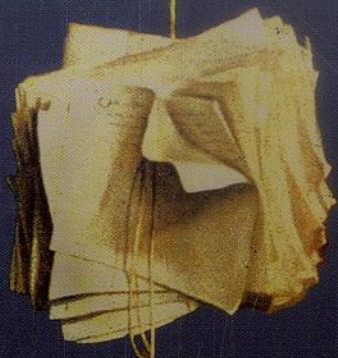

Géczi János

*Kiegészítések egy
Vörösmarty-sorhoz*

Gondolat

Géczi János

Kiegészítések egy Vörösmarty-sorhoz

verseskönyv
1983–2013

Géczi János

Kiegészítések egy Vörösmarty-sorhoz

verseskönyv
1983–2013

Gondolat Kiadó
Budapest, 2013

A kötet megjelentetését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta

Szerkesztette
Reményi József Tamás

© Géczy János, 2013

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes írásbeli
hozzájárulásához van kötve.

*www.gondolatkiado.hu
gondolatkiado.blog.hu
facebook.com/gondolatkiado
twitter.com/gondolatkiado*

A kiadásért felel Bácskai István
Olvasószerkesztő Gál Mihály
Borítóterv Pintér László
Nyomta és kötötte Rolling-Site Nyomda
ISBN 978 963 693 XXX X

a vers csak vészkijárat

Szabad kis zsandárversek

(részletek)

fut mint a fürj a pentameterben
s lány a vetés japáni selymén

★

a legrosszabb versekben találom újabban
azt amit a versek lényegének mondanak
a vadállati üvöltést
az ablakokra nyíló ablakokat
dudorászást az elektrogafikákban
s mindenféle magán szentháromságokat
ítéletidő tombol a rossz versekben
s a bérfosók kara
annyi a gyilkosság mint a pelyva
a hasonlatok meg szégyenükben
emberszemüket véresre dörzsölik

★

cseresznyefa
ha kimondom: cseresznyefa
már nem a viráglomb alá
hanem egy szó árnyékába állok

★

arról ír mondja
míg szemmel követi a szonettekben
kirepülő darazsakat
arról és csakis arról
milyen tehertétel a szakma
a verstudás akkor
ha nem tud többé írni
mégis ki kell mondani
valakinek hogy nem
mondja riadtan
hogy nem a versekbe húzódott be a vers
s az önmegszólítás a szakadék fölött
és a trópusok pokla mit sem ér
ha kipusztult a
szavak istenférge

★

Ez a domb Ez a nyárfa
Narfény villog És a búzatábla
Kimondja a kert első szavát
S a lencse ahogy fűzi át
a sövényen hajlékony magát
Ez voltam én Gyökérben laktam
Fű-fa-bogárban Száz alakban
A piros a szívben Boldog
mikor magukra mutattak a dolgok
Fecsegetem patakmód Ennyi
Jó volt pataknak lenni
S ahogy virítottam minden sorban
amikor pipacs voltam

★

részletezzem ezt a helyzetet
– a kérdés kampója
semmi más készítés
a fapapucs tétován
kopog el a járdán

ha már nem látom meg
mi itt a szépség
csak ahogy elvonul
elvonul lódenkabátban
megroskadt vállal
a helyzet árnyalt
meglehetősen
kis szögeket ver a kapufába
és összekaristol minden ablakot

★

nem sírtam
nem
nem
csak szétdörzsöltem
szemem sarkában
egy most nyílt pipacsot

★

elképzeled így reggel
hogy állsz a délután gyűjtópontjában
kissé vasárnapiasan mégis lazán
fedőneveket találsz magadnak
egyik-másikban meghentergőzől
kutyaként a macskaszarban
és szavakat találsz a vendégszeretetre
és szóbogarat a főnevek alatt
reggel
a délutáni főnevek kövei alatt
nyüzsgő fekete-pöttyös férgeket
hiába tuszkolod át a múltba
átfordul ismét jövő időbe a helyzet
s bölintasz rá egyetértőleg
ennyi

★

ezek a fenyvek
az apácavölgyben
mintha riadtan
mintha gatyában

★

avantgárd versben a szavak
másznak ennyire kényes biztonsággal
ahogy ezek a patkányok a villanydróton
a szürreál érkezett a barokk városába
csapatostól
lőddörögnek és vinnyognak
talpak vízjele a székesegyház padlóján
a patkányok rákaptak a tulipánhagymákra
nem elég nekik az ereszek sok csimasza
agresszívek mint a
hosszú késes haramiaversek
és büdösek akár a földfaló virago

★

a gipszangyalok kiültek
a szemöldökök fölött napoznak
kifakul tőlük a tér
a házfalak szétosztják sárgájukat

a gipszangyalok szárnyai
belelőgnak a falba
faragott kövek közt kavarják a port
nem tudnak szabadulni
vergődnek
de az arcukat boldogan
odatartják a verőfénynek

ha odatapasztod a füled
a középkori ház
fahamuval töltött falához
hallhatod a szárnyak verdesését

★

a zengőlégy
arannyal futtatott szárnya
propellerként
zúg csattog
a szarcsomó fölött

★

a cigánymeggyhez senki
nem mászik fel a vároldalra
pedig a kövek közé nőtt fát
minden turistakalauz
minden album
minden útikönyv megnevezi
százezres példányban látható
ahogy szappanhabosan virágzik
érik
aszalódik
vetkezi leveleit
ismeri a tömegek nyelvét
megúsza az összes felfordulást
de ezen a nyáron
már másodszor vérzi be
ökörvérrel telt gyümölcseivel
a sziklafalat

★

felhúzni a tisztára nyalt bundát
a kertfal tetején abban játszani
éjfél előtt egy órával
éjfél mögötti egy óráig
a tusfekete házak közén
puha árnyak közt vinnyogva
két félvak kölyökkel
mintha nem is az óváros téren
még csak nem is a halpiacon
de valahol a várárok előttben
amikor a bakony a hősi kapuig ért

pont ott és akkor
visszabújva vagy ezer évvel
tisztára nyalt bundában
(nyílsebnyi pecsét a nyakon)
mint a menyét

★

a legtöményebb cserlevél
árnyékába állok
ahol zuhog a tus

★

mennyi anyagból áll egy mondat
sejti
ráesett a jelző téglája

★

a város
macskaérc és macskaszem
forgunk fekete szőrben
sötétben
elbántunk egymással
azt hiszem
jól hiszem
ez a sötét
– biccents rá
úgy legyen
kigördül a zörgés
a cseresznyemagból
megtörténtünk együtt
nem történt semmi sem

ez a volt
– ennyi a házunk
mondjuk hogy
csak erre vágytunk

kapaszkodj belém
röghöz a rög
nyúlj le ha lenyúllak
röhögj
ha röhögök

★

jön a dal
egymásba nyitja a tükröket

kilóg innen s máris belóg oda
nyit és zár mint a mondatok
pedig csupán dallam
a vízhi g időből
belefúj a szújáratokba
az üveget átjárták a velencei szúk
a foncsorba nem mertek bemenni
a régi dal se mászik a foncsorba
ezüstös lenne holott csak fakó
fakó minden koszlott hét
a hárs hónalján a szőrök
fakó fakó
ónvessző alatt a rajz
minden ami hasonlat akar lenni
nem szeretem
az alattomos nyelvtanodákat

★

azt üzeni hogy elköltözött
vissza a himi-humi részletekbe
bele a fanyar somtermésbe
a páfrány bolyhos hasába
mert nem akar több lenni
sombogyónál
görcsnyi húsnál a zöld gyomorban

★

ne félj
visszajönnek az elkötelezett versek
csizmájuk alatt recsegnak az ágak
felverik és összeterelek a zászlókat
magukkal hozzák dubrovníkot
a cirill- és metód-szigeteket
kenyeret adnak a szákból
a lovaknak és a menekülteknek
és a tábortűz mellett
a komakútnál döngetőst járnak
menyecskék is kerülnek hozzá
akik elkötelezett gyerekeket akarnak
szép történeteket
kuba meg mongólia felszabadításáról
fényesre dörgölt almákat
amilyen ez a századvég lehetne
ha fölteszi pörge kalapját

★

huszonnegyedjére is
mint a vályogvető gödröknél
szalmaszállal felfűjva
a békakirály

★

azóta mindig kicsi mondatokban győzők
hogy reggel elöntötte a kék a várost
kék lett a sód
a forrásfőnél döntögették bele az anilint
kék lett a vár
mert porfesték szitált a szélviharban
elfoglalta az utcákat a katáng az encián
így tornászta magát vagy ezer méterrel
feljebb veszprém
bele a légszomjba
oda
a hollók acélfényű szemébe

Landol a költemény a reptéren tüntetés

ha van ha nincs
leng a madzagon a van-nincs
keskeny és zúzott mint a tüntetésen
a hasonlat udvarából világító szégyen

nem hinta az

leng és lóg a szájukban rézpénzzel szavazók
ingasora
itt és ott kenderkötél
a nyárelő izzadt reggelén
kileng a vékonycsontú sok szó

radarképen a bemért költemény

a házak és diákok mögött alkonyégderű
tüntet s még vagy százan
szimbólum és neonfény randalíroz
lopózik sortól sorig
át a verseken hajnali rádióhíreken
a van-nincs tétován surran
a jövőben jelenben múltban
mígnem elér a kurzivált hazától
a verzál hazáig
szürkületforma mondatok

laktanyatiszta egekben
északi szél meg déli szél lakik

vigyázz ha botoznak
ha motoznak jól vigyázz
gégédet is elkobozzák laktanyatiszta valakik

! de ahol keresnek
nem ott lakom

és százan is vagyok
mint a tüntetésen

házak és diákok és mondatok
hasonlító és hasonlatok

megérkezik egyszer a költemény
leszáll hozzánk a költemény angyala
ezüstös akár a repülő
vagy amilyen szokott a karácsony
s a fenyőfák angyalhaja

a város fölött képzetes
alig lejtő pálya
irányítótorny és légi kikötő

a leszállásra és a felszállásra
ha jön ha jönne ha megjöhetne
itt is maradna két napig hétre vagy örökre
a képzetes
a költő által létező
költemény-repülőgép
és a mindent lemosó-megfürdető
motormeleg angyalszín eső

mondd ha szabad ha gondolhatod
ki a pilóta
leszel te vagy én vagyok
hol vannak azok
a régi versekben beígért
téres futások
hol a szabadság hú és zöld és bölcs füve
a föld
a tágas otthonok

toporognak a költeményváró százak

a versmondatokat a stewardess hozza
biztos ez akár a vízagyú

a reptér a városunk fölött
világít mert kivilágította
a költeményt váró tüntetés

s a halottak szemét a zseblámpa

★

a magasban gépek zúgnak
ott ott ott a kifutó-
vagy a leszállópálya
és ha nézed látható
mint százméternyire a föld fölött a tüntetés
mint minden írás mélyén a hirhedt ezüsbánya

A mellkasból a hosszú éles jelző

proszpekt-nappal bulvár-éjszaka
végtére hol nincs ott nincs haza
de eljön majd levél levélre
a többes számmá nőtt villanó remény –
s mint okos sanda kés
csontot érve
ha csattan (és remeg) (és szitál)
a mellkasból a hosszú éles jelző
– vérezen akár a kozák attak
melyben a ló és lovas egyként megriadtak –
kiáll
mint zúgó pörgés után
jelző ha csattan remeg szitál

most kérdezem

?ki az a madárijesztő
?talán mégis szőrmók
aki e jelző gőzpiros terében álldogál
tétován elvégre idő sok volna
ujjait a semmi asztallapjához tolva
s feje ha fej az billeg vagy bókol

□ mennyi kell a halálhoz a halandóból □
s nyelve holmi vétlen szóban fölbotolva
s fogai mögé aki lesked
az mást sem néz csak a taplónyelmet
ahonnan a szavak
vagy emigráltak vagy elperegtek

bár mindenhol guggoló odvak és
minden elég mert minden oly kevés

itt valaki magában szűnhetetlen motyog
és valakivel feleselget
hogyan lenne bár szőrszál egy szőrmók arcán
vagy madárijesztő talán tán
a kereszt balján
hát le a leplet
de az a jelző mindenek előtt mindenek után
a bordák között
proszpekt nap ős délután

Egy meg nem írt vers sorai

1.
Ahol nincsen se hős,
se felfalni érdemes haza
és mint ahol sok disznója,
szaga foglalja össze
az év mindahány napja.

2.
Ahol nincsen se hős,
se szétrúgni érdemes haza.

Ahol nincsen se hős,
se érte halni érdemes haza.

Csak a sár nyelvtana.

Ahol nincsen se hős,
se érte halni érdemes haza.

3.

Ahol nincsen se hős,
se hősnő, aki várna haza,
a számat, mint a nyelv,
kitölti a befalt kaja,
az édes vér nehéz szaga,
menten húzódik mellé,
kitölt a leendő szar szaga.

Nincs szavad másra,
mint a szar retorikájára,
a sár grammatikájára.

4.

a szar és a sár retorikája és a grammatikája

5.

a szar retorikája s a grammatikája
és sár retorikája s a grammatikája

6.

Ha átmegy a hibernált téren
nincsenek már dalok, se darvak,
nincsenek már őszi levelek,
és a kosszagú termésekből
nem nőnek az akácián szarvak,
nincsen, ami visszanézzen,
ha az ablakra nézek,
az üveg vetítővásznán
feketék a mozgóképek.

7.

Mint az elfelejtett verssor után,
görbül el sírásra a szám,
hűtlene lettem, vagy ő vált
hűtlenné a betűbűnben,
hazám.

8.

Mint akit elítéltek, de nem lőttek
agyon egészen, csak félig,
okafogyottan lett hős,
a földnek nehéz is,

mint a tűz, amelynek nincs hamuja,
búbánattal telt,
fölösleges Juhász Gyula.

Egy olvasóhoz

Arató Lászlónak

Mondod olvastad a könyvem S mást is
A szöveg
enyém volt-e egykor
most visszatért
nézem mitől lett súlyosabb
mennyivel könnyebb
Miként zarándok
mormogó remetétől
pestistől hangos város sikátoraitól
nőtt vagy fogyott a hangja
napra nap más-más por a ruhája
eljutott: hozzám A zarándok tekintetben
mennyi a puszta a délutáni
reménytelen szem
Hol vannak a fellelőzős rímek
hol a rémek a rimák a fedélen szétrótt rőt
– merő róka – kézmeleg betűk? Hol

az a papír amely cenzúrázta
sóarcú bürokrata
míg szét nem foszlott
az ablakrésnyi széltől a dűnnyögő olvasásomat?
Hol aki a szemtől elkapdosta tagoló írásjeleimet
és szétszórta a fülnek?

Ariostóra gondolkodok ahogy felmondta
két nagy éjszakájukon Isabellának
az Orlando Furiosót Mihelyt kimondta
unalom nélkül visszalopott
minden hangot
miként a fogyó Venus a fényét
Chaucerre aki a füllel olvastatta a kádenciát
s koponyájában elbútatta a betűket
A diákra aki a mesternek
nem mutatta meg elkészült házi dolgozatát

Néma legyek vagy annál is némább?
Egyetlen lehetőség forgatja kristálykövét
a súlypontját növelve vagy több? A könyv
a könyved amelyet írtál
tőlem érkezett csupa üres lappal Nem tudtam
nem tudok többet

A mából...

A mából a tegnapot kiásni
motyog a bölcs és hajba kap
szájtáti néne lábáról a fásli
lehull míg a többi matat

a szemétben fenn a fohász
ragyog mint a csillag Betlehem
kinek kezében az aduász
kinek a vacka jégverem

város szélén varjú károg
pernyébe ül a sok bolond
mondogatod nem a te károd
s a nap meglódult nagy kolomp

★

Motyog a bölcs és hajba kap
vendéget lát hol maga sincs
szék ajtó ablak szétszakad
a szoba *szobafala* nincs

az ég magasabb már nem lehet
a jégre dér a dérré hó hull
a holnap se órjas kenyérszelet
mire méz vagy tejföl csordul

hát fordul a földhöz szépen
szemfenéken át vércsík szalad
üstökösként és a földje éppen
lába alatt égmélybe szakad

★

Lehull míg a többi matat
de az is rongy vagy cetli
s nem teríti le a holtakat
nem jegyez föl rá senki

ha égi nagy ujjal reá koppan
homlokára ügyes akárki
attól a tudat kettéroppan
jogát vissza senki nem perli

és a vers csak vészkijárat
lenne nekem neked neki
beomlik akkor minden vágat
ki benn reked egyiket se ismeri

★

Kinek kezében az aduász
villog s gyomorban a hús kés
reggeltől estélig bokacsattogás
nyelvünkön oldott ostya a rettegés

és nincs jog se vékony igaz
hol nemzedék vacog szikkadt aggyal
a kor falára felírt nagy vígasz
előtt s megkopasztott minden angyal

hörögheti buzgón magát
vérrögökön hogy átzubog
föladva magát a legapróbb vád
miatt s ütemverset a daktilusok

★

Város szélén varnyú károg
bekarcol keskeny jeleket
a dermedt látomásba az állott
rideg tájon kötélkék por sziszeg

fagy szipákol az ember meredten
mint felboncolt műszer felett
gubbaszt karmos kezével lebben
legyint és mindent elfeled

mert ládd a pizsmogó csöndben
honnán kihátrál minden névmás
vonat sipít és szarvas szökken
helyére áll az összes képmás

★

Pernyébe ül a sok bolond
ha zuhog az átok illón zúduljon
mi volt mi van s ami szorong
a jövő csak el ne múljon

csak az ne ha a jelzálog
szétfoszlik olajos cejgzsebben
mert fölhogad húsz századnyi átok
Krisztus után soha remekebben

mert ládd milyen szorgos sok balek
préselni magát csöpögiön a zsírja
zokogva itt mást itt nem tehet
az írástudó áruló: leírja

★

A nap meglódult nagy kolomp
birkanyáj-bamba az elme
terelve össze stemplis és bolond
gyilkosnak van csak szólni kedve

ha huszonkilenc éves elmúlt
ha harminc koponyáját harapja:
!csak fegyelmezetten! és szúrt
sebből spriccel szét minden napja

mekkorka játék micsoda vidám
pocsolyán szétfutó körök
vízszagú vérszagú délután
felszínén még tovább tükrözök

★

Város szélén varnyú károg
pernyébe ül a sok bolond
mondogatod nem a te károd
s a nap meglódult nagy kolomp

hát fordul a földhöz szépen
szemfenéken át vércsík szalad
üstökösként és a földje éppen
lába alatt égmélybe szakad

mellkason vajon ki citeráz
még vagy *még* vagy már nem
aki arcára nem vigyáz
azt nem vigyázza más sem

★

És a vers csak vészkijárat
lenne nekem neked neki
beomlik akkor minden vágat
ki benn reked egyiket se ismeri

úgyan csapdos ostor villám
maszatozni moslékot széjjel
vérben ázik mindkét pupillám
a munkásosztály alszik éjjel

sírni nem de nem és nem sírni
fogak palánktövén remeg
az anyanyelv ezt kibírni
törvénytudással nem lehet

★

Hörögheti buzgón magát
vérrögökön hogy átzubog
feladva magát a legapróbb vád
miatt s ütemverset a daktilusok

mert néki ez éjnappal oly sovány
hogy egy jelző is fölakasztja
mint ingaóra emlék Orgovány
vajha a jövőkort kikopogja

mert ládd a pizsmogó csöndben
honnan kihátrál minden névmás
vonat sipít és szarvas szökken
s *helyére* áll az összes képmás

★

Mert ládd milyen szorgos sok balek
préselni magát csöpögiön a zsírja
zokogva itt mást itt nem tehet
s az írástudó áruló: leírja

ide *jöhetne* radírgumi
a költő verséből magát kivágja
ha kattán a rím bilincse tudni
kell hogy nem lehet föloldozása

mekkorka játék micsoda vidám
pocsolyán szétfutó körök
vízszagú vérszagú délután
felszínén még tovább tükrözök

★

Mellkason vajon ki citeráz
még vagy *még* vagy már nem
aki arcára nem vigyáz
azt nem vigyázza más sem

sírni nem de nem és nem sírni
fogak palánktövén remeg
az anyanyelv ezt kibírni
törvénytudással nem lehet

mert ládd a pizsmogó csöndben
honnán kihátrál minden névmás
vonat sipít és szarvas szökken
s *helyére* áll az összes képmás

A vers ablakában

ki ez aki ott áll
néha a versből kihajol
csöndet szív az itatósba
és néha részegen meghajol

ki ez aki kőislombot
tép hogy a szájába gyűrje
és tavaszt csinál forradalma
akasztófaként kizöldülve

ki ez akit elvonulóban
a vonulók gyakran meglátnak
ahogy ott áll a vers ablakában
és a vonulók némán megállnak

ki ez aki az esőre rászól
és amit mond azt lassan mondja
mert melléig ér akár az érgörcs
kiélezett gondja

ki ez aki a sűgők éjszakáján
kivérzett betűk közt mocorog
s mint békalány a kútban
a verse mélyén felzokog

és néha úgy tudja nincs idő
és ha van akkor minek lenne
belefogy végül is belefagy
a dörmögésbe s elkurvult tettbe

mert minden ugyanaz ami volt
kiég a jövő idő is
kábító izét őrzi a száj
a száj melegét az illatos kőris

ki ez aki ott áll
s néha a versből kihajol
és szavakat tör a papírba hóba
és néha részegen meghajol

és harcos társakra emlékezve
piros söröket képzél
ha meleg szobáról kapirgál
a verset nem tépi széjjel

ki ez akinek hajaszála
úgy pördül fel homlokára
mint sárga képek széle
az elhagyott ház asztalán

ki ez akivel a képzelet játszik
míg sorokat húzgál széles papírra
bort iszik s ezt-azt tenne venne

ki ez aki ott áll
s néha visszapillant a versbe

★

már minden mondat följelentés
ebből a hamis térből el!
a lábad vérzi a tarló a szótő
és a feljegyzés énekel

recsegő hang ujjként intő
megnevezetlen a vidék
lehetnél most körültekintő
lehetnél most bizonyíték

aki nyitja az évszakokat
dobozukat messzire rúgja
míg pattog köveken s peng a fém
a hangok közé belesúgja

a tételt amely türelemjáték
cukorkáról fosztott sztaniol
én vagyok a szerző aki itt áll
néha a versbe behajol

★

a szerző én vagyok a vers is
én vagyok az aki ingva
hintál a versidőben
járva terét mint az inga

vagyok a hűvös kellék
ami a bűvész kezéhez tapad
én vagyok a jegyzék
az előle bujkáló szavak

és a mérték én vagyok s a szégyen
kotyog a világmindenség
mondogatom voltaképpen
csilló mindez életjelenség

én vagyok az eldönthetetlen
én állok a vers ablakában
a huzatos végső döbbenetben
aki mindenért hálátlan

Belátom

Belátom, nem lesz mondat majd,
amelyet ruhaként ráadhatok, ezért marad megnevezetlen.
Lehetett volna kézben tartott rózsa,
amelynek napja körül, illat foglyaként zümmögő darázs,
bolygók és arcok keringenek, belerévülve a körforgásba,
a rózsa, amelyet sosem adnak senkinek át.
Lehetett volna az, aki a szál virágra vár és ezért
olvassa az érkező vonatok hol fényes,
a távolság szennyével hol teleírt ablaklapjait,
amelyek mögött utasok derengnek.
Avagy éppen röpke és szürke folt, nevenincs madár,
amely az állomáscsarnok vastraverzei között cikáz,
magával ragadva a várakozás kopott mítoszáét,
mintha arkangyal, amely megcsömörlött az örökléttől.
Avagy fénykép, amelynek a másik oldalát senki nem
ismeri.
Költő, aki régimódi könyveket ír
és kinek oly illatos egyik-másik verse, mint a rózsabor.
Belátom, nem, nem lehet soha megnevezve.

Másik

1.

A történetet a másik oldalon állva
figyeled. Az a
íbiszként gázol a Nílus fövényén s mikor
fölrepül – tele szárnycsattogással – betűvé válik.
A bika
napvilág idején márvány oltárra áll
teleholdnál rabolja el Európát.
Ami itt keskeny csalogánydal
ott zengő – örmény – arkangyal szava
a rózsakertben
a rózsza illatos jelképei között.

Megír a vers
elolvas: kettős ragyogású ólomüveg
benne miként a fénytől nehéz cseppű folyó vízében
tollászkodó mester és madár.
Én megtörténtem.

2.

A másik papírlap fala előtt állva
ahol a reggel a másik reggel
másik a két fa dió meg a birs
s másik a szótagszámláló cinege
teljes az égbolt a végtelennel
figyeld a reggelt
a fákban a cellulózüzemet
a dal mohó útvesztőjének madarát.

Az idő formája miként a vízé végtelen
de a forrásfő kékektől zajosan
bugyborog azonos.
Talán egyazon napban élünk
azonos amit olvasunk s
talán ugyanúgy sóvárgunk:
valami múlt valami jövő képei után.

Nem tudom ki vagy.
Én a könyveket szerettem
ha egymáshoz ért hang és a visszhang.
A vereségek végén a kígyó mondat
merev pontszemét. A kert napfényben villódzó
zöldezüst feltjait A Sédet
amikor a lánycombok között átfolyik.
Elégiák almaízét a számban.
Mondtam ez meglehet maga az éden.

Szeretném hogy megismerjelek: másik.
Olvasd a verset.

3.
Nem kell neki másolat a szó
anélkül is tökéletes.
A tízes testébe a golyó beletalált önmagába
kolostorba a visszavonulás.
A formát zöldárban aszályidőben
mindenkor folyóként tölti ki.
Nem érdeklődik ezért tökéletes.
Nincs szüksége kőből tárnát
cserjéből gallyat – s ezekből
mint szép lombardiai női arcokat
regényt alkotnia.

Andrássy úti ős

hogyan kerültem a goethe-versből
az andrássy út elvékonyult platánjai közé
ahol kődaganat nő a lámpaoszlop alatt
ropogós zúzmarába foglalt bazaltkockák
a lefolyó
szörcs szilás szájánál
az ős folyondárával átfont állítótáblájánál
ködszagúan és kipufogógáz-szkafanderben
hogy tétován forgassam a sors ízét a számban

tapasztaljam amint összekeveredik a sopianae
nyálkeseűjével a félig rágott levéllyel
igen ez a platáné volt a kövek
száz év barrikádjaié most összehordta
ez a meghívás mind
amely engem idevont holott vétlen vagyok
a történetükben bár lettem volna sorsuk
nincs testem dohánytőrekké kővé levéllé válni
a sort kergetem a goethe-versből
elkapom mosott árnyát az ostyasütő kirakatában
a szobor lejtállán megült surlófényben
fölfedezem a vattás galambürüléket
míg nem távozik a négyes busz
egyik mocsokkék hasonlatában s érkezik
vissza a neccharisnyás láb finom bokáján
megölhetetlen ugyanaz a kápolnaharang
amely a platánlevélben és a kőzúzalékban
a százötven éve megbolygatott mezőben
lappang hogy megérintsen s hagyjon riadt
óbégatásomban beleforrva észbe ne ragadjam
a kukából étkező vénasszony levizelt bundanadrágját
a lépésekkel letapasztott dupla járdát
a leterhelt gerincű kopott zebrát
a sűrülés és ritkulás tanulmánya lennénk
mi így együtt állapítom félve

kapaszkodom rögvest a mondattani jelentésbe
hogyan együtt huppanjunk immár
az ősztég megfolyt estjébe
dúdolhassam tovább az avas fordítást
a vándorló harangról amely a bajtól elkerít
hagyja hogy a fa fává legyen
az utcakő lassú séták kopogós tere
és forradalmi légyottok időhatározója
– kong a hernyótálpú gyülevész nap felezőjén
méltósággal várva a sebes havazásra

A szavak...

A szavak feloldódva a tintatartóban
készek arra, hogy szétszivárognak
és az író toll nyomán alakot öltsenek
a papíroson. Akár a lélek,
amely a földi létét elhagyta
s a paradicsomba bejutott. A sokszor árt
magas ég, a kékké vált mappa
megtelt a mondatoktól.
Nincs több hely, amelyen fölfénylene
a végtelenbe tartó gyöngybetűk zárandósora,
se a napfehér sóvárgás,
mely képes a mondat végén
egyetlen pontként, mint kő, megülni.

A szemtanú

előszó lom szívéhez és faragott sárkányához

eltolod magad a kinasárga ceruzától
sietve s fémpuhán amilyen csak a grafit
egymásra borult sok kristálysíkja lehet
de máris visszakapsz érte utána
igen egyszerűen megszürkülön
felnevet az érdes hang kiharap
belőled belédhabzsol majd visszavonul
a karcos kökényágak csupált fagyalvesszők
mögé hogy onnan mutogasson egy-két őszelő
bíborlevéllel gombatárcsával
kihúzza súlyos karod alól a tölgyfaasztalt

a villanytöltött viaszkos-vászon
ott csörtet velük a vadkanszag-avarban

szívügyetlen hiszen elmarad előtted
a ceruza köldökmagasságban
hipnózisban lebeg s agyagsavsugárban
megközelítetlen eltávolítatlan

képzők bűvöletes erejében/ben/ben
– szörnyviszony édes szülötte oktan
félelemmé míg el nem mozdul
a deréksíkban betűket karistol
hol lett volt az elvonszolt bútor
lapja a finoman remegő cellulóztó
amint éppen indult az öledbe folyni

mennyit ártottál nekem állítod fel
axiómád kapsz az izguló írószerszámból
de körmödön villám csattan válladban
összegömbölyödik az izomgörcs kemény
állatkája hogy ne lóduljon beljebb
mégis a hipnotizálthoz átoldalogni
ha már szétmorzsolad
két ujjad között a riadalmat – nos
nem-panasz lehettek immár egymásnak
ujjbegyedben ott a grafittüske
szájvonalad alatt az elkékvült érszív

miként lehet így messzi csörtetni
tűnődhetsz napestig tüntethetsz
szálmagad kimozdultán a viszonyodból
hátat borítasz a megroggyant prэшázra
golyvás szagos diótörzsre igen
állapítod meg bemélázottan
finom ívű pengék az írisz hamus levelei
miként szabad rájuk támaszkodni
ebben a kétes pillanathalmazban
ha a legfecskébb mozdulattól is
beszakadhat az idő hullámlemezdoboza

egyáltalán kérde mi ez a hang
menekszik és oroz egyszerre
pedig hasonlatos az ártatlan kőzetekhez
a magmafelszínen lebegő morzs-ásványokhoz
ha már azok is keletsárgák
ha a hang amúgy is messzi haladt
a hegygerinc vízvázasztójánál gurguláz

hívogat veri a fiók dobját
ricsajjal tölti fel a fácánokat
s a tájhonos fák közén gördül ide
gumipattan arra

miként osztódik két azonossá
ami egy – hol itt a tudatmegmaradás
telefúrkálhatod gondolatjáratokkal
a tömege változatlan csak az
önállósult ceruzából legombolyodó írás hosszul
bolyhos szálak borítanak mindent
így válsz akaratlan részé
kifordul gyomrod elmegyámod
az a ceruza pedig tovább ír téged
megír mielőtt elemekre esnél
szenvtelen ha már elárultak és -árvultál
szörnyűködésben hiánytalan

Piszkozat

Tekintsd annak, Uram. Miképpen az este mezején
napra nap újranyitó, lázban izzó, ványadt ligetszépét.
Annak etikája nincs, akinek a túlélés ösztönén kívül
nem jut egyéb. Kíméletlen és halmozza,
elpergő búzaszem a porladó, fehér lisztet, a rosszat,
mielőtt megsemmisül. A piszkozatról lehet-e mit
mondani?

Lehetett volna oly hallgató a Forum porában
hogy érdemessé válik Vergiliusnak egyetlenegy szó
rámájába befoglalnia,
egy bronztükrön, melyben illír asszony
saját képében nézi meg szépülő arcát szeretőjének,
páraként fel- majd eltűnnie,
aki a múltékony látványtól sápad el és fölkiált,
lehetett volna, ami megtörténik, s örökléthez jutva nem
felejtik el.
Az, aki komlóval futtatott házfal tövén kutyának fütytyent,

játsszon

addig a nyirkos tornácon, míg petárdáival el nem vonul a viharos szél.

Aki, amit belecsorgatnak a pohárba, bár bűdös, de megisszák, a bürök.

A dolgok roppant birodalmában egyetlen test sem az övé, amelyet sikerül kitöltenie s a mitológia sem nyújt helyet számára.

Tán nem volt mivel megtöltekeznie, így marad az aki, nem válik másikká, s a másik nem lesz ő. Meglehet, nem egyéb, mint az emlékezésre képtelenség martaléka. Könyv nincs, és a sok vers a feledésről benne, mert felnyitni nem lehet.

Aki fölött átsiklik a tekinteted, én tudom, milyen lenni olyannak amilyen, Uram.

A föld alatt, a föld felett elheverészik sok-sok megírt fecsegés,
emberszagú, korhadó és édes illatú, apró betűs,
hátukra vehetik a hangyák vagy törmelékre hull,
miként szétdarabolt mindegyik elolvasatlan história
s egyik-másikból ki-kivillan, mint a csont, ha feldobja a föld,
az Antikva-metszést megőrző vessző, egy verébszemű pont,
a pirosra sült főnévre utaló, vastag cserépdarab,
egyik sem jelent semmit, a tisztázathoz nincsen közük.

Az encián előszobája

(részletek)

a kancsóban sziszeg
mielőtt verssorrá változna
holott nem akar az lenni
szájában megakad a szoba
akkor csap rá

az írógép görbe ólomkarja
mielőtt támadna
kígyófeje előtt
dermedt veritékez
a metszett pohár
nem akar betűk sora lenni
de S-szárú
tulipán se
ő a kicsi kancsólakó kígyó
lézöld testű
fürge bimbófejű
akinek hússzínű a torka

★

szeretem hallgatni
ha serceg a rádió
mint só a tüzes platnin
mondom
vagy a fenyőforgácsok
a műhely gyalumelegében
pedig tudom
a rádió éjfél után
már mindenki ébernek serceg
az a kősó
és a szagos faforgács
úgy harminc éve
csak nekem

★

ma a versfán csapkodok
holnap leszek az eposz gombja
hogy mi holnap múltán
van még időm kitalálni
de kettőspont semmiképp
gyűlölök szavak között állni
mert az igék
csontos könyökkel tolakodnak

a főnevek meg rendre szalutálnak
a kitömött jelzők előtt

★

nyitva hagyom az ajtót éjszakára
lopakodjanak be az estikék
és héjszagú legyen álmom
mint a kurváké a bérágyon
é a ú
ízlelgetem a magánhangzókat
ha már nem érdekel semmi költészet
ismételgetem
dongás léghajókat képzelek a város fölé
nyugat-indiából jött héj-léghajókat
petrolámpával jelző behemót égjárókat
amelyek titkon pacsulit is szállítanak
hogy elnyomják az éjszaka estikeillatát
hogy már nem érdekel amit költészetnek hívnak
a nyelv kinyalja saját seggét
és kielezi magát a csorba horizont

★

kék szemmel látható csak a vihar

a tűztorony zenélő órája
keringőtől keringőig méri magát
nem tud több lenni
akár a fogfájás a szüneteinél
az állkapocs a duzzanatánál –
ennyi elég talán
ennyi elég
pedig a kémcsövekben mennyi anyag van még
a bakonyszagú kisvárosból

A vers sem hoz megnyugvást

A vers sem hoz megnyugvást
Újra és újra élteti
a cseresznye ágán a piros izzást
hol lángra kap hol elszedi

a zöldek közül s újra újra
mint a lelket isten a fába
földbe érzéketlen húsba
a fájdalmat bele- s elfújja

Piros szín Csupa érzékenység
és parázs értelem
bevérzik ha rápillantok
véres lesz tőle a szemem

Miért van hogy így teremtesz?
Bokád barna üvegén miért
sejlenek át az izmok és erek
ébrednek életre kármin szavak

tőlük? Táplálom mind: legyenek
óvóm őket mind mint
a föld alól ki tudja egyszer
mivé kinövő bíbor magvakat?

Él-e a kert ahol jártál: ez a birsfa és
a combod a cinóber folt és fölötte
az illatból a fűszerédes köd
a szegfű a nyakad amint hajol és mögötte

az ebhangú szenvedélyek
Abban a ruhában könyvben látlak
onnan érkeznek onnan kísértnek
melybe öltöztem amelyben élek

Hagyd hogy megváltsam magam

Én lettem
Szavak húsából s lélekből vagyok
Bő szürke köpeny felhőből
a várhegy középső polcán

amelyből eső szüntelen zuhog
s az eső alá oda lépnek
a kertben s fénylenek
a római mozaikról a pávakakasok

Én lettem a könyv a szárnyas oltár?
Üsd föl s benne megleled
ahogy ott áll előtted
aki a kertből szüntelen ellebeg

széthull kínlódik néz és – – –
tenyerébe fogja magadat
Az lesz amit te akarsz: zöld izom
cseresznyezsarátnok szabad akarat

dérrel átitatott rózsa vagy ragyogás
Az lesz aki nem volt de lehet
Az aki nem Csukd le pilládat
– szegfűszirom – s a könyvet: nem vagyok

Szótár

ahogy két mondat ösvénye egybeforr
s majd két völgybe fut tovább
hol itt hol ott mint patak a követ
elhagyja néhány szavát
ahogy e köveket körbefogják
mint szótár a vérbő áfonyák
s beöltöztetik posztóruhába
a zöld mohák: félig talán
talán egészen – nézzed
barátom – maga az éden

hány elhalt szekfű

Antik jelen

Antik jelen
ami múlt volt a jelenhez vándorol
a tegnapi kéz a maihoz ér
mint Istenhez égő csipkebokor
Isten lesz és lesz égő csipkebokor

A lusta higanyban a tékozló fémfény
mondatoktól sűrű a vidék:
karjában a harcos holt harcostársát tartja
mint Odüsszeiája minden hexameterét
Homérosz: teljes önmagát
s a sziklarésekből a selyemkaftánú sok pipacsot

Antik pillanat: ezüst és vér – és örök
hiába törik szét sorokba e
hol menny hol pokol vidék
fények szakadnak a zúgó mélybe
sötétség rombolja saját egét
egymásba olvad minden képmás
Annyi szó kezdte el mondani magát
formálja meg végül egy-nevét

Allegória

A tört orrú fej a katedrálison
nem emlékezik
nem emlékeztet Van arc amely

mint érme fémében a bánya
fényképben az ellobbant kép
nincs Az ítélet napján átsuhan felette
az Úr s föltámasztottjainak tekintete
Bűnös Nincs
saját ideje
amelynek széles hullámai sodorják
merész gőg amely nyakizmát megroppantaná
hiány amely rámutat
Könnyű Kóból van

Nauszikaá

Ebben az éjszakában
Ithakából mi marad? S Alkinoosz kertjéből
ahol a somfa nőtt? A jópadú gálya
merre halad? Gazdátlan mind
s mint a vízparti fűgének árnyát
kapkodja szét a nagykezű tenger
s a távolba hordja el.
Telehold lencsével az éj kutat
de a sóvárgót sem találja meg.
Benne gyalogútját járja
a hajló ágakra jelzést köt
a három kérdés.
Ithakából mi marad?
Alkinoosz kertjéből mi
hol a botnak nevelt somfa nő?
A múlt megrakott
jópadú gályája merre halad?

Nádi farkas

„... megzörren a nád hirtelen...”

A kő amely őrzi izzó tekintetét sárga
alakját azonban rémlik: tömör csontú állat
magába fogadta a türkizzöld izmú Balaton.

Amikor kimúlt vele pusztult a faj is
az anyag bizonyítás a tételt visszavonta
farkasformáját amint már törölt el hegyvölgyet
várat büszke kastélylakókat és földrészt is.
A kisvadat hajtó rőt ragadozót
lenszövet a motívumot részévé oldotta
az emlékezés
térképe: a vállkendő varrott mintázata.

Ha sercen a parázs a cigarettán
s papirosrostokat izzít a könyvlapban a mész
még föl-fölvölt Arany Toldijában
de el nem hagyja a tizenkettős suhogó nádasát.

A szörny

Én aki éjfélkor remélt testet találni
ábrából ábrára vándoroltam Dürertől Pietro Longhiig
Olyan jelkép lettem – a testté a világé:
mindenkor szertehulló
amelyet bárki maga mellé fektetett az ágyba
hogy szeretkezés után
a lélekkel a test összealudjon az idővel
egymással azonosak legyenek
Éjfél után néhány percig bőven jutott idő
az Indiákról átvonszolni az aranyat
csipp-csupp halhatatlan dolgokat
s bőlevű fügét a valódi emlék ellenszerét zabálni
Ismertem a vörös járatokat
a titkok és a földrészek között
ahol mindenkor zúg és szitkokat szór a szél
A rettenet hűvös ólomszem nem az
hogy annyiféle voltam
nem hogy vélem
a múltjába bugyolálva széteszlik a tűrhetetlen világ
s amikor rámutattam a tengerre – szürke – és volt nincs
a földre léptem – nehéz – és visszahulltam a gondolatba
Egyszer láttam egy vízparti fát

duplán mint kártya lapján a vadászt
fűz lehetett éger vagy fehér nyír
a képével volt teljes
Nekem nem maradt idő lenni

A vak

A délután árnyas kertje fekvő kutyákkal telt
az íriszlevelek között a fények
mint lapjaira hullt könyv
már az alkony történetét mutatták
Az itató szélén nézegették csöpp színüket a vörösbegyek
Olvastam Hol a fénylapokat hol Kallimakhosz himnusát
Vándoroltam az idők között
hol ebbe hol abba búttam
ahogy régtől szokta mondatokra fogva magát

Mit láttam amiért meg kellett vakulnom?
Mi fürdött e papirosokon oly meztelenül
én sötétbe zuhant nyomorult
mely bölcsességre nem lehettem jogos? A kardos levelek
disztichonosán át egymagam jöttem
állataim históriás nyomában
az állam épp hogy pelyhesnek mutatkozott
a himnuszban
hová szörnyű szomjamat követve léptem
a póre istennő már ott mosta testét s férfiszakáll rejtette
arcomat
Diólevél perdült alá a vízbe a madarak
tűz fölött a pernye áldozati kő fölött jó szavak
riadtan ide-oda röpködtek a két történetben

Láttam átokkal vert bár nem tudtam mit
s attól amit láttam
nem tértem vissza szemmel Elborított az utolsó éj

A virág lett volna mely e délután a piros hajnalról beszélt?
A fürdő nő akin több rózsza is nyílott?

Az árnyékkal öltönyös hegyi kert
amely meredek szirtjeivel halandónak nem való
s zöldje mélyén nem viríthat semmi virág?
Meglehet nincs ok csak szörnyű díj
az emlék amelynek bozótosában botladozik a láb
tüskékbe nyúl a tétova kéz s a múltékony test elveszti
formáját
s amelyből szakítva szavakat
legyen ki a levelekből koszorút fon
és a múltnak értelmet ad

Toszkán vidék, olasz alakkal

Nincs több idő. A por ellepi,
emlékből a hegy hiába lett.
Sötétkéék árnyékként fekteti
le a verőfény arcéledet.

Mivé váltál, hogy lettél része
a vidéknek? Vagy-e illata?
Megvan-e benned az egésze?
Van-e egyebe, mint bonctana?

Toszkán vidék, olasz alakkal.
Több a szűk mondatnál nem leszel.
A megérkező pillanattal
a valóság gyorsan elszelel.

Ha voltál is, hol vagy azóta,
amikor megtörtént a világ?
Hol, te, kire a végső forma
talált rá, s verse most lépi át.

Kire rátalált a végső forma,
s akinek e vers a másvilág.

Az egyetlen tör balladája

Az egyik fele iráni a másik pedig andalúz
Mindkét oldalról ugyanaz a profil

A múlt a dolgok színe előtt zajlik
kiárad belőle a jelen
alakhoz jutott jóslat
medrét alkotva a jövő felé halad
A madár fürge bülbül röpül
a fény fut
a sárba süppedő láb nyomát kitölti a sár
a gülgül megalkotja mítoszáat
mielőtt Európában vérszínű rózsává változik
Faunlábú kecske rágja a lombot
története jó pásztorként pillanatra melléje ül

A képzelet szertelen hősé
a félelmet nem ismerte föl
Könnyűszerrel szaladt
hajlékony szárnyú csalogány
sárkányforma barna árnyéka a földön
s mikor visszatalált a villogó férfitekintethez
egymásba olvadó nemesfémek
az őszapó aláhullt az általa vetett foltba
Így történt

A tények közt szemezgetés – lectio divina –
példaadó: miként lapok pörögnek
ám máshonnan hangzik a papírsurrogás
Hallótávolságban a két idő

Így történt Nevet kapott s hazát és végzetet:
az egyik fele iráni tör feliratos nyele
a másik egymozdulatú nyilallással
szúrta át a mellkast
a fény elől elbújt andalúz penge

Physiologus

(részletek)

a történetben ló van
hogyan olvasod – már ember
forogsz miként a lapok
mily jó módú a hasonlat váltakozása
vagy éppen ez a hasonlatod

a reggel érkezik megtelik éggel
a délelőttől végül kifogy – történt
és nem fontos nincs magyarázat
szó lesz szó szabályzat

a híg háttér előtt mely örök fénylő
egy kentaur vágat és éli a mítoszt
hallod a zúgó papiroson át
a hegyoldalon futása robaját

★

kétségtelen bárha ahol megjelent
úgy vallott reá mint liliomra a metafora
ő a tömjéntelen
állítástalan és mégis bizonyos

kétségtelen ez a panaszos ének
a könyv egy réztárgy a nő
elragadtatása is lehet
de oly érzékfeletti és tömény
amilyen csak a szó
éppen: az ő szava
vagy énmaga lehet

az angyal jelentéstől nehéz
fehér virág az y-ná nőtt ágvégen
a napfényes ég tiszta sávja előtt
nincs az időben kiterjedése

kétségtelen ahol megjelent
a lány ürülék mellett
a végtelent a bűz
s a tornyozó csillagos legyek kínálták
fel

★

testedben
az arany s a nyújtózás
estedben
látszol
a kőből a könyvből a fából
kilátszol

a konkrétum beül a képbe
miként a macskába a zöld szem
és nem matat tovább
nem lesz mohóság játék irgalom
félig szöveg lesz – talán –
félig lélekzés

★

ugyan mit tud rólam
hogyan reám mutatott feketén
és meglökött
a mondat felkiáltó jele
s mit tudok róla én

ugyan kapcsolatunk
eldönti-e a nyarat
a nyár nagy sárga kalapját
a forró kalap alatt reszkető
a délibábban feloldódni kész gyepet

de *innen* együtt vagyunk
belőle egy fél világ
belőlem a másik – árammal teli – fél hiányzik

mint szóvicc tölgyeséből
a mese vagy a mesehős

érzem s a hideg összehúzza magát
ahogy a többi jelölő közeledik

★

a szél nem bírja el a haragvó lelket
ahogy mész át a szőlőskerten
a dombon le a hosszú partra
a fa mely belenőtt az eszméjébe
s át kicsit tovább is a fényes égbe
az őszi lombját immár nem tartja
áll ahogy átgördül rajta a vihar
áll s a vihar lombvesztetten ott hagyja
eldől – nem az többé ami volt
hiába látott nem tudna visszafogadni
magába a csupa illatlelkű mandula

aztán vagy még aki lehetsz
drága s vak s riadt
kőlapon a hiányos betűjű név
s a név fekhelyén a csönd

jössz vissza
és már nem szeretlek

★

A kert szaga. Kioldhatatlan.
Mályvaparázsban fölül az ég.
Innen: föl. Innen: le. Oldalt.
Lépésnyire a belső vidék.

Int a rózsa és kigyullad.
Lehetne seb, lehetne öröm.
A mélyére hamvad vissza
a nincs hozzá semmi közöm.

Ahogy zúdul és szétterül
a hars kő. Az omlás. A meredély.
A szegély fényében a madár.
Törmelékben a lázas éj.

★

a harangszó – óránként –
a névmás ahogy mondatonként
visszatér: az lesz/volt a teljes nap
a naphús
hajszálvékony féregjáratokkal

később – persze – ami maradt
a tér négyzetrácsos alján
magányosan
a dongó a huzat a foszló szöveg

a homályosan világított érzésről
az érkezésről
a távolodásról
az idő lövéséről a zárójel közötti kertben

★

a hívó szó – megint –
amelyben elkezdődött a búcsúzás
fölgangzik
belefut az ezüstté dermedt tóba

hullámok rácsa alatt
a víz
a mélység áttetsző izma

teljes a világ
s mint a kristály kemény
: így szerkesztem egybe
így

★

mire megtanultam
hogy nincs szavam
egy kitartóan néző betűre sem
meggyűlölt

mindet felpróbáltam
beroskadt a névsor beleroskadt
azonosság mi hátra maradt
részvétel jelenlét

★

(rosa ispahan)

nem voltam boldog

hogy elpusztult a kert cirka ötszáz éve
a várból nem maradt csak az
ami a föld alatt
gyökérként megbúvik és némán fekszik
még él a kúszórózsa
ha nyáron balzsamillattal kivirágzik
a hét züllött dombnak sok városlakója
megtapasztalja milyen az ami örök
a hegyoldal avarjában mászó csontszínű csiga
az égeremen az encián hold a téгла a romban
egy szerelem és a hűlő szerelem mítosza

hogy elpusztult a kert
úgy ötszáz s néhány évnnyire ide
amikor a bokor rózsaszínben virágzik
s kábít miként a perzsa miniatúrák
eljön ismét valaki az ismeretlenről beszél
a fehér napról a sokfelé vezető ösvényekről
a sötét szemű győzelemre vakokról
s megméri mielőtt dönt – kurzív idő –
az illat súlyától csüngő virágfejek súlyát
végigüli a sziromhullást

★

Nem emlékezik a nyárra. Gyűlöli
a metaforákat és az éjfélszínű galambokat
amelyek az itatón megülnek.
A hegyoldal szívtelenül homályos.
Nem emlékezik az egyforma éjekre évekre századokra.
A halhatatlanságban nincs alvás és ébrenlét

nincs disznószag janicsárvész se reneszánsz tér.
A bürök pedig bűdös. A város unalmas.
A gally mindenkor azonos énmagával: s ebbe
bele sem tud halni.

★

Züllött a nyelv: egy szótár könyvét
képzeli szüntelen maga elé.
Minden egyazon formába kényszerít:
az örömben koszlott daimon
a fájdalomban csárdás
a sóban a seb és az ajak.
Kitart mint a hagyaték. Nem nyújt segítséget.
Nem folyik át.

★

A Hold – hol szó hol égitest – lassú penge
kileng és visszatér önmagába.
Örök minden. Magyarul veszti el eszét a költő
s egy másik labirintusban lélekre talál.

★

hol az a mondat
amelyben egymás mellé fekszünk
hol az a szó amely párnaként a csípőd alá kerül
mondta fennhangon a gránátalmát hasgató férfi
amikor a központba beállt

s a mozdulataira lakkfényű és édes léruhát húzott
a piros gyümölcs
hol az mondat amelyben
mindörökké

★

mi ketten sosem találkoztunk
kettőnkben a kötél a közös
amelyet a sásoktól zöld mezőből vetettél ki
mint jelképét a titok
szómagyarázatát a szűk csípőjű lexikon
az antik napsütötte város mellől
amely mára térdig érő rom maradt

körökkel lefogott céltáblaként eltalálva
én kósza utód itt állok
akit baljós üzenetként a sás szaga s a hurok utolér
a másik tér és a másik idő cellájában
kettőnket egyszerre tartó röpvonal a pányva
miként dönt el fektet le a földre gyorsan
miként ránt ki téged
más egek néma és jelzetlen lakóját
a prédát a prédátort át
bele a rettegő versbe
miként adja a jövőt gyapjú felsőruhaként reánk
nem tudom

én is ember voltam

★

364. p. belőled j. c. scaliger
ennyi lehettél ez vagy
a végtelent egykor behatároló nyomat fellapozatlan
a polcon
poetices libri septem amelybe senki sem merül alá

nem olvas: a szép mi benned volt
más – ördögi – széppé változott
levetette magáról miként sárgászöld selyemruháját
asszonyod latin mondatait
nem vagy nagyobb kiterjedésű s több
e dohos kötegnél kettős hasáb
renaissance betűfejek
nem érzem a titkodat
nem nyithatsz ajtót bennem a magad öröklétébe
aranyból van-e a füst a borítódon j. c. scaliger
vagy az csupán sár egyik diákod kezéről
akit nem írt meg se az ő jövője se a tiéd
se az enyém

★

mintha rosszul idézném ezra poundot
keskeny hold kél és a fehérkben fennakad
egyszerre benéz két versre lát rá két költőre
két halálra alvó kölyökkutya sír
halvány kő porlad a fény lépte alatt
mintha rosszul idézném
ez az utolsó éjszakánk

★

mintha rosszul idézném vladimir holant
a nyitott ablakban két hold kélt és megakadt
három hold állt együtt
egyszerre
halott kő porladt a vajszagú fények súlya alatt
benéztem a sötét sorba
iszonyodva mondtam magamnak
két holdat láttam az égen
vagy hármat
eljött a végítélet

★

Hold
és vergilius és jorge luis borges
mondtam ekkor velük
hiába nyílik ki a világ minden ablaka
késő
többé sose látod

van mondat amelybe nem építettem házat
nem léptem ki belőle
nem csuktam be magam mögött az ajtaját
mégis tudom

visszatér miként a hajnal
az alkony felmerül – sötétből
kék fény majd abból ismét a vágott bársony sötét
vissza
mint a tükörből a kép a szemközti tükörbe
könyvből a könyv lepkéből az illékony lepke

a mondat – talán ›téres éjszaka!‹ éppen ez –
amelyet úgy vesztek el hogy nem olvastam

★

egyszarvú kószál a puszpángszagú
ligetben avart ropogtat
keresi a maga hölgyét
keresi a kör alakú kertet ahol
a meleg asszonyölbe tudja hogy
elporlad ha megáll benne az éjszaka
belealudhat
nem akar kilátszani

★

...egy szó gurul le a meredek kertből
át e sorokon
a diófa tőkéjén betűkké szakad
látom miféle mondat

kezdi mondani magát
látom hogyan terem
izgatottan az írás

egy mondattal lettem kevesebb

★

(az első magyar szegfűrajzhoz)

nem tudom ez a rajz a múlt vagy a jövő
hány elhalt szegfű fekszik alatta és hány
amelynek mint jambusnak illata kél
ha egy fénylő reggelen ember közelébe ér

nem tudom
hány más virág formálta mintáját s lett vesztese
belőlük annyi marad
miként a fénybe fűrt rigófűttyből
a könyvtárból melynek könyveit a tűz átlapozta
s e tudásba – sárga lélek – belehalt

ha az vagy ami nincs
meszelynyi melius péter vagy rügy vörösmartyból
méreg s egy prizmán – ha elkészül végre
enciánperemű fénytörés
hogyan lehetnél elnagyolt metszésű rajz
a herbárium foszló fedelén

ha nem az vagy
vagy még nem
mert a kő kő a fű fű a kard kard
azért mert a világ megnevezhetetlen
vagy mert a megnevezés magába oldja a megnevezőt

miként tudsz lenni
a végtelen dolgok egyik végtelenje

nem tudom

★

(madárba süllyed)

hová lesz a szó amely
vércseppkövet a sárga fém
magába foglalja alakodat
hogy mint a képed
mely bennem ragyog
kiszításodik por hull át rajta
majd maga is porrá szakad

a hajad
a szív amelyben az erek hajlanak
a finom írásfonalak
melyek egybefonnak
hová lesznek amelyekből vagy a szavak

föltűnsz-e még
mint bogár lakkfekete páncélján perzsa jel
napfürdő verssorban a rím
tárna falában a vékony érc sávja
hogy mint szíromban a romot
megnevezzenek

kétezerben éltünk és
visszabomlunk sóvá savvá tűnékeny elemmé
mint várost elfeled s benő a jövő
pillangó lányok jönnek s férfiak
és szótalán sírkövek

mint a madárba süllyedő dallamot
a pázsitba a füvet
követtelek

szerettelek

Példa

Ezüst tok, amelyben penge lakozik
bölcesség híján, mint éle nélkül fű
vagyok, szürke s omlatag, kiben kedv alig.
Comeniust, ki szerette a példálózást, olvasom:
annyi szava volt,
hogy juthat belőlük nekem is,
hát az ő kardját villogó hasonlatot rántom elő
hüvelyéből, majd visszadöföm. Ismét megölöm.
Az éj ragyog. A könyv azonban néma,
és nincs tekintete: a bölcs mondat se kínálja magát
jobban, mint az ostoba. Léghuzat lakik
a szobámban, megfér az árnyakkal, járkálnak a
recsegő padlón együtt, fel s alá. Az ablakpárkányon gyű-
rött ing.
Ágaskodik, de a holdfényhez fel nem ér, a sávban,
mely eltakarja, immár örökre sötétben marad. S a penge,
melynek teste vas, visszatolva a sebbe, mint a fájdalom,
mint fénylő él a holdvilágos fűben, ezüst hüvelyben hever.

Történet

Suhog a hegy oldalán a lomb. A füveket lefényképezi,
és zölddé válik mind, a hajladozás.
Megalkotod a történetet. Ami enyém abból,
az lekerekedett. A tied folytatódik, hogy Pécsett,
Portóban vagy máshol, már meg nem tudhatom. A Nap
süt, könnyen jön a Hold, ez és az is ösvényt tapos a
tavon.
Dongó villantja acélkék szárnyát s a jácint e tavaszon
ismét belekábul önmaga virágillatába. Mostan kezd
fészkéhez
az angyalhangú poszáta. Lesz csupa szépség:
moccan a gally a felpattant rügyek pirosa alatt,
s ahogyan a felnyitott könyv valamely mondatát kibetűzi
a reá mászott szarvasbogár. Listázom amit lehet:

dohányzom,
az óra ketyeg, metszem a fát, mögém áll,
tarkómon matat nyúlánk ujjával a gyöngye kezű szél.

úgy kopácsol

szeráf kopácsol a kalapácsban
ahogyan üt az isteni rendben
abban a szív is kalapácsol

a szeráf piros lázburkában
buzgólkodik aritmiásan

ha nincs már többé semmi titka
a repülést becsukja, a szeráf majd elrámol
de még üti-veri most, pirossá izzva
mint, aki a rendet tanúként hívja

az időt a percből kikalapálja
hol árnyéka van a platánnak, akácnak
és duplán nő a repüléstől
szárnya a vijjogó sirálynak
hol az egykori hősnek
a Holdra árnyékát vető Földnek
helye volt

utolsó az alkalom
az anapesztus hallgat

dagad az ár, a kozmosz árad
forгатja izmában, mint a vadmalna az ízét
s a száj, a jó munka hírét

hogyan megérdemli, hát dudorássza
akinek többé nincs munkája
a kalapálását a kalapács nem várja

se szeráfot a szeráfi szárnya
aritmiában összehajlik
a szív, és többet nem fáj

Ha még

az éjszaka mélykék lábnyomát
bajban, hol nem bajban, csak őszén
ha követtem is, nincs mit tovább

rúg a szív, nem virrad a nappal
egér moco rog az érfalban
a fal mögött a másik fal van
napom mögött egy másik nappal

másik haza él a hazámban
összegyűrt, mint bábban a lepke
még el nem készült apró teste
mint havazás a marhakarámban
ahol tavalyi hőség s nyár van

szívből, napfényből kikalapálva
éppenség hangnyivá letten
csöppnyi téllal elegyítetten
kivel a lélek, ha volna, hálna –

mondogatom, mint aki tudja
a bele-beleolvadásban
beléndek fortyog s nő a lázban
megért is, meg nem is, ki tudja
ha idejéből még futja

Az állandó

Ti, a vízmedence hajdani halai,
nyakon aranygyűrűkkel,
merre úsztok, s merre a kis kert,

hol pavilon épült a boldog percekből,
s a rossz, mint hullt fakéregpikkely korhad el?
Néhány lépcső maradt, kopottan,
de, hogy jártuk-e és mikor, nem tudom.
És az eldőlt remek szobor, mely zuzmóba bújtt!
Gyönyörködj! – mondtad itt,
hogy kinyílt, ahogy éjfélén szokás, a szirmokkal telített
virág,
a sötétben énekébe kapaszkodva bolyongott
az eltévedt madár. És: érzed, mint forog
el alólunk a Föld? Mely hordalékkő-mód érzéketlen,
és néhány nappal több,
mint amennyi számunkra örök.
Ennyi, mi rámaradt,
állandó, az életemre.

Érintések

1.
A lámpa amelynek burája előbb
sárga majd bíbor
az idő inflexiós pontjában állva
őrzi az éjszakát s az éjszakába beleragadt képet
Példa
Ép és önmagán kívül mást nem képes jelenteni
Port húz a tollra köpenyként néhány óra
a szövet mintázatát holdfény
és ujjenyomat és lepedék alkotja
A könyv feladta betűsorait
nem Tacitus s nem a szúrák a lényege
hever csupán
fehéres tollú angyaldög
s értelmet – szótól szóig kanyargó ösvényt
a szöveg bozótosában nem kínál
A jelentése más
Az asztalban a feladat s a pohár állott vize
ízének fénye is leülepedett
A dolgok sérthetetlenek

Rendet rakott köztük a véletlen
néhány hang az ajak szélén
hogy fölbuggyantak egykor de elszállni már
nem volt egyik sem erős
apró és szikkadt nyálcsomó

2.

Az idő az enyém és a kor
amelyben élek éppen keresztezik egymást:
néha azt hiszem
közönyös szívű tanúk
hogy egymásnak adunk keretet

A rámán aranytól fanyar cirádák:
a sarkoknál ahol elfordul
egymásnak oldalt álló görnyedt hátú kerubok
a négy irány
tétován elreped
miként a tőr a gyilkolást
gyűjtik magukba az izzó homályt a pengemerész réseket

A kép akkora mint egy tartomány
homályos hol pedig zsúfolt mellékhelyiség
némelykor csupán szemérmetlen
mégis keresi egyetlen értelmét A hasonlatát
Hangfelvétel amely csak a jövő lemezjátszóján játszható
le
ha lesz majd
s ép' a keretben függő jövő

3.

Változtathatatlan együttes
nem őrli fel sem a szó sem a szónélküliség
A tapasztalat – vízben a lábnyom – tűnékeny
végzetes
akár a megtaposott folyó
akár a léptek megőrizhetetlen mintázata

Hallgatom

Hallgatom a falat
Mennyi elnyelt
szó van benne ami néma lett s nyomtalan
hány hindu hold vajsínét fogadta magába
hogy e cementtől kemény legyen
Nézem mint cikkelyekkel tömött enciklopédiát
amelyet olvasni nem tudok: ismeretlen
nyelven írták és írják tovább
amíg sok lapja be nem telik Egyetlen repedés
így fut lábon az ér
kék hálózata
jelzi, e könyv sem lesz örök

Látkép a valóságról gepárddal

a gepárd aki néz a rácson át
látja bennem rácson túli önmagát
megszólít mert úgy néz
akárha szólna
világít a ketrecben valamennyi foltja

ide-odajár felfénylik szemén
a decemberi fény
mint kőlapok közt süt a befagyott tócsa
s a levegő zsáknyi terhe alatt a mérges
higany

úgy szürcsöli a látvány kútját
ahogy a nap a gazellalányok bőrét és gödreit
a ragadozó idő közben kitelik
de a sűrű vasak traverzén megakad
visszakullog testébe a szemfogyómozdulat

néha egy-egy mozdulatban
nekem is öt szemfogam van

ömlik belőlem a mag meg a hó
de hol a rács ha van
ha nincs akkor miért látható

mellemben a dühök és a voltak:
felgyulladok monszunsárga testként
elbukva egy ázsiaesten

gepárdként küszöbre fekszem
sovány csontos fejem vérmeleg

mi mindenhol nem lesznek
karmokkal írott legszebb kézjegyek

★

a gepárd álmában
kényes mancsaival jambusokat lépdél
szélütött pálmafák bőrkemény bokrok alatt
a jambusok rémuralmában
hol a figyelmes ütemben a cellák visszahangzanak
tarkóra csapódó vastag esőcseppek
hangszálakon gubbasztó szavak
még más is van ott
más is

mert lehet a dzsungelében
a világost határló sötét szélén

mint álmkép
vibráló zöld szemfenéken

enni tenni
jogom van gepárdnak lenni

mi mindenhez még ami nem leszek

mi minden ami már nem lehetek:

ártatlan-hűvös súgás
vagy buddhakövére száj hajtóvadászat
vagy kézi lőfegyver
rúgás
rács
folyondár a rácsokon

olvasható írás bármely úrlapon

gepárdban létezik minden trópusom
és a () is odavackolódott
– bajsától farka hegyéig ér ha belakta

félálomban vagy félébrenlétben
mikor ki tudja mit készülnek tenni
kiszól belőle a ()
a gepárd is kiszól a rács mögül
cigarettát kér húst
és metaforát indusul anglusul s törökül

★

gepárdszavak gepárdszavak
bennetek a kihalt kontinens szunnyad
a tenni és nem tenni kócsagai
mint ólomüvegben a ropogós hajnalok
fehéren kigyulnak
és a szemhéj alatt fehér lángban áll
a ketrec és szemhatár

a helyzet szappannal szappanoz
a kulcslukban a kulcs tovább csikordul
és ketrecajtó nyí félelem bagzik
hát megfordul a helyzet úgy szappanoz
haboz és habzik

★

a sok isten közül egy odafigyel
ahol a könyvek a rács közén
kiáll a jel

de azért mindenki megtanul
forradalomul és magyarul

38 fekete oszloptuja

(részletek)

ha nem látom éjszaka
akkor
hogyan láthatnám nappal

★

átnyúlkál a
határon
a parolinok között zölden
érinti az óriásplakátokat
óriásokkal könnyű
óriásnak könnyű
könnyű mint az argon a körtében
az óriásargonnak az óriáskörtében
ezért nyúlkál a parolinok között
át a határon
kis csíkokkal
zizegő papírspirálisokkal ujjai közt
nyúlkál vissza
magába

★

verskonzervekről álmodom
súlyos
aranybarna dobozokról
akár a marhamájkrémek
amelyekbe bezárult

most ott legel
hosszú szálú füvet és lósóskát
a tízezer adaggá
porciózott tehén

★

a jelző az
s az a rododendron
amit a jelző-
s rododendrontársak
annak tartanak
mondhatta volt
avagy mondta is

★

a naptól felsértett
dosztojevszkij firenzében
írta a félkegyelműt
azóta csorgó nyálú bolondok
fixálják
reggelente azt a palotát ahol
mindenki azokra a pittis
síkos-lejtős mondatokra vágyik
amelyekre én is

★

mindig foglalkoztatott
az érgörcs versformája milyen
hogy zsibbadnak szét a jambusok
fut szét a fájdalom
miként csomósodik egybe
mint a jó szonett
mint a hosszúvers
mint a májusi viharban
a fekete oszloptuja

★

duinót feloldotta a pára
állapítom meg a fényképen
nem hoztam a kastélyból
a nárciszlébe fúlt kertből
haza semmit
kiázott a képből a látvány
csupán az ablakok látszanak
hegyükön álló rombuszok
harsak akár a szabados-képek
mohópiros pinái

★

annyi fegyenc lopakodik
arcra húzott köpenyben
ölni se elmenni se
éjszakánként mécsest gyújtanak
a setét könyvlapok közt
ahol laknak

★

beleakad a tüskés metafora
viteti magát
farkas vagy farkasfog
a kutyában s a kutyaszőrben

★

ez az isten barokkba öltözve
a zsebében kotorász
makkol

★

megértettelek téged –
te száz naplementét
egybefogó kisantológia

★

a sörben alszik a gepárd
a sörben a gepárd sárga szeme
villog a fénye mint a paszomány
mint a téren a térzene
a gepárd szűk tekintete
a sörből lustán rád tapad
összeugranak csomóba állnak
csonkolt gyomorként a szavak
ez a sárga lehetne olyan
ha a holdperemről a denevérek
fülledt éjszakában hangtalan
a tűztorony őrfényébe érnek
vagy olyan mint a repceföld
ha ott marad benne a délután
amely közepén te és egy lány
szerelmes fiatalon és sután
a gepárdszem ily mohó
szenv- és könnyörtelen
fókuszában ott toporogsz
mint puskacsőben a képtelen
golyó melyet ha kilőnek
mire befutja a pályáivét
arcot s fagyott testet adott
a délutánt leélőnek
a gepárd komoran beléd bámul
és tekintetét senki nem bírja
mert a súlyok úgy zuhognak
mint a fény a húsrá
mint a fények sok darázsa
ha belepi a remegő testet

★

egy dosztojevszkij ül a várfokon
sötét a haja akár a tujalomb
nemi szerveket rajzol
irdatlan szájakat
zöld tökű csacsit a poros úton
nincs kedve semmi a feltámadáshoz

ásványt szopogat sós hegyikristályt
tudja magáról hogy dosztojevskij
eleget írt már
eleget
amit nem látott nappal
megírta éjjel
gyönyörű gyönyörű
ez a könyvtelen város
a kapufélfákra
angyalokat szögeztek
futórózsák keretezik
paloznaki kőpárkányok
vetnek rájuk árnyat
gyere velem dosztojevskijezni
gyere hozzám a litániába
suttog a királyné
fejéből kiáll a villámhárító
egyensúlyoz
seggén keresztül szúrta fel
a pestisoszlop rézdárdája

★

nem marad más
csupán a bokrok
a bokrok alján a lassú heverés
a mézszívű két hársfalevél
ahogy villog a májusvégi fényben

★

a vajszín féreg
rágta a húst
lukakat vájt és
kiemésztett mindent
nem marad több
enyves versburoknál
az is ideális forma
de hová lett

az élő nyersvörös
a puha vershús
hová
lett a vajszín
kicsi féreg

★

ahhoz képest hogy ez a költészet
nem követel semmit
folyton magára lapoz
beleér mások cellulózába
belenyal a mézbödönbe
ráborul mind a semmi helyszíneire
s felhúzza magára az órakabátot

★

pelyhekben hull a korom
hull mint az idő pedig
ez kéménykorom
számlálom a másodperceket
az elszürkülésen
szürke szürkébb legszürkébb
végül
itt minden
elgránitosodik

★

a vízpartokon olykor
erdőből kibontott cserefákra lelek
a zöld lassú tömegéből kimeredő
lombtalan cserecsonkokat

finom fátyollal sűrűn betekerve
a törzs a gally az ág
és mint az esküvőkön
permetez a mák a hernyószar

surrognak a mákban
a könnyű pilleszárnyak
a lombtalan fehér cserefáknak
az erdőszélen olykor
sietős
sietős mint a hattyúban a havazás
a havazásban a kivégzés
a kivégzés után a géz

★

ott ül a gyantaillatban
tizenegy ujjal
huzigálja a földből a
nagyszál füveket
liliomporzót száraz fenyőtűket
fényesíti a farkát
hangol hegedül

★

akkor kezdődött
a temető-történet
mikor csókát lőttem
s a templom tornyáról
angyal esett le

Három waka

1.
Egyetlen fehér
búzaszál-lábú kócsag
a vízben képét
figyelve állt amikor
lassan beléd hatoltam.

2.
Bokapereced
csörrent hogy lehajoltál.
Rézbőrödet nincs
szép nap amely azóta
fennhangon ne dicsérje.

3.
Forró kavicsot
nyelt kettőt s a torkán
fel-alá járnak.
Nyelvével húti gyöngyfény
fogaival ráharap.

Szegedi hadak

Ilia Mihálynak

A matematikában a számokkal
a versekkel egyszerűsítetté válik a világ:
de a Tisza partján egy férfi hever az alvó
asszony mellett és egyetlen virág
megjegyzí e helyt hogy szirmaival kigyúlt
s cinóberfénnel lobban mint a félőrült Nap
Merre járnak már a szegedi hadak?
Van akit megront az öröm és bánat
a négyzetrács közébe zárt számnak
csomójára hajol s érzi bűzét az aritmetikának
Az én orromba a képek fölszaglanak
Merre vonulnak a szegedi hadak?
Eh Se az se ez nem több filozófiánál
amely a dolgok közében matát rendet ígér
számlál s a mezőt tanyát úgy perzselik
föl akár az egyszerűsítés S a mondatot
a zsávolyzubbonyba bújtatott szavak
Merre vannak már a szegedi hadak?

Karácsonyi versmorzsák Ilia Mihálynak

1.

Megroppan a szám,
talapzatáról a szemétbe hull,
képletbe áll, glédába,
ami volt egykor s a múlt
be nem foglal,
zárványt a márvány, magába.

Összeadok. Kivonok.

A végtelennel végzek először,
mint Pascal
a számtani műveletekkel.

2.

Megtörtént-e, vagy nem?
A rémmel
négy szemközt voltam.
Hiába motyogtam,
nem az vagy, akit nézel,
nem e kék szem, nem
e csontig ható tekintet.

3.

Köszöntesz. Rám tekintesz. Sok ez a világ.
A súlya legyen ne kevesebb, ha több nem.
Nem hagyok egyebet, mint szavakat,
különbözőket,
melyeknek nincs, mint
nincs a fa árnyékának, kiterjedése.

4.

Üvöltök, miként az idióta,
aki kiállt a hegytetőre, hogy az Isten
előtt legyen,
ott legyen kiállva a hegytetőn a hóra,

úgy sorolja el a minden
ségre a káromkodást,
mint aki a mélybe
vagy egyetlen szál virágba leás.

Vérdió

Ifj. Tóttós Gábor docensnek, Szekszárdra

1.
Az ág árnyéka sötéten mozog:
a fal értelmére talált Amice
így kit nem szólítottam volna soha
köszönöm az iratot (mesterem
aktája részét): harminc év múltán
mint diót a koppanás
utolért Kegyes és értékes üzenet
Röpke beszámolódd az első
amelyben költőnek neveznek
ámbár kártékonynak: a termés
csonthéján átfurakvó molynak
mely kirágja a gyümölcs olajdús belét
látatlanul Érzékelem: mily költő
nem vált belőled s miként lészel s hogyan
filológusommá
Közös korunkból hős Szeged
árva sorom sem marad:
a soknevű szőke leány vénasszonnyá érett
a Tiszát akár a betűt olvasom s a kék ég
mindkettőnkre borul
tele kitárt szárnyú madarak szünetjelével
Nem hittem sosem de dokumentálódтам:
albérleti beszélgetésünk – savmarta sárga A/4-es lap
diópác-tintával szélteig írtan – levéltár lakója
Olvasóira
pecsétetes szignók őrnagyi széljegyek
úgy tekintek: a jövőmről tudtak valamit
A jövők egyike
a formája éppen az enyém most

tétova: az öröklét labirintusába nem vágytam
Seherezádét Máriát Magdolnát Évát hallgatni
s véle ahogy két sóhaj egymásba hull szeretkezni
azt ugyan kívántam Vagy: marokkal
megfogni a sikoly utáni szelet
Vagy: széteső árnyékát a falon a piros belű vérdiónak

2.

Csupasz nevünk köré test helyett akta hízik
Kása és tej együtt dagad Kezet is foghatnánk
hogy vagy? jól? mint érzed
e jelenné vedlett jövőben magad?
Az útszéli lebuj hívogat s a bor a torkon lecsorog:
az Énekek éneke
szövegét magába fogadó kert
kétszer is fölrémlik Mögöttünk
Előttünk A közös zsoltárnak nincs ereje
Az őszi fény sárgul és pirul ahogyan
szokta a venyige levele Kilépünk vagy be
a tegnapba holnapba? Ne szólj! Ne szóljak Ne
Az akta nem szégyenkezik: józanul nő
a magát növesztő
számolja betűit – így olvasva egy oda
úgy olvasva egy ide Érik
a rizs édesedik és fehéredik a tehén teje

3.

Mint perzsa szúfinak a vidék
a bokrok a hegyek a somkóró s göbös nyúlганé
betűi szedődnek mondatokba sorra S
az olvasó körbejár
fűben a nyár
a rét rétet ér és dicsér dicsér dicsér
és önmagához visszatér Értesz-e?
Én értelek A végórád a tiéd lesz
S a végóráam az enyém
Mint perzsa szúfié aki bele olvasta magát
a szívszakasztó vidékbe

Kontinentális kedd

Zalán Tibornak

agresszíven lustán mint a tigrisek
avagy akár egy sovány csíkos metafora
mégis mégis remegve
s a tárgyak biztonsága mellett
meghúzódva kinyújtózva
hát így lennénk így barátom

mindegyikükbe be-benézve
ahonnan néha föl-fölhangzik
hol dörmögés hol motyogás
hol mint akit évezredek óta folyton nevelnek
a körömszélre csattanó pálca
a sírás utáni szaggatott lehelet

meglehet a nagyapai szózat
a bevégezetlen forradalmak zászláiból
(-----) kiszólhat
dob is pereg
mert éj-nap egybeforrva tart
a rúd s szövetben elzárt ütközet

néha a szűzdohány kapatos szagát
fűzi a szél az ajtórésein át
és krákogást és gőzgépdohogást
és dinnyeföldekről a lédús hersegést

lehet, a dédapa boltja, mi átkopog
az elbontott ház palagrádicsán
ahogy száz év után a felhős liget fáját
a harkályok újra meg ismét átvizsgálják
vélük s a levelek zörgésén keresztül szólna
a kőzetlapok közé
fúródó gyökerek kígyója

most a kendősuhogásban
még valami más van
ha hallanád
így tudnád ezt te is barátom

mi ez a lubickolás ricsaj
fülembe csapódó borsuttogás
ebből a hordóra ütött lékből
vagy más lenne
a nyárral feltöltött edényben
? más mint ami ———
! mondd ki ha mered
a tárgyakban ugyan mi minden
sikátor névsor terror és zápor
mi minden még amivel megteltek
s ami a tiéd

? az *üzenet*

ami mint röntgen
átvilágít titokban csöndben
és sugarai belsődből falnak

ki kit szólított meg
kit ki szólíthat
ki miről fecseg
? a transzeurópai siratófalnak

mert annyiak vagyunk amennyi
belőlünk feljelenthető
s én annyi amennyit feljelenthetek

! gondold meg jól barátom
ha etetted a metaforákat
és puha a léptű tárgyak között élő tigriseket

! gondold meg
ahogy a kifagyott idő rései közt átjársz
a múlt lépcsőháza

s a gang vékony hangja
lépteid zaját visszaadja
a helynek ahonnan jössz

előlege vagy annak ahova
lökös az idő mánusa

! gondold meg
mi lesz ha beköltözől egy tárgyba
előbb-utóbb ez lesz
így gyanítom(
? kié lesz a dolgok lázadása
amelyben magadra rálátsz
mint egy tervben

vagy a gonosztettben
bármely kontinensen
egy kontinentális kedden
folytathatatlan virágok között
nyakig gombolkozva fűvel

és bolond aki úgy dalolgat
bár felforr szájában a mondat
ama bibliai
ha kezében a kés
a késből egy s mást hallani

mert a késből is ki-kiszól valaki –
a pengéből visszavillan egy szem
véres és betört akár
hattyúk alatt a zajos jégtáblák

úgy szól mint tűzfal előtt a felsorolás
mint koponyacsontból a régi szőke halánték
amelytől az arccsont úgy elválík
mint ezredesi váll-laptól a váll

: felvillan
ahogy átfúj rajta a szándék

s úgy
ahogy a görög nyárba
bevilágít egy medveszemű málna

a mackócukor-ízű ánizsos

a fölismerés megnevez
: nyakadra fonódó lombkék dallam
a lombfehér lombbarna
betakar és kitakarna
kitakar és betakarna
hatmorást ver a szíved is

lehetnél egyszer a kardfogú jelző
máskor meg volnál a **macharontidae** jelzett

meg tudod mondani
ha onnan kitekintesz
? ezer év oda vagy ide
kihez szólsz kinek intesz
kit akarsz hogy feltételes módon
? megérinthess

az ujjbegyek kitollasodnak

a hattyúpapír miközben szárnyaverdes

átrepül a szemén a korok
tajgaévszakáin konokon átszárnyal
visszanőtt betűkkel a mellén begyén hátán

teste megtelik ólomporral
szómassal tussal és grafittal
és suhog sugároz cihafehéren
a cellulóz belső nélkülém terében

onnan emeli rád fejét
onnan hallod mert abból szivárog
halkan a más tudás

: a végső árulás
a hattyúdallam

holott te: éppen egy indóházban
mint kiskabát álldogálsz
s csontgombjaidban meglehet
focigombjaidat újra megleled

nyúlj be ott egy hű napodba
megtalálsz benne egy gombfület
amely kitanulta a kezedet
hangodban nem kevés napozott

az átlós verőfényben

a tárgyakra lelve
mi mindenki bútt hogy el ne feledje
a másik felet

ki minden lehet megteremtve
ki mindenből lett bennük
találkozás és ébrenlét

mit tett s nem tett meg
a sásos felkiáltójelei között
az a régi páros: a nagymamám
és a nagyapám
□ dolmánya zászlóból varrva □
indulva Amerikába
mint vált belőlük mélyvizi tündér
küllőtlen kerék tómeíyi rokka

szépapa
szembogarának első lenyomata
? a festék ki volt
és a Czech-kódexi kotta zöldarany jele

? handzsárkorában hány mellkasban fürdött
? te miről zokogtál

mikor Szárszónál
sín és vonat voltál

? és miről beszélsz gyermek-unokáddal
aki most ez í-ből csodálkozik rád

? mint magyarázod a lapozást

vagy elfelejtet mint a kontinenst

hajlik a som pirul az áfonya
a somvessző és az áfonya-fia

ő mondja barátom
költőkből vagyunk költőkké leszünk
s add nekünk ami
hasznos és haszontalan
tudás és nem tudás
mindent ami benne
mielőtt még nem lenne
felnő vagy felnőhetne

az áfonyásból zizeg a lelet
: a 174 sort csakugyan
? ki mi s mikor írta

– add ide nekem a legkisebb békalány bőrét

Kiegészítések egy Vörösmarty-sorhoz

Közös rémálmunk mint a vadon önmagát
sokszorozza. Egy fenevad még emlékszik
a szabadságra tépi marja az ígéket de a vérengzés
nem látszik: nyomtalan. Azt képzelem.
Máskor olyan jövőnek amely már a fenevadra sem
emlékezik.
Kimúlsz magyar nyelv. Maga alá temetnek a trópusaid.
Kölcséyt a Himnusz. Aranyt a rímek nőket az utcasarkok.

Az üveggolyó magyarul gurul a távolságba
s a kifürkészhetetlen mellékmondatban
elveszti miként árnyékot a testét.
A könyvben mely a végtelen könyvtárról szól
hol magától téved el s nem leli kiútját az olvasó
végül ázalog lián és borostyán tapad
a könyvre s az olvasójára.
Szakadt és törmelék hasonlatok tartják össze
inak a hústalan csontvázat
szégyen nélkül e nyelvet.

A kettősképekben a cselekmény mögött
másik cselekmény fut: a hártya első és hátsó falán
egymástól független történet pereg.
Magyarul veri a szív Sziverit.
A történelemben zúzott *én* ágál
s felpanaszolja magát a Szózatba.
Az Isten hús az ólomgolyót befoglalt
egy köztűz s testében visszasajog
– szünettelen a céllövészet.

A nyelv tárnája fekete levegőféreg
magától fúródik a szénizmű szonettbe
s a bányáomlás nem érzékelhető latinul.
A páternoszter magyarul járkal fel-alá
nyeldeklő ádámcsutkaként
Európa nem érzi sem a gyomorszagot
sem a paradicsom almája utáni makacs éhséget.

Nem akarok a halottad lenni: halott testben
halódó s mégis az leszek. Magyar nyelv! Sajgó öröm
egymásba belepusztulni: a te fogad az én fogam
a késem a te késed s a vetőhálónk közös.
Hosszú történetünk azt suttogja
egyazon szörny különböző végtagjaként
egymással viaskodunk s aki a gyilkos lesz
az öngyilkos is – pereg a képsor a hártyafalon.

Mögötte a másik: a közönyös kozmoszban
nyílt szélcsend. Nem történt semmi. Nem történik
semmi. S nem fog történni semmi.
Az öröklét tátog. Néhány anyaglabdac keletkezik
s zúg el.

Toporog és visszapofázik

Sziveri Jánosnak

azokból a sorokból kibeszél
a könyvből közbepofázik
hiába írod a verset ha szünhetetlen rád szól
és füstöt ereget és olykor vacogva fázik
néha meg aljaborként dörmög
a komisz állítmány

: a Szabadság téren
a remény-horizontú pocsolya felett
sirályszerű vízjelek

a mondatok résein is átszól
és sikong mint a versszavú ráspoly
mit ismerhetsz a zenei á-ból
az olajos láncból
a csemete ragokból
és a filozófiából

ki lennék én ha nem te
te ki lennél ha nem én

a sorakozóból és a felsorolásból
e rendre személyes névmásba öltöző földtekén

ahol egyszer mi voltunk Petőfi Sándor
de lehet más is akárki
a főnevek lakta oldalpapírok egyikén
a Szabadság tér idő felverte szögén
a szemétsomóban a könyv s a költemény
toporog és visszapofázik

Janó

A barátságában sejlett valami, ami elkóborolt.
Engem nem ez zavart. Gyorsan kedvelt meg,
amilyen fejvesztetten elhatároltam magamat utóbb,
mivel nem tudtam mit kezdeni az alkoholizmusával,
ahogy dőlt belőle, mint a kocsmaszag, mindig a szó.
Úgy tűnik, megvolt neki is, miként nekem,
a saját eszkatológia. Akarta látni, ahogyan
a sírjánál állva meghalni ott leszek. Idővel olyan személy-
be
nőtt bele, akit vele nem azonosítok,
meghatározatlan, civilizáción kívül rekedt térré dagadt,
meglehet, nem több a testnél, amely
utca torkolatában hajlong az autók két sora közt, s
keresetlen, mint Nádas Péter vadkörtefa-fényképe.
Néhány hete temettük. Addigra nem maradt belőle egyéb,
mint ami férfi markában is összefogható.
Istenem, add, hogy legalább legyen egy metafora,
és hűséges, a sírkeresztje tövén.

Jutunk-e, s mire, édes úr?

Szilágyi István veszprémi dékánnak

Jutunk-e, s mire, édes úr,
a testünk ha felborul,
ha az égbolt is ráborul,
és a félhold ha azon túl
úgy gurul, hogy elborul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
ha a nyelvünk beszorul,
és a szavunk ha kiszorul,
és ha a napunk elszorul,
és hurok ha megszorul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
szánkra tenyér ha rászorul,
és nehéz kő ha szaporul,
és belénk mi aljas szorul,
arcunkról ha leszorul
a szín, mire jutunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
ha magunkkal párosul,
és ha belénk izmosul,
és az idő ha pirosul,
a létünk megkárosul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
ránk cipőtalp alkonyul,
és ha a fülünk lekonyul,
és szavunk, ha elaljasul,
és lelkünk, ha pártosul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
ha az idő vékonyul,
és ha a hit nem bizonyul,
és ha fölénk csak tornyosul,
és ha tovább korcsosul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr
ha napunk, mint perc porul,
és mint tönkre, ha por porul,
tönkben a tönk szerteborul,
méregnek kimérnek porul,
s mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
szemünk ha elszigorul,
és ha a penge is benyúl,

és szemszínünk ha kiborul,
a látvány ha beszorul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
ha az önkény benyomul,
és a szívig ha lenyomul,
és ha a szívből vér nyomul
sárral elegy s kinyomul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
az lepel ha ránk borul,
és szemünk ha beborul,
és ha a borunk kiborul,
és hogy testünk szétborul,
mire jutottunk, édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
minden részünk hasznosul,
ha szappanként lenni tanul,
válík prédává s hasznosul,
mint a szappan, hasznosul,
mire jutottunk édes úr?

Jutunk-e, s mire, édes úr,
létünk ha tőlünk eltolul,
és a gyomrunk, ha feltolul,
és ha a pokol betolul,
Isten ha amúgy sincs tollul,
mire jutottunk, édes úr?

Rizlingdémon

könnyed legördül
egyik szemzugodból zafírnyi könnyed
megül egy pillanatra épp
mosolyárkodban a fűszőke pihe alatt

az állszög oldalán
– ó balatoni télnyár s
balatonnyi villogás
tétlen napok mandulavágású számos ismerős
tavasz vagy őszi
mennyi még biztos vagy biztos talán –
mielőtt szomjún a permi vörösföld magába szívja
még tartja levelét a szőlőtőke s egy részét felissza

sétálok fölfelé s vissza a régi időben
oldalamon asszony és a múltott időből
mint erős vasú kapa elől a földbe bútt
krumpli éretten kezd kigurulni
egy újra egy majd három máris mennyi
áttetsző nedvektől gömbölyded szőlőszem –
e régi időben lenne jó maradni
matatni pihével szóval rőzseláanggal
hú és szomorú fényeinkkel hallgatva
mint csattannak szét egyre-másra
a cukros bogyók telten
s más bogyók musttól telítve könnyedén

ezt akartam volt akkor

ott mikor a múlt a másik idő
még nem jött elő de éppen percenéssel előtte
még ne tudd de azért mégis sejtse
az érzést mely rázná a tested
– ide nem teszi
mert azonnal (ki sem kell mondanom) visszavonom
miként magához húzza a Bakony esőjét a Balaton
ama bitang mondatom

ha már senki
ha más senki ki lehetne a más
én vagyok a hibás hogy lett a semmi
harmincnégy évem forradalomtalanul tanú
ha földalatti akkor koporsónyi
volt az a forradalom s a nyelv a nyelvünk

a nyelvetek ti becsapott ősök növények nedvében
jár fel-alá mérve a megbomlott
utódok leoltott pofájú életét
mely hamis munkába rokkant
jár a múlt fel-alá méri a hőt és kiméri
a hőmérőt
mint üvegcsőbe zártan a szorgos higanyoszlop
vallom bevallom nincs hátra más
tízmilliónyi énem a ()
– meghajol és vendégként elköszön
akárha kéztől a nádpálca
ha elcsattant már a körmökön

?itt ez az itt
szavaimban hazugság lapít
levelek közt szőlőfürtök
szavaimban hazugság lapít

történelmet alakít vagy alapít

azt hiszem
a szőlőszemben könnyen megérthetem
az ezt-azt ami még visszatart

veszem magamra új szépruháját a szónak
mint művházban a beszart szónok

hát: nohát rizlingdémon eskess
te akiben vannak a régi időkből
fölgyúlt könnyesók és savak
érted ugye te démon

utcakövet érted a frászt
mint rendőrség a körúti fölvonulást
vagy az őszit évenként szüretkor
a csopaki olaszrizlingben olyankor
minden bogyószemben tőkéen is forr a bor

ez ám a felszabadulás

könnyű és vértelen
mint áthajlik az értelem
a címen vagy hetverhárom sornyi enjambementemen

de mi ez érdeklődik a besúgó demagóg
you don't understand so traprock pavement
as police the demonstration
on the street or early autumnal procession
when – in the Csopak olaszrizling
ferments in each grape on vine-stock
és miért szorgoskodik a demagóg

amaz pedig amíg fölfejt in the time turned gray
you stand drunken before your woman
in different languages
shouting about revolutions
and doesn't disturb
if she tries to calm and cries
if the sentences beat on your back
– they may beat you

!csattognak a hátamon a mondatok
rizlingdémon ring a zafírnyi könnyben
a könnykopogásban bármit mondhatok
hallhatok vallhatok
halhatok és vallathatok

csattogjatok mondatok csattogjatok

Saját

Felkelek, széttárom
a nehéz függönyt,
kihajolok az ablakon,
lélegzem a friss levegőt,
saját szememmel látom,
a csillagok
nem az égbolton fénylenek.

Az elszabadult karton

fel- s megvillanó papírfényét
visszahívna a meggyűrt karton

a betűkavargású szélviharban

a homokzizegésű tengerparton
szárnyak csapódnak
hollószárnyak
jeleket metsz mind az égre
felvázolódik a porcelánmázba
mártott mediterrán tájra
a régi költők sóvár messzesége

és a fény ott elsimulva
mintha a világból
egyedül létezne
úgy világol
az a fény ott el nem múlna

hát ez az ami átvilágol
onnan
innen a közelítő tájból
hol mocorog fecseg befelé lángol
az elszabadult karton

mint a puskaporos patron
szólítja magát

az írást szólítja visszahívja
és a szavak meglapulva
míg ki nem oldja a tus hollóját
a sós víz katapultja

fehérlik a parti messzi ház
az anyag
és elmúlás

fel-megvillanó gyöngé fényét
szólítja hívja a meggyűrt karton
abból a síró-nevető időből
azon a kígyóhullámú parton
ahol mocorog befelé lángol

és sustorgása
és hallatszik a cellulóz fogvacogása
suhogás is
valami le nem írt szóé
a le nem írhatóé

tudja azt is aki nem tudja
hívó vagy felelő minden rím durva
(így a sebre tapasztott vásznon
szívárog át a vér hogy fájjon)

a szabadság szerelem megtiporva

forgolódnak árnyak hollószárnyak
sarlókat metsz mind az égre
kirajzolódik a porcelánmázba
mártott mediterrán tájra
a régi költők sóvár messzesége

Magyarország

Benned rekedtem.
Negyvenhat éve azt az utat járom
amely a te labirintusod. Falvak lányok szavak
egy zug amelyet a bakonyi szél szeret
s a kutya – a néma kert hangos lakója.
Sosem ismerlek meg. Nem ismerem
a szent kéz jogarát a zászlót a szóke Tiszát
amely te vagy
rejtett közepedbe sem hatolok.
Nem tanultam tőled semmit. Nem riasztasz.
Tudom hogy nézed ócska életemet

kitartóan várod s könnyel halálomat
és túlélsz akár arany kincseid az Alföld langyos
ásványvizét.
Nekem időm van neked történelmed
de tudod-e egyetlen fiad nevét.
Bezártál sötét bányádba sok hasonlatodba
számúztél arcod előtt és bánatos madaraim
megdobáltad.
Szavakat keresek mint köveket rád.
Már nem akarlak elhagyni.
Egy szót nézek mint a tágra nyílt szemet
benne a naplementét a kihalni kész szarvasokat
a hold zománcos tálját ma oly kerek
s miként hull le tenyér az vagy az idő a sárga juharlevél.
Beléd pusztulok tudom
Magyarország. Kizárólag a magyar nyelvben létezel.

magával hurcolja a tengert

21rovinj

1. nap (1993. július 17.): a józsef attila-út (584 km), 122 sor

aztán
estvég elindulsz
testes július
a nap huszonegy húszkor tűnik el
ezt a lebukást nem várod meg
vágysz a tengerre a tenger kéklúgjára
amely átmos
minthogy teljes évig az indulásra vágytál
az indulásban az egész év benne van
ahogy besötétedik
valahol keszthely és rédics között
erre van nyolcvan kilométered
bekapcsolod a magnetofont
hallgatni kezded az összjózsefattilát
zuhog
váltakozva nagyszemű eső a jéggel
az elemi
szorgoskodást hallhatod
vízcseppek dobolnak puha ujjakkal a karosszérián
némán villámlik fenyegetőzik valamelyik isten
meg-megcsúsznak a kerekék
száguldasz tovább
békák ugrálnak a vízfényes aszfalton
baglyok gubbasztanak a keskeny hidak alatt
kívüled senki nem megy az adriára
állapítod meg a szívemben egy átlátszó

oroszlán élnél s ekkor sajnálod
először
amiért a dohányzásról negyvennyolc napja leszoktál
erről is csupán leszokó vagy
vagy harmadában negyedében mindenről
vörösborokról képzelsz ezt-azt
a tejescsócsú asszonykákról
visszkapcsolsz ötösből hármasba
a dombos úton megesik mással is
vakarod átfűlt derekadat
ahogy a villám kiváj egy vadkörtefányi mondatot
az éjféli tájból muraszombat alatt

kazettát cserélsz
a szürrealista verseknek vége
a sutaszimbolista ady-utánzatoknak
hallgatod a rég holt színészeket
visszasuttognak vagy -rikácsolnak a másik világból
egy-egy versidőnyi hang maradt belőlük
van kinek ennyi elég az öröklétre
de hogy az öröklét milyen arról szó ne essék
oda-visszatekercselsz
némelyiket négyszer mást van
hogy kétszer
a forró szavaknál itt-ott szívesen kilépnél
huzatolnál egy jelző teraszán
mint a gyermek
– természetesen az a gyermek te voltál –
aki hirtelen megérzi az időt
vagy az irodalomtudós akit megrészegetenek
a középkor latin nyelvű verstöredékei
duzzadt potrohú repülők dongnak szlovénia fölött
a negyedik egy-egy sormetszetnél megáll
zuhan húsz-húsz métert
majd (konokan) újult erővel szárnyra kap
cagnes-re gondolsz
ahol j. a. tudomásod szerint nem írt verset
de látott egy virágzó jázminbokrot
fürgé nyelvű leányt

csókolt nem onanizált
most ébredsz arra
nincs verse amelyben ne lenne erotika
ne lenne hisztéria
a tengerkékek talán segítettek volna
vagy néhány kitartó baszás
te nem tudod mit csináltál harminckét éves korodban
de már érted harminckét évesen milyen ostoba voltál
életben hagytad magad ismét és megint
életben hagyott mint minden szótévesztőt
a pánik(pinák)betegség
egyébként rögvest eszedbe jutott
maribor után riadt fékezésnél
ahol az áldozat a pillanat
az öröklét szüntelen ott kóválygott körülötted
akkor verset írtál
ahogy verset írt három barátod
szócs zalán sziveri
harminckét évesek lettek éppen
(merthogy ők és ők is annyi)
versed megjelent *látkép a valóságról gepárddal* kötetedben
nem szeretnél többé harminckét éves lenni
de harminckilenc se hogy hamarosan itt a negyven
negyvenkedel rögvest
vagy maradsz harminckilenc
ez a kérdés
ljubljana körgyűrűjén
a periférián
fölötted egyre több csillag gyúlt
pedig közelebb jött a hajnal és a tenger
apró surrogó csillagok robbanó töltetekkel
j. a. kizárólag magáról írta a verseit
ő volt spiclije és zsaruja
tán ezért nincsenek győztes szenvedélyei
a szíved egyre gyakrabban kihagyott
holott hátra volt még szűk kétszáz kilométer
álltál le a postojnai kiállónál
de visszakanyarodtál a másik életből
nagyokat hunyorogni élni

jöttek a légszomj-költemények
a hexameterek a kevert magyarosak
nem maradt végül csak a forma
a forma életben akart maradni
a gyors kanyarok a fürge partra
a pálmák ciprusok és a kabócák
a sötétben olajosan (okosan) fénylett a tenger
az amit tengernek képzél ki látott tengert
hol volt már az óda hol az elégia s a dunánál
leértél
bakacsin volt minden mégis hajnal
kinyílt a sáfrány ég
mint a utcafestőknél és a filmekben
cirmosan megfuttatva tulipióssal
a kilencedik kazettáról megszólított a vers
tizenkét kilométerre rovinjtól
584 km (mínusz tizenkettő)
az utolsó
ezüst halacskás olajfák alatt a parkolóban
a szikkadt vörösföldre zuhantál
mint a létige a sorvégen stoppoló
csak neked szólt érted hozzád beszélt

íme hát

7. nap (1993. július 23.): gyöngy tele napsütéssel, 48 sor

elhagyott a város el a vár alatti somfa
amely tövén mindig kutya ült
tudod hogy másnál máshol
macskákra virrad a reggel
reccsen egyet a deszkapárkány
mielőtt letörik s a völgymélybe zuhan

izzó hét és elfelejtéd
dallam marad egy-két édes szóból
ezt is szétveri a szisztólés hullám
egyszerre észreveszed

tegnap úgy sugárzott az ég a tenger felett
mint lőtt gyöngytyúk mellén a toll

moszatot hoz a víz halott ember kezét
harsogó zölden lábadhoz lerakja
valamit bemormog a sziklarésbe
és kristályüvegként megmerevedik
ha figyelsz s ráhajolsz a tükörére
hallod a víz kortyokkal iszik

a kioszkon még ott a csillag
vörös és ételért hízeleg
jön sarlókalapáccsal s a hőség dolgozni kezd
a kőfejtő szikláival betűk zuhognak
és rajzüzenetek – a benzinsárga csöcsöt
el nem találja többé a buzgár kilövellés

a lányok pucérok és baszásról fecsegnek
kövérré baszták őket éjjel
megtól lettek kövérek éjjel
a fénytől félnek és a márványlapon
hol ha asszonyszél van sirályok állnak
minden redőjükbe maró permet hulljon
szétterítik fehér húsukat

kilép a fából tétova s ügyetlen
a ciprusból a mészkék árnyék
mire a lányokhoz ér vékony lesz
elfogy
lelohad duzzadt akarata
élesedik benned az arasz
elhagyatott vagy
álmos és néma a városod benned
és pontosabb mint a görög idézet
mely ragyogva hírel az óratornyon
az új archan régi arc van
mindkettőben beomlott a szem

elzüllik benned az idő
mint a csillogás a sós gyöngyben
nem csorbul nem hűl nem fojtja
vissza magát kisebb ragyogásba
de visszafal mindent a bőgyomrú óra
hiába vagy tele napsütéssel

11. nap (1993. július 27.): élet lenvers, 60 sor

hiába van délelőtt tizenegy
ha az öbölben korahajnal és kél a nap
nyílik az ajtó
a klasszicista házat
mindjárt lebontja az árapály

ide-oda
mint a szívtévesztő
csend a szavak labirintusában
a vetési-kazulán is
reggeljét veszi az újkor
nem tud a szövet mit kezdeni
a magyar lenvirágok között
a pomogránátos mintával
saspáfrányos széllel
a szigetszín ismeretlen neki
a főpapi vállon

megadja a hangot az időszámításhoz
egy kabóca
szabó lőrinc mediterrán tücske
majd beleolvad
a spanyolgitár a harangkongásba
a v élet lenről hogyan lehet írni
ha köréje állnak
barmok a szénáskazalhoz
barna vörös és hóka rendek

barna vörös és hóka rendek
felriadnak a lappantyúk
letapossák a lentáblát

(n-el vagy n nélkül) a kakasmandikókat
a festmény öblében azóta hajnal van
hogyan elindult a vers
és hajnal marad akkor is
amikor véget ér
kereten túl zuhog a verőfény
éppen tizenegy
delelőig már nem homorodnak a dolgok
nem látszanak a gepárdfoltok
a gepárdszemek
a harag csóvái
ami pedig a vásznon van
csupa porprémes rom
az elhagyott tárgyakon
átlábalnak varjútestű férfiak
nincsenek tévszakok
nem művelik kapával a kertet
férges marad a fa gyümölcse
bár terem
kirágja a szőlőleveleket
a ködkabátú peronoszpóra
és a festmény foltjai arra nem valóak
árnyakként odarogytak
a sziklakő alá a harangtoronyhoz
a diófa sima ághajlatához
mint nagy szennyes rongyok
a hibáink
melyeket elfelejteni nem akarunk
zúgnak benne nagy időink
akár a torpedótestű
savócsíkos szenderek
az éjjeli kénsárga
lámpafényben

*15. nap (1993. július 31.): tart tovább majd pedig
nélküle, 62 sor*

(a vízhez fekszik nem volt
delfin az vagy egy üres forma)
füleltem
mint mossák a merlóban a vöröst
a marianne-sapkás lények
énekelnek a déltenger bűzös isteneiről
a háborúról
amelyben holmi kultúráért
áldoznak ezreket
és éppen azok
akiknek ez a kultúra mit sem ér
vagy ha igen
nem többet egy marék magnál
amely boldogan issza
mielőtt sokfésűs levéllel kicsírázna
a vért

kobaltágyú volt az ég
akár marienbadban sevres-ben vagy pécsett
a porcelánokat a kert asztaláról
a konyhákba tálcákon visszahordták
de kagylómázukból kinn maradt egy kevés
s a kevésből (a kevés alján) egy halovány ragyogás
ennyi nyugalom a part
orrszarvú- s elefánt-szikláiban
miképpen a vízhez fekszik
nem volt
eddig nem szaladt a hars rianás
csak néhány tucat nagy olajszemű gázlómadár
a borsfű-pajta cseréptetején
imbolyog
amíg berreg (jár) bennük az utórepülés
ők is hallgatag
mert őket is némának akarta látni
mert némává lőtte őket a kék

ha nem számítom a bádogtölcsért
amelyben óránként büszkén menetelnek
ha nem számítom a dermedt thonettszéket
amelyben ott az evakuálás

törpehullám huzakodik gémlábnysorral
tart ez a történet
tart tovább
egy csigaforgató-tolláskodással
majd pedig nélküle

e vidék felülete olyan síkos
mint dagályban a halak háta
mint olajfában a hirtelen (váratlan) hasadás
elzuhanna rajta minden mozdulat
s elzuhan
mint zöldüvegtestben a zöldüveglélek

ha lehajolnál
a talaj száraz (veres) felhámja alatt
aprókövű mozaikban lelnél

egy-két szegélymintát
gömbölyű gyümölcsöt háromlábú szatírt

hangyasavval telt szentbőröket
amelyekben halálos injekciók áznak

delfinuszony hasítja fel a horizontot
nem látom
delfin az vagy egy üres forma
vagy egyik sem
de akkor mik ezek
a keményszilánkos fényrétegek
az élő s élettelen dolgok
áttetsző bőre alatt

14. nap (1993. július 30.): foncsorán borges vagy, 64 sor

a cukor mely gyümölcsé érett
veszti kámzsáját ahogy pirul a fán
egy hang
még egy

idegöregtetik elém
könnyűszerkezetű héjburok
amikor nincsenek atalantalepkék
a magyaltölgyben
kibomlott a nyár
kitört az adásszünet

szólni nem tud
de visszatükröz négy disztichont
az ötödik hexameter felénél megbicsaklik
hogy eltakarták a torzonborz gallyak a napot
szélmúltával tovább skandálja a fényt
hasára fekve
beszagol a misztikus avarba
elveszti kastélyát

felhízott okker
öreg
tisztá tokaji
odatolva a terasz pereméig
vagy amikor lassan megérkezik

a félt és vágyott utazás
én
nem tudom
kimondani
és tudom hogy más sem tudja
egy szó
amelyből a jelentés kihullt
végre

nincs eldölt árnygazdag visszhangja
nincs kénszagú kotyogás az alján
nem mozdul meg benne
ha kicsúszik alóla a rostos papírdarab semmi
vagy nem vált izzó feltételes módba
hogy ráhull
a szablyával levert mandarinvirág
és ebbe belepusztul

már könnyű
éppen hogy teste van
beszakad a szempillantástól
feloldja a halk és önfeledt kacagás

bármibe bezuhanhat
a szétrepedt római gránitszobor
vagy a palack tintakék nyakába
a bíbor tengeri sün haragos páncéljába
a rigófüttybe a fa alján
nyirkos szél
szalad
könnyezik a tenger
a párát a só fényesíti
leszakad de észre sem veszi
halálát a rózsaaág
messzire tolódik
akár a tükör mérges foncsorán
borges vagy
a duzzadó vitorlájú kétárbocos

az ég lukain keresztül
szivornyáznak a csillagok
metaforát vizet holdcukrot
locsogást a szellős ernyők alatt

a társaságban
cédrust a parti öbölmeredélyről
hajszín pillangóbábot

20. nap (1993. augusztus 5.): így távolít távolodik, 95 sor

neszez a zene
érzelmes hangulat az elégiában
mire felnő
lép
közbe amália
az egyik a dallamot
rágja ki a másik a zenét
hiába
hiába
kipotyognak belőle kecskeszarként
amelyek egyébként otthonosak

amália egy jel
ott üldögel néhány szó társaságában
köt vagy főz vagy sóban lábáztat
hessegeti a tragédiát
ki más tudná ha nem én

maga felé vonja
a dupla számárhátívű fehér boltozatot
(az alacsonyabb megfestve égnek
a másik kormos a kályhától
és néma)
egy sima késhegynyi bors egy fordított
apró korty száraz vörös

a ház már csupa dőzs
a padlizsánból kicsap a lila
kicsit túlteng benne a porcelán
meredek létra a hálóban
nyiszorgás eresztékek
ajtónyi mediterrán táj
a lábtörlőért kiszalad
magával hurcolja a tenger
amália nem látja
tékozol
vájkálja a zehenéhét

máshol tán nem is emberek élnek
így távolít távolodik
az a húsvéti körmenet
amely a kolostortól a világítótoronyig
azon a szűk utcákon
a piac halenyves terén
a citromszagú korai darazsak közt
lehorzsolta megint a feketeház
a könyökét
de a legszörnyűbb amint a cipősarok
beakadt a résbe és kitört
ezt kikotyvasztották a
tűzhely démonjai
hiába ellenök a varrottas beszéd mód
négyezeröttszáz újdínár
négy éve a vihar
kéményt döntött
mintha nem lenne külön lakása
öreg beszéd
leforgatta a bazsalikomokat
befeküdt az imákba
plusz két halász meg csónak
és a jégtől szétvert finom csipke
és ez tart vagy nyolcvan éve

csend gyereksírás feltartott kezek
halni csöppet majd annyit meg is születni
máskor meg kihajt a tetőtér szobájában
termést érlel
mintha arannyal meszelték volna
kívül-belül az ereszt
a füge
tejet csöpögtet
szoptatja a
huzatot
macska fial a ruháskosárban
amália
attól tart
még meglepi az éden

a nyersolajból van egy hétre
ha a falak is tartják az éjszakát
nem csattog legyező
átcsúszik a rácson
s a barna komódra
illatos tobozt helyez a pínéa
fokhagyma szárnyas mag
kapaszkodni lehet a dátumokba
nyitni nyitogatni
aljmélyükön mágnespatkó lárifári spulni
a dal
hogy milyen lesz majd tíz év múlva

hogy milyen lesz majd tíz év múlva
milyen lesz majd a versben lakni
tologatni
miként nehéz padokat
ugyanazokat a sorokat
a jambusokban únt locsogás
lesz-e hová nyesni
hely hová dugni
a kihajtott új fügeágot
amely majd áthajlik a képen
nem illeszkedik
mint a kriptá haláltáncfreskóján
a masnis lánygyermek
maszatos markában rubin pomogránát
aki én voltam

*21. nap (1993. augusztus 6.): j. a. – vissza tarvisión át
(695 km), 104+1 sor*

éjjel kettőkor fölriadtál
felderítő gépek húztak a város felett
széttörték benne ami mediterrán
széles ezüstsárnyakon jöttek ravennából
jöttek új és újabb hullámokban

a fülledt éjszakában
a meztelen nép a teraszokon didergett
szótlan cigarettázva

mint kiket sok hasonlat csőrei tépnek
vagy a raj keselyű
riadt rémület szorongás
huzatolt bennük
– ez már élménylára
ebed lábadhoz feküdt
tenyered alá fúrta fejét
kimész a holdfényben vetkező lombok alá
csillaghullást lesni s repülőket
itt megtörténhetsz itt
mondták
kifordulhatsz a dolgokból
akár a földből a fa
ízületből az ízesülés

kihullott rég kihullott
belőled a szentjánosbogár
amikor először fogott
hullám combjai közé a tenger
várna felett az aranyhomokon
hatvannyolcban
a határon tankokat láttál
a mosdóban valaki hányt és szavalt
de nem értetted
ez a tenger áttetsző cián

marad-e
fontera az utolsó utca
amelybe búcsúzásként
este belesétáltad magadat
jobb kezedben szatyornyi éretlen fügével
balban a pórázzal
amelyen kutyamód a lépteid vezetnek
csorgó fény kecskeólak
mézzel csöppenő érett márványlapok

az árnyak katonaposztója
– feljajdulsz itt most
hogy hívják a napóleoni katonát
nem tudod hiába gondolod át
a bevezetés egy másik életbe hőse nevét
pedig ő írta
az övé
az európai költésrothadás
hajnalban elhagytad horvátországot
a napkelte előtt szlovéniát
te nem menekülsz
te csupán elmégy
van hova

és triesztől józsef attila
íme hát megeltem íme íme
a házak napszívta fehér csigahéjai
a folyosókban a spirálok árnya
óránként százötven kilométer
a lombfalak között latinovitscsal
a viaduktokon vonatrobogással
mennyi sín pár

mennyi fénypárhuzamos
mennyi lélek a sínek felett

rilkéből a teraszt látni
felette ablak s mintha rács
annak az árnyékán
hevertem két éve
a harmadik hosszúverssel
a bosszúversek legélesebbikével
amelyben már csak nyelv van
se isten se haza
akár a *vadnarancsok*ban
aztán egyre meredekebb háztetők
egyre hegyebb minden karsztfehér
júliább csinszkább flórább fannibb
vakítóbbak mint a kórházi ágyak

az ember néha rászorul
új bőrt vegyen vagy újszerűt
olcsón gyorsan s lehetőleg
kíméletesen

tarvisióban istván a király
hangzuhatagában fürdött mind aki magyar
próbált alkudott megint próbált
színes kivarrott a menő
és zsebwágner
átmegyünk négy országon
mire elérünk magunkhoz
átmegyünk hunba epikába
kizárólag a töredékek
azok maradnak a kitelt formák
a jajdulások facsarodások
visszanyelt sóhajok

úsztak a wörther seen a sóhajok

hágó
alagút
alpesi tejmező előencian
egyre több tekercselés
szűkülés

meggylevélen a vércsepp
sziveri
a vércserében a vércse-rét
kanyarok nagyáriájában a forró négy kerék

illattal feltöltött kamillás rét
klágenfurt és grác súlypontjában
) (

az ányos pálból nőtt trombitavirág

Ezer veszprémi naplemente

(nézzük meg a várost)

Sibmacher Johann rézkarca (1603) alá

nézzük meg a várost
amely e rézmetszeten látható
kicsit fakó
csöppet meghatott ódás
mint régi költő versében az ige
a helye is megtapasztalható

egy visszatérő vándor vagy polgár
a vállán batyu esetleg kapa
beleivódik mint festék a papírba
a vándorbotba a mozdulata

éppen leszáll az este
ahogy a hegyen
kaptat felfele
de ha választhatna mást akkor is
vihar előtti alkonyat lenne

megy és a léptekbe beledől
mindene a lépkedés
talpnyom elé talpnyom
nehézkedésben a nehézkedés
úgy belenőtt e kijelentő módba
mintha azzal azonos
mintha önmaga a város

vagy a városhoz a minta volna
a tornyok és nyeregtetők fölött
kóbor felhők és kölyökködők
s akár a királyi palástban a vetőfonal
hogyan a horizontot adja
a falakra kihasal
egy kemény és vízszintes vonal

átlós kerítés
falra könyöklő bástya
kevés utcájú tömör forma
amelybe a város magát berajzolja
a városnyi testű teret
lombok ablakrácsok lánynevek
lassú ujjakkal fényesítik
nagytermészetű bakonyi szelek
mert mint könyvben egy ének
(amelyben felgyúlnak-kihúnyanak
a rézkarc alatt a papírfehérek
betűkkel a hangok rendre összeérnek)
tökéletesnek rendeltetett

innen csak néhány mozdulat volt
mielőtt elkészült a rajz
kelet felől nézve
a balsaroknyi dombra
gyors savval odamarva
(így lett a város
a mindenséggel határos)
egy szépen
metszett vad törzsű alma

(a fa alá a kép előterébe
hogyan a látványt megértse
ki más is ülhetne veszprémet nézve
mint aki a képet metszette
mint aki itt él ezer éve)

(az óváros téri)

az óváros téri levendulásban
karcsú és lisztfehér gomba –
celofánhártyás lemezei
halavány szemhéjszínéből
kigurul szétterül a trópusi ég
pasztelltavakkal
selyem flamingókkal
olyan egyszerű a levendulák
közt olyan bonyolult –
a gyapjas tintagomba
lemezein feketével
kontúrozott naplemente
mikor sétádban ötkor megállsz

(az egykori gyakorlótéren)

az egykori gyakorlótéren
ahol felnőtt közép-európa
szikrák közt elhalt valamennyi
skarlátpálma
tölténymagok hüvelyek
láncfalpszemek sisakok között
az évfordulón
miközben a hétvégi kertekből
furgonokkal hozták a sítet
izgulékony városlakók
mint pompás metonímiákat
négy kiló nyákos tehénvargányát
két hullafoltos rizikét szedtem

(lógesztenyerügyben)

lógesztenyerügyben a tavasz
készenlétben a futás
itt kezd a könyv szívdobogni

a légszomjkék táj elé odaáll
élőképnek szorongásnak
piros kalapban mint tihanyban
a szószékre szent jeromos
kezdi sorsa felezését
indul a könyv szívdobogni
itt kezd a könyv szívdobogni
piros kalapban légszomjkék tájban
lógesztenyerügyben a tavasz
készenlétben a futás

(egyik oldalon repceföld)

egyik oldalon repceföld
a repceföldben az olaj
napszárnýú angyala kigyúl
a másik oldal a másik oldal
mint a főnevek szájszélén a bűz
kigyúl
az árvalányhajason a hamuezüst

(ha csak nézed)

ha csak nézed az nem baj
de tudd ő a mostoha tó
elnyel mindent
s nem adja vissza

kizárólag fogad és végeredmény
nem indul belőle elfolyó
a bokrot gallyfogva cibálja
nem nézek rá máris nádat rág
(habosan) köpköd
amit megérint az szennyezett marad

beomlik minden képbe
ő közép-európa szimbóluma
kérked mintha egy nyelvet is tudna
értene
ha pedig hozzád közel férközött
zúg kék
akár a rendőrzezenekar

ha hív se lépj bele
felfal mindent
miközben úgy tesz mintha
gyűrűket húzna rájuk
egyébként színváltós
himnusszal zsarol
ebből tudható
de ha csak nézed nem baj
ő a mostoha tó

(ma este nem jön)

ma este nem jön ide senki
az esőben a mélyutak beáznak
a szóban a szót valaki veri
a rózsából feltör a gejzír
ma este minden csepeg és hideg
a borban se nem alszik se nem lázad
megépült majd elbontotta magát
félórát ha vakított a házad

ragrímekbe vonul a tervgyilkos
az eső elől és virágot szagol
nincs tájélménye nincs nyárfasor
elképzeleli miként leled meg
miként töröd rá az ajtót valahol

(a baljós holdfolt)

a baljós holdfolt alatt
az éjszakával tücsök erőszakoskodik
tücsök amelynek nincs arca
mert a tücsökhangba beledőlt

a falevelek mögé fekszik a tó
a szótó s a kardlevelű hűvös íriszek
a cirpelés búrájával lefödve

éjfél: mert megtörtént
ami történt tovább halad
a partig fut elfekszik fölkel a hang
a belső fényű üveg mellű vízbe szalad

a másik tücsöknek nincs története
belekezd és máris a fele

(beszáll a versbe)

beszáll a versbe és az i
vagy csak a b ánya jelz a jöttét
átv tte a szőlőlugasra
csőrében tartva

ház rozsdafarkú röv d vel
rozssárga mellű tollpuha
három f óka és a halott
a fészek alján majd alatt

valahol: m nd g h ány
valam: megnevezhetetlen

a júl us est s ragadozó
már és nélkül s

(belépsz a kertbe)

belépsz a kertbe s a kert rád dől
nem vagy többől mint h-ból és hősből
belépsz s oda a hőstett
a hősből kilépő hősnek lőttek

ragrím félszeme néz rád
meglát s torkodon ragad
a zöld kert hezitál
egy lábad ott marad
egy lábad itt marad

a képzavarban képzavar hintál
a kertben rom nő és zsámoly
félszemmel figyel a ráspoly

ámulás
árulás vagy
és számadás

a kertben megbútt az isten
vagy ami belőle istenként játszik
a játszamához nincs közöd
a kert a fél szem a ragrím
– hát nem meglökött
nem ellökött –

egy szó Istenből mindig kilátszik

(a kerítéstől lefelé)

a kerítéstől lefelé kutya és kutyaürülék
de fölötte a kert kékcinege
fölér addig egy-két bokor
ha csak zöldkérű ágként is

sosem beszéltem erről magának
a felemás helyzet nyilvánvaló
ettől borzalmas

egy ember írja
a rózsabokros kertjét a vár alján
hogy kerítéstől lefelé kutya kutyaürülék

(a mondatban lakik)

a mondatban lakik valaki
négy napja mocomog neszez
rá-rágyújt hangosan felolvas
nincs szó amelyet ne hangsúlyozna agyon

a vesztett helyzet úgy jött létre
amikor rájöttem ki a lakója
miféle alku köti a világhoz
fekete pléh zörög villámol a névelőkben
akkor lett (lettem) végképpen az övé
mindenhol van egy szem
áttetsző fehérselyem gyp
bőszült utas az aritmetikában
úgy közelít meg
ő (az) így közelít meg

a mutatványos tudományban ismétlődik
mutató
bárgköltségzet ahogyan átformáz
a figyelt mondat
a nyugágy támláját nyekergető isten
mégis tükörterem vagy valami vérhó

isten isten minek szóltál közbe
málnát szemezz vagy nevelj epret
fózz a 12-es bélyegeknél enyvét
a napban a nap megint elmúlik
nem látszott benne ami bent volt

(úgy jöttek)

úgy jöttek megelőzte őket az ének
csiz-itt csiz-itt vagy hasonló
aztán testükben megjelentek
benéztek a sziklarepedésekbe farakásba
épületrésbe belebiccentve

talapzatot keresnek a hasonlatnak
egy n hiányzik belőlük
ahhoz hogy angyalok legyenek
a karcsú test a kecses mozgás
a minta nélküli szárny azonos

terepgyakorlat szünetlen
érkeznek újra
motancillává bővülve
lesz majd: fakó összetett mondat
látópont a vaslakaton
ragyogó szűkülés

(mint kutyában)

mint kutyában emberfélék
járkál a kertfal tövén
a rózsában a szintiszta piros
a fűrészlű élet

virág amely nem érti a kertet
de méri s az értékét adja
szívósan szétnövi
ahogyan a zizegés a selymet

ha maradna öröksége
szár levélpálha néhány tüske
nem több persze kevesebb se
ami a volt ami a lehetne

komor vár ül felette
kékszejő a hársfa és a kőris közén
a két rózsaeő roncsa
amely soha sincs beőve
sehogyan nincs megnevezve

(akár a magban)

akár a magban a hasadás
a zöld kőben macskalélek lakik
lusta tájbámuló
nem érti de nézi a tájgialoglókat

a macskalélek alkonykor éber
karmait párnába visszavonva
kislángú lidércként
lopva kűszik a sziklaperemre
zsákmányát kiszemeli
akinek egy teljes éjszaka világít

a hasadásban testvérfény éled
kedveli s játszik véle a macskalélek

a harsonában dallam ébred
lassúdan köröz
mielőtt a helyszínre érkezik
a magban a hasadást
rézhajú angyalok figyelik

lesz pillanat amikor
minden jade pisztácia malachit
ami zöld kő az a talpára esik
menekülnének a tájlakók
de nem tehetik

a macskalélek a kőbe visszatér
a zöld kőbe zárkózik lakója
az álom hosszúselymét magára tekerve

hol verítékezik
hol tejről álmodik

(a félhomály)

a félhomály a világító birslevelek
az ősz lassan ellobban a terek
begöngyölődnek a reménytelen évbe
dörmögve jön át a hegyen valaki

háttal áll az ablakomba hadonászik
nincs idője ismét nem ér rá
pipájával szörcsög ráismerek
Istennel vitázik madarakkal
fekete szakállát kapdossa a szél
megfordul átnyúl a puha üvegen
benevet a saját naptól fénylő könyvbe
kicsippenti levegőbe veti a mondatot
amely még emlékezni tudott

(az őszi)

az őszi napfényből a foltnyi
befekszik a hársak közé s oldalára dől
az átló mögött azonban ott a rom
a romlás ott könyököl a várfalon
megritkult a tegnapi lomb

a króm tömény színét elfogadja
a november a függőkertben
matat hosszú árnyakat rajzol
a földre s a fehér falat
egy elhajlott fénypálca tartja

feszes bőrrű birsalma gurul
az őszön át az alma és a csönd
mint sárga követ a gyűrű befoglalja

(csend lesz)

csend lesz végleg szomorú ős
nem amely a tér közepén guggol
nem marad más mint a guggolás
nem nem marad végül több mint egy és
mint a mint
mint a hegyes könyökű névszavak
szél se jár a mondatos boltívek alatt
csupa halott csupa törmelék csupa üveg
aztán a csönd a vasládában elhasal
ujjai között sárga dolmányos cinege
körmei átnőnek
mint mondat hátára a rét a madárhúsba
majd ős sem ő sem az sem sem se
m és

(a bodzán)

a bodzánál jelenik meg ta
rt az orgonákhoz amely csak a ta
vaszban létezik e megformált déle
lőttön valamit akarnak mondani

a bodzánál a bodza a csap
da az orgonában a halk lila orgon
a közte a hegyomlás az i
bolya fejtörcsös hava közte a halál
kövekből rakott amfiteátruma

üvegdarab jelzi az indulás
át a szikra amely az omlásba szalad a
ztán a hang a hangfal a hangf
alak

(a madár)

a madár amely átrepült a kerten
nem hiszi hogy isten
rajzolta meg röppályáját
nem hiszi hogy a szárnya
a versbe beleér

nem tud mégsem visszavetkőzni
akár a hárs
oda ahol nincs folytatása
ahol tolla hullva
a vastag avarra perdül
ha énekel a hangját nem fogja el
az illatba bezárult fa

(lenni)

lenni
népdalban a jó
bakancsban járkalni
ha sár van
sítalpakon ha itt a hó

népdalban lenni jó
sárga rózsa szerelem
éjjel pörög a rokka
pandúr jön lopakodva
nyughass fogja a nemzetvitát marokra

a népdalban nincs idővihar

benzingőz betűlárma
halacskát rak a lányka
ha már megszótta-varrta
kapdos bőven a gatyába

aki egyszer bekerült
az népdallakó marad
palackozza a szűzvizez
szagos ünnepekre fakad
nyelve szakad ha szél szalad

a népdalpolgár szelíd okos
orrát a dögkútnál befogja
átlátszó ünnep a borban
de pezsgőt iszik a tűzijátékon
ráismer arcára bármi okban

öngyilkost ment a vízből
a narkósnak fogja a kezét
lekváros kenyeret nyújt a gyerekeknek

gyere a népdalba
a népdalban láthatod mennyi a
hasznos a jó

de te hiába írsz dalokat
népdalba sosem fogsz bekerülni
beléd lövünk ha erre oldalogsz
mint amerikai gépet szétszerelünk
nem ismerheted az eseményeket

minket pedig ne szeress
felbéreltek a mifelénk nem lakók
hiába ismered a tengert ha vered
a feleségedet az autódat
ennyit se számítasz pusztulj

a te dalod nem a mi népdalunk
nálad mindenki elbukik
a tájnak nincs óvó szelleme
bokraid alatt üzekednek erőszakoskodnak
az ősz meg sem érkezik
szégyelld magad

(ha huszárbán)

ha huszárbán lakunk
akkortól huszárlakó a nevünk
mint huszárra vadásznak reánk
megjelöl bármely ösvény madárszó
tarkón üt a suhanc faág
mocorog
bennünk a célpont
behemót köröket rajzol reánk
ha várjuk jöjjenek értünk a
mert eljönnek értünk a
nem feledtek minket a
akkor is kihallatszunk a völgyből
mint törzsből a dobszó
mint népdalból a lódobogás

(láttam)

láttam az eszme mit ér
mennyibe kerül ha osztják
én annyiba kerülök mint
a langy hasonlat s ha a -ba

nyakig elmerülök míg lopják
a szentháromság akkor
ott ulól s el- – láttam
egy eszme mennyit ér
milyen az angyal (ki az) ha
hahaha tollától lejosztják
édes hazám taszíts el
verj szájon ne mondjam
hadd legyek húséges fiad

(négy száz kilenc éve)
(Fontana della Tartarughe)

négy száz kilenc éve
tart ez a mozdulat
azóta nem éri
de el se hagyja
úgy tartja hogy nem is tartja
az ifjú gyöngéd ujjá a kemény hasat
se a páncél rücskös peremét
amelyen tükröződik és gyöngyházzal ég
kicsi lánggal
hogy az utazó szinte ne lássa
a tér négy siennabarna palotája
és megtartja öt biztos fiúujjal
be ne szakadjék Róma fénylő egét
maradjon s feszüljön ki ott
a bronzlomha teknősbéka
a szökőkút a tér a város fölött
úgy ahogy négy száz kilenc éve
a síkos kávé alig elérve
hol marad tízezer évig
lassú mozdulatú tömegét egyensúlyozva
s a szökőkút permetes vizein át
mindig lássa a kút másik oldalát

(Firenze-dal)

firenze dal is lehetne
a dalban bármi megeshetne

vagy gondolj bele rögtön megérted
firenze pl. mint kísértet

ő az akiben összeér
a múlt és a jövő
mint a kézfogásban
két tenyér

olyanná válni firenzében
akár az utcai visszajáró léptek
mint egymáson fekszenek
márgában a korhadtt levelek
az elválások és érkezések

ez firenze

vagy a zsidó
akit l. cohenben vernek
de inkább firenze
fődala l. cohennek

a dalban a régi város
festők korcs kutyák
bronzdisznóra
terített óarany brokát

nézz az őszi folyóra
most festi télire magát
bizony ez firenze
a lilium hozzád bújik át

amiről l. cohen dalol
hogyan megnevezzék
legalább egyszer
firenzében magát

(emlékvers)

emlékvers és r
egy ág amint reád hajol
debrecen és budapest közt
kétharmad szajol

szajol füst s hűgyszag
mosdó emlékvers és r
az ág ami reád hajol
szív nélkül szajol

a szín a tárgyakból kikoppan
gőzösben a sebesség lefut
szajolban nő a szóke r
szájban pamut

(hol vannak a hars)

hol vannak a hars hosszúversek
a régi utcán lányok és hasonlatok tűnnek el
továbbá repetitív
szavannahajakban ég a láng fűszál a fogak közt
bőr alatt a szép mozgású izomkötegek

hová hátrál (belőlük belőlem) a forma
a testek amelyeknek nincs emlékezetük
amelyek nem vésték bele magukat semmibe
nem tartja egybe őket semmilyen tétel

eljön az ősz a selymes szövegekbe
beszakad pupillájú lányokkal hasonlatokkal

mindezt magam akartam
vagy a bosszúvers amelyben csaltam

(rózsával jött)

rózsával jött
mint ki görög vagy római versben lépked
fején koszorú szájában mentaszár
elhiszed hogy száz szirmú virágot dicsér
vagy a tiszta sugarú fényt
elhiszed hogy semmi több nem marad belőled
csak az ahogyan most őt látod

(hiába húztad)
(Vörösmarty, ó)

hiába húztad magadra
fénylő szoborköppönyeged
te üldözésem
s vesznek körül
látomást a bálványok
a mellékalakok
hiába

hazádnak rendületlenül
a belvárosra lecsapó
szapora
szélviharokban
a te hátadat csapdossák
a platánágak
rézhuzalok

(minotauruszként)

minotauruszként létezni
a költészet labirintusában
nos ahogy mondják – ez van
az árnyékban látom
mindenféle -k és- nők
keresnek tapogatnak ölnek
változó szentségekre hivatkozva
színes fonalverseket csévélnék
pedig én leginkább ott vagyok
a barlangszájban ahonnan indulnak
ahová vissza nem érkeznek
figyelem azt a nyelvet amelyet
a halál előtt mind motyog tanul

(a vár felett)

a vár felett repülő és varjak
ettől időtlen a helyszín
amelyben helyet foglalasz
néhánykor kivilágítja magát
violamosolyával az asszony
a pestisoszlop arany királyszobra
az ányos pálból nőtt trombitavirág
zivatar után hüppögnek a kövek
nem hisznek megszemélyesítésben
csak a fényhéjban
amely időlegesen bevonja őket
a testi hibás várfal tömege
mint levélben a súly
önmagát növeszti

Veszprém

1.

A város – miként Kronosz – fölfalja fiait
s apjával sem kíméletes. Nevét a név jelentése
mint ágy a haldoklót pontosan betölti
nem jut hely benne a szóváltozatoknak.
S bár tudja nincs benne sem mennyország
sem pokol sem egy szonett délutánra
melyben a fényt az ezüst átjárja sem
házak melyek összecsiszoltan utcaként ragyogját át.
Amit tud az a szerencsétlenségek jelenidején
a mítosz – mítosza – leírása: az ég méhburka
kéken tündököl s felesleges.

Veszprém. Felejtésből építkezel
tornyod légüres üregében némán tátog
még ha a nyelv bronzhoz verődik is a harang.
A kapuzár kulcsa leltárra jár: lakód nem kapja vissza
a csettenő zár zaját
s hiába tett a históriádkhoz egy tán kettő tagmondatot
hulladékként a csönd emésztőgödrébe hull.

Már nem furdal a lélek. Értem algebrákat
s bizonyításod végegyenletében a kotyogó számokért
köszönetet mondok. Dolgom egy
a vérrózsa színétől hiteles színnel maradt
meglehet az az isten
a vörös labirintusának szívében heverő mondattal.
Azt ahogy kifesző bimbóként önmagát nyitja még leírom.

2.

Az utcák délnek a házak északnak tartanak.
Eltűnsz a térképről város! Óvatos
kutyáidnak nem marad kerékvető
melyhez ülve a néma Holddal lehet feleselni.
Elégiákból az idillt
a versek Ányos Pálból a szorongást
a poéták – 16. század – a sormetszeteket
lebontják miként tornyaid a jambusok
s nem jut mondat a sétálásra.
Rettegsz. Vársz szertekuszáltan.
A szent királyné Passauba siet.
Hol van már csipkelángban
a forró törvény a titkod?
Vöröskő lépcsősorod a hegynek indult
s nem érkezik fel vörösen soha.
Betorkollik egy nyelvemlékbe
mint a tériszony szimbóluma
amelyet megfejtenek vagy elfelejtenek.
Ki tudja a közöny irgalmatlan mi nem voltál
s mi az ami – alkonyi fűtty
a szív szinuszhulláma – lehettél volna?

3.

Másoknak e város, mint mondatban a vessző
feledhető, bár hozzá értelmet ad. Nekem
hol eső nem záporoz, s a nyárvégi felhő
alá gombostűre tűzött lakóhelyem.

Szelét megszoktam. Hangos delét. A kőállatot
elnyurgult nyakkal, amelynek nincs farkbozontja
testét nem építik széles mozdulatok
nagyobbik felét a fal magába foglalja.

Csüngnek az ereszek, alattuk nem nő szobor.
Fölöttük sem. A szentek a téren aranyban állnak.
Észak-dél irányban csapong a mészkőpor
és megértem az eltérő perspektívákat.

kitámasztott virág

A szajkó

A szajkó az olajfa vékony ágán
tipeg jobbra s majd átugrik mint új
sorba kezem alatt e vers
úgy néz elbűvölten fénylő csiszoltkő szemmel
hogy szebben nem ragyoghat se nyár
se hajnal Vajsárga leander nyílik a fa alatt:
forró illata hozzám ér
majd délre elnyújtózik s a kapuig fölér
ahol széles a nyerskő dombderék A levegő
ledér lány – fátyolban jár
az olajfa alatt levetkezi:
a ruha páráként a fűre hull A hapták fűszálak
fölemelik tartják vissza nem adják
A fény mint hegyi kristályban körbejár
– áttetsző és mégis tömör a táj
Ez az idill: s a tenger sötétkéék foltja
a teljes sötétkéék eget magába oldja
miként sós víz az édeset – a dolgok egymásba
búnak omolnak és folynak át Itt
vagyok: leteper az öröklét Veled
Dolgunkat elrendeztem Ölelj
magadhoz Én is öllelek Hajtsd
a vállamra a fejed

Darázs

Ez az amely a saját létezéséről nem tud
amíg egy ember – meztelen a saját paradicsomában –
rá nem talál Nem volt sejtető
mikor lesz: törékeny alakját
akad-e aki meglátja
s mint rovar a repülés magába fogadja
vagy nem észleli és nyomtalanul visszahull
nem világít föl a sárga és mézcsöpp se csöppen
a megnevezetlenek közé
Már a nappalok és éjszakák sávjait hordja
zúg benne
amint élő üregekben szokott a szél
testhez jutott és időhöz:
múltja nőtt
akár a megnevezőjének a szent könyvben
fűszagú és dicsért Életet él
Vigyáznak rá: körbeszimatolja a kaptárszagú szó
sarkán csippenti s emeli föl föl a teremtó szemhez
Látottá lett Hogy melyik a jövője
a példabeszéd a lép mélyének tárnicsa
vagy a fényteli út amelyen át a szigetek közt közlekedni
lehet
gyanítható
A jelene pusztítja el Kétségtelen
A halhatatlanság sötétje
vagy a meghatározatlanság káosza adja rá kabátját –
eldöntött
Lötyögni fog rajta
S nem állják ott körbe majd a tükrök:
nem látszik bennük
mint csöpp hosszúkás féldrágakő
csillogó tűhegnyi méreg remek ötvösi munka

Mézelő méh

Alexandriában hatalmas lesz, ha fölépül, a nyár,
könyvek nyílnak és napfényben fürödnek a lányok.
A sivatag ez idő szerint sivár,
kígyó búvik hűsölni a föld alá.
Ma a tenger mormog, mint aki álmodik,
s az álomban másik idő más nyelvén rója
egymás után a jambusban gördülő hullámokat.
Hogy ne értsd, te, ki a partján heverészel.

Gondold mostan el, én üzenek
a tengernek mondataival az azúr írólapon.
Növelem fel az üdítő illatú növényt,
mely oldaladon növekszik, hogy frissítse leheleted.
Küldöm hozzá az aranyorból gyúrt méhet,
adjon példát neked, a mézgyűjtésből.
Ha elgondoltad, készíts tervet a városnak:
Alexandriában elmúlás nélkül virágzanak a könyvek,
és a napfényben, hogy az árnyékban is észrevedd,
kinyílt rózsaszálat tartanak arcuk elé ernyőként a lányok.

Hó a mandulaágon

a japáni metszeten a selyemfenyő
és az agyagkatona közül éppen
de onnan mozdíthatatlan

akár a rizsszalmakalap alól
a cseresznyebogárszárny s a széttárt
figyelmes legyező
nos a közöttből kihüppög
a fatermelő erdők félelmetes lénye
a lacrimacorpus dissolvens
borges csupa szemölcs- és anyajegy-állatkája
visszaköveteli magának a bürokerdőt
a hosszú vándorlásokat az alkonyatban
a keserv-szüntelen zokogást a könnyfogót

a képmetsző mutatóujjába belenőtt gyűrűn
azt a langy és holdcsillapító tálkát
amelyben néha-néha megnézhetné magát
ha már becsalogatták szőrecsettel a képbe
ha már a
vázlat sem engedi mesterét
krizantémfagyosan messze
ki nem erős belelőgni a cédráttekercsbe
befejezni nyolcvan év mozdulatát
hiába lett terhe napokkal könnyebb
így jár aki megfojtja telét
a változó alakú felhők alól és a
sírásprésből ki nem csalogatja állatát
sem tusörvényt sem pasztelltájfunt nem néz
nem hogy a hófedett virágzó mandulaágot
amint áthajol homlokához
az agyagselyem s fenyőkatona közti résen
ha láthatná is csak könnyet és buborékot
találna a roncsfekete gallyon

Nem marad más

A kert buta sarkában vernyákol,
zörgeti az elhullt meggylevelet,
a jajgatással kettéhasítja,
hogy alá lépek, a szürke eget.

Girhes macskaként indul a lépcsőn,
amikorra a lábamig nyomul
világi kandúrrá változik át,
csepűrágóból lesz így trubadúr,

úgy nyeli magába a híg savót
a tálkából, minként pezsgőt
a sátán fényes bálján, Moszkvában,
az éjfél percében Behemót.

Aztán cikkanva tovább iramlík,
hol volt, csak egynéhány mancsnyom ragad,
mint széthullt költemény, amely után
egyéb sem marad, csupán a szavak.

Nincs

A bodzalevél
amely sárgán lehull az ágáról és az avar tüzébe ül
a szurony élén ébredt s rögvest visszahunyt
megnevezhetetlen fényhasáb – de semmi nem az övék
A látvány talizmánja hazug s nem óvja meg
a jelenidejétől
Mit sem tud az almába begömbölyödött édes
paradicsomról a hőésben üldögélő
leheletnyi szeráfról
nézi csak nézi
az eltűnő fekete göröngyöket
Petőfi Sándor méla versének pergetett méz ígéiről
Nincs
Összehajtott üres levélpapír
sötét felszipantotta setét üreg
szóköz a fólió kikapart betűi között

Alphabét

(részletek)

B

bokrunkon por ül nem madár
ami száll az sem egyéb a pornál
a szerzetes amely csöndben lépked s úgy megy el
kámzsája alól azt sem látja
a négyzetes mindenség merő angyalpor

V

valaki rítt az éjszaka
egy mondatba nyitott és benne eltévedt
örök régi marad az éjszaka
nincsenek benne tündöklések
a szó amelyre úgy talált
fényes s nehéz s rá visszanéz
mint zsoltárból az Isten
mint Istenben a
kék szemű i és s t e és n
hol kezdődik az aki
rátalált a kedvesére
ha kezdődik van-e
s hol kezdődik ha van folytatása
s lesz-e és hol
ha lesz vége

É

és ami anyag az mind felelős
halhatatlan lévén
amiért a lélek megtörettet
a parton rozsdás vastraverzek
rusnya betontömbök szeméthegek
elsiratod minthogy megnevezett
az elveszített édenedet
ami vétek azt mind elkövetted
nézed a magasba boltosodó eget

Q

vagyok kókusz alább 27 éves
vérszókés állal az államon: a leg érzést
nézem s meg sem kísérlem leírni az arcomat
az érzést a gyomor vasevő fogait a ráspolyt
az elfutó szöveget: *kókuszdió* emlékszem

be- és kiülve érzem a terepszélre
gyűr a név le az érzés neve – *ér és zene* vérzene
s az *elég-híg-nap* a *27-éves-vagyban*
holott meg sem kísérelném papírba tiporni
ami *előttem lesz* se a *már utánamot*
számítok rád hiába *kókuszdióm* mégyjössz
nem látsz belém s ha vagy majd 20 év múlva
vagy se nyom se kertzug kertésze se harcos
se ahogyan nézel *után* a megszakadt oldalú idő gödörébe

Z

zöld rózsafasírt: annyi kár esett benne
meg ahány szóbahozás utoljára nem tisztásra
a tisztátalanságba jut a szerző és tárgya:
én s éppen – átlukadt homlokkal – veled
szóról szóra beleromlunk és beleomlik az írás
a végzetes szeretkezésbe (mandulázásba)
rózsafasírt persze hagyom rá
magamra csípős borsillat ömlik immár
a pusztulás után föllelt perzsa ligetből
de még előtte kitartóan elnyújtott félve
átvergődött lőtér antracit éj
kárpit hasadéokban a vérlevű zúzott virág
igen előbb még a befuthatatlan baljós út

M

moszatot szikláról a hullám a szél
a kő hátán tükröt tartó sót
a vizet falja a vízhez hasalt terasz

U

ugyanakkor – persze – tudom
a fűszeres hegyen a torony

amiért leánybőr fehér és amiért hámlik
rendkívül magányos
a harang kiabálásában mutatkozik meg este ötkor
s olyankor a megdermedt vízbe is belefal
zabálja a vízre néző teraszt
elfekszik és habzsol
miként moszatot kőről a hullám

nem vagyok több a főnévnél
amelybe egyedül befordultam
hűlt árnyék

néha azon kapom magamat
zuhog az eső
vakít bennem a nap
fényesre mossa-sikálja a lépcsőt
a jégfehér márványlapokat és a márványkorlátot
megint
a lépcsősort amely lefut
könnyen s végtelenül elegánsan
a mérgező kékekkel telített tengerig

a széttapogatott lépcső
amelynek utolsó roncsolt fokai
valahogyan
mégis
csurom fényben áznak
mint a szó
amellyel mindaz megtörténik ami velem

amikor a vihar jégbegyű ujjaival megérkezik
megmotosz s kifoszt
a lépcsőn állva

a fényfehér lépcső a vihar és a Nap tájai között
a fényből a viharba oda vissza
néha rajtakapom magamat
amint felalá járkálok
a szót
a szavamat mint bolond a csörgőjét úgy rázom

a hegytetőn
ahol legközelebb az isten
örökzöld ciprusok és fegyverlevelű füvek között
van a temető
amelyről nem lehet eldönteni
az éden-e
vagy annak tökéletesebb ámde földi formája
a vadkakukkfű-illatú paradicsomkert
az alvilág előtt elterülő sötét liget

nem vagyok több annál a főnévnel
az első betű főnevénel
amelybe beférek

Labirintus

1.

Fonákja ezüst, mint a lehelettel csiszolt tükör,
végigfut hosszában
a fűszálnyi vezérfonál a hal-formájú olajfalevélen.
Kedveltem, miként a lélek,
ha kedvenc növényére lel, melyben
rá-ráköszönt a reggelre vagy a délre,
és magát benne felismeri, mint sűrű vízcsepp
a zúgó vízesésben. Szép táj ez, elfér
benne a hiánytalan világ. Ami nem, azért
nem kár. A virágba se fér bele az illat,
ha szagtalan, s ha színe sárga,
az aranyé, a vörös se.

A nádszálba húzom be itt magam,
keresem az o-ra kerekült szót a szádon.

2.

Ablakban éjdarab. Áthallatszik
üvegén a bambusz susogása. Éjszaka
a kert fekete köpenyében jársz,
testednek nincsen árnya.

A holdnak nincsen rád szeme.
Nincs a szerelemnek rád mondata.
Csupán annyit tudok rólad:
égtél, akárha lángnyelv. Voltál.

Szeretnék felnőtt lenni
valahol Róma fölött, kóborolni
a zúgó fenyvesben éjjel a hegyen.
A gyereket, ki számolja, szedi a szívét az akácnak
– szeret, nem szeret – belőlem elkergetem.

Nem vagy! beszélem magamnak
nyolc hónapja nem fogy el
mégsem a rád mondott sok szavam.
Szívemben rókák és őzek nem laknak,
kussol a vér. És nincs szavam
magamra.

3.

A szél szüntelenül fú és átkát mondvá
süvít, mert fúnia kell. Szavakká szórt imaként
köröznek és hullnak a levelek,
hol a folyóba, hogy miként szöveget a könyv mélye,
fogadja be az ár, soha vissza ne adja, hol a hajamba,
hogy innen velem sodródjanak el. Dél sem volt,
amikor megérkezett a kétségbeesés,
megnőtt bennem, az összes időmmé vált a múltam.
Mormogom: kigömbölyödik az, ami tökéletes,
szeress, szeress, szeress, hasztalan.

Nem hallgattattam meg. Nem kapom vissza a szavakat,
nem, mi lovasként hordta őket, se a lélegzetet, se a szelet.
Fulladok.

4.

A mindent és a semmit se jelentő bokrok között
a bimbó merő vérpiros színnel megtöltött teste
hegyes, miként az orsó, s alakja
leginkább, mint a fülemülée.

Hangtalan madár az ághegyen! Néma lény, melyet a szerelem,
ami a virághoz vitte, rózsává változtatott.

S a jövő? Látom a ragyogását, szemében a lehulló
szirmok ellobbanó tűzét és kihunyó paraszát!
Hallom az énekét, ami torkon ragadja és
megöli, ha lesz egyszer tiszta,
a világ szépségén bánkódó panasza,
akárha húros hangszernek
amelyre nincs se szó, se vers, se bánattól olajos szem.

Érzem az egymásba nyíló zárt kertekben
az éden útvesztőjének édes illatát.

Tudom, milyen árnyékban érzi növekedni magában
a kiteljesedést: szárnyat bont, holott csak szirmát hullatja,
illatot oszt, mintha jövőt, és amíg csivitel,
lehull belül, s a gallyak alá meleg, piros szőnyegként terül.

Málnaszemekben tisztás fények

a tükörvízből villanó fény
(kéklőn mint az automatizmus
mint az önmagába maró medveén
a századelői francia izmus)
visszaadja a felgyújtott házat
és öntudatlan
a füsthártyás szemet s a vékony málnaszád

e képről a látványt lenyúzva
egyszer vagy sokszor
ahogy a túltáplált félelem felnő
a lángérű látványban ottragad
a pillanat mint lenyomat
az ablak előtt málnás sűrű medveerdő

a másolatba belefagyva
az üveg mögötti riadt mozdulat
a test elmosott megdőlő
karóra felfutó szeder és vadszőlő csupa görcs
és barna
amint a nyúzat fogva tartja

már örökre így marad
rácsapott a versfordító pillanat

: és ez a málnaerő
végigvág rajtad
mellkasodban kaparász
elfesti az ajkad
körmöd alá pedig szálka
vackolj a magát tisztásra a málna
ahol a 'vagy' vagy ha hagynak

a lédús bogyókban összegyűlt érintés vagy
maga az erdőszűk éjszaka
a tapogatás
az erő és az erőszakolás

málnaszemekben villognak a fények

Nyárvégi kert

Az udvar kis dobozát komló
s vadszőlő lombjával béleli.
Selyemsárgák a falak, bordó
szegélyű, lassú minden árnyék.
Nyárvégi kert. Ide képzeled,

volt alakot tákol a rózsa
bokra össze. Ez a piros száj.
A szív madárkaként röppen el.
Leheletét virágok illata fogja közre,
ágvégről könnyed levéllel kezel.

A kőasztal mohfoltján átvetve,
a fény hosszú pálcája tíz percet hever,
míg a szírom földet nem ér,
a tág szemű est ragadja meg,
a homály tokjába rejti el.

Csak salétrom és mész és síkos márga

Ahol salétrom virít és mész és az összes hajszálrészben
gyökerek módjára leszivárog hozzám
minden, hogy utolérjen
még itt is, itt, ahol akár méhben összegömbölyödve,
magzattá váltan vissza mindörökre,
a földanya testében vagyok,
és se vándort őrző hold, se útmutató csillagok,
csak az agyagsárga ég, mely fölragyog
néha-néha, mikor az ősz már lucskos páva,
s a mélyföldi erekből az ásványdús vizek
csontjaimat szürkébbre fakítják,
nincsenek se színek, se hangok, se testmeleg,
amelyek jók voltak, vagy jobbak, mint itt,
jobbak, s ahol a földdé váló mozdulatomban
annyi volt mozdulatom van,
míg magamhoz szorítom, magamhoz ölelem a nincset,
és tudom, tudom az időből kizárva,
hol más sincs, csak salétromvirág, mész és márga,
fekszem a nyirkos éjszaka mocsarába
zárva, bezárva. Volt arcom hálós ránca
még fel-felrémlik a templomi gótikában
egy révült pillantásra
egy unokának, örökösnek,
ki öröklí tőlem nem a létet, a földet, az örömet, a fájts,
s nem a lustán lebbenő puha varnyúszárnyat,
mellyel a gyerek-, felnőtt- s öregkor tovaszállnak,
hanem az egyetlen osztathatlant, a halált,
és itt csak salétrom és mész és síkos márga,
míg törékeny csontjaimmal dúcolom alá
az odvas földet, amely kitagadott, hogy befogadjon,

és a szüntelen eső véle egygő mosson
össze, be ne szakadjon, míg nem jönnek az utódok,
be ne omoljon még sem vagy már sem
a fentiek alatt, mert onnan a minden üzen
a hajszálréseken, s az ég a
megnyíló gödörszájban néha még felragyog. Ámen.

Ki vala

Foltja s árnyéka ül
a vízen, a tó iszapos, puha alján: az egyetlen nyelv két,
vagy két beszéd egy szál szava. Nem tudom,
mikor állt teljes fényében a setét világ
utoljára ily fényesen,
a kontúrtalesan fénycsomók miért
csúszkálnak jobbra és balra, fel és alá,
mint ádámsutka a nyakamon.
Valaki téblábol mellettem, azt látja, amit én,
mégsem engem, s nem a holdakat. Megérintem,
és nem érzem a testét.

Előhang a *Tetradrachmához*

Akinek galambszeme van
az irgalmasságban részesül állította Jeromos
míg madárképpel forgatta a lapokat
amelyeket utóbb a latin világ
a legszentebb iratnak tart
Vásárolta az iratköteget
kódex lesz majd miután lelkileg értelmezte
s így fényt adott
A teremő éjszakában az árának is

A galamb szeme fémfényű
mint az Ω vagy a tetradrahma kerek
Hogy kék is – arról nem volt szava

aki görögül tud annak nincs erre a színre neve
a kékre vak
A püloszi koinból miként a világból
hiányzott az azúr az encián az aquamarin
miként a pénzből ama pénz
De nem volt semmi híja az Úr beszédének

Tetradrachma

Az ujjaimmal tapasztalom
Még láttam A kép az utolsó
visszarémlik: nehéz mint széttört arcszilánkok
között a sóhaj Az érmén
hellén rózsza öt szirmos
miként Krisztus teste a másik oldalán
félprofilban férfifej Héliosz istené

Hogy milyen? Tenyeremmel mérem: ezüst
Egy féloldali vésett arc tömege
Emlékezem
színméz és napraforgó-szirom
milyen a fény színe

A két oldal ábrája egy testbe forrva
képezik az érmét?
Az izzó fémhús nyújtja
a hátukat egymáshoz vető ábrák lényegét?
Szemmel nem ellenőrizhetem

A peremen köröket szalad
mutatóujjam és
szüntelen ugyanoda visszatér
Értem vak Jorge Luis Borges
amiért a homályt úgy dicséred
mielőtt testedbe befoglaltad
zörejt a doboz acélvértje
a végtelen sötétet

Tapadok emlékező elme
akáci faághoz verdeső levél
tintához írás
Sokvérű jáspishoz a belső csillogás
tarthassam egybe
csiszolt követ a ragyogás
a látvány szilánkjait
amelyet darabokba szelt szét a hasadás
A színes a fényes a megformált anyagot

A rodoszi napisten derűs homloka-arca
az értelemben
gyöngéden egymáshoz tartoznak
Tulajdonságai
mint ruhadarabot lassún a képét leveti

Sötét lesz Nem lesz tapasztalat
Sötét van Nincs tapasztalat
A suhogás a ropogás a suttogás a huhogás
a csettenés a csoszogás a csattanás a csobbanás

A dolgokról a képük leszakadt
A köpenyek szárnya megérint mind
mind
a nagy köd kapuján belép és némán elhalad

Az érem a föld testmelegével a markomban
Nem marad több
mint a képüket elvesztett szavak

Utóhang a *Tetradrachmához*

A levél amit olvastam a tőled kapott
rózsa mécsese mellett
sorról sorra vetkezte le
miként virág a szirmait a szavakat
Bal kezem a fejem alatt
a jobb kezem illatos asszony

nem fog átkarolni
Tiszta és üres lap benne
mi lenne a lényeged?

Mert a nyakad mert a bőröd
mert az orcád mert a kezed
mert a hasad mert a vállad
mert a lábad Mert a bornál
jobb a melled

Kiöntött kenet: ez a te neved

Fa

Már nem küzd érte, nem reagál.
A fény úgy hullt ki sorsából, ahogy gallyáról az utolsó
levél.
Ami volt, az úgy nyílt a *vanba*, mint mikor férfi
lép ki a szobából s a másik szobába betér,
miként az *a* két betű közé szuszakolja magát.
Ami volt, azt a nő érti,
a goromba és követelő elrendelést.
A lombja tűnt el utoljára,
az alóla látható ég szajkópöttyös kék szárnyfoltjai.
A vörhenyes napkorong, melynek mindig híja akadt.
A madarak később vették észre a változást,
fészket egyberakni a szomszéd hársra szoktak át.
A föld fölött, mind, ami látható, megkezdte a fogyást,
tömegében elapad a törzs is, annyival talán, amennyit
mér az élet
és összetart pontos mértéket mutatva a háncs.
A föld alatt, ami a láthatatlanságból részesült,
gyökér, ki nem tört hajtás, melyeknek volt némi tudása
az ásványlét sötét levéről, langyosan megkezdik a
korhadást.
Görög versekben adja magát át ekként az időnek az
ember,
ki születik, szeret, vannak sivár évei s majd

a hegy oldalán, mintha szél okozná, egyetlen pillanat alatt belepusztul.

Kiszáradt és máris töredék. Alkotója egészében és részeiben a tablónak, amely a hiányok univerzumát mutatja fel.

Az őselemek közé ha visszaolvad, nem tudhat egyebet, mint a tűz, a föld, a víz és a levegő.

Majdnem

A bokor csaknem piros.

Még alig illatozik a birs,
de az Úrnak már felajánltatott.

Adomány, dicső gyümölcse,

sárga színe az ősznek,

s majd elrohad,

mert nem emeli fel, csak leejti a kéz.

Nem marad hozzá Isten.

Lemondott róla, ki megmenthetné.

Nincs ősz, amely a színeit megtartaná

vagy kitörölné,

ahogyan a szerelmet a közöny.

Ég a lomb, most az arcon az orca.

A gyümölcs szedetlen, félérett.

De az illata almaédes.

Majdnem a mennyé.

Mekkora a világ...

Mekkora a világ,

ha a szűk vázát alig tölti ki hamvad,

te hatalmas szenvedély, s ami melléje áll,

az emlékek rengetege? Mekkora,

amiről érted mondtam le volt,

mondok le, míg saját magam is,

miként döglött pirókban a repülés,

hamu leszek?

A dolgok, a megőrizhetőek,
amelyek fölébresztik emlékezetemet,
mitől növelik fekete kőszénben a kései délután fényét
a mindenséget,
s ha veszítik idejét az égőpiros ragyogásnak,
(béna szárny a széllal röpdlni kész tollpíhét)
hogyan is veszít el?

Hogy megnevezhessem magam,
milyen néven mondalak el?
Ösvény vész el így gyaloglója nélkül
az erdő rengetegében,
hogv híján nincs többé megszólításom.

Lamentáció az Adria fölött

O.
az utazó a tengerre gondol
sóvárgón mintha Kínára belső Mongóliára
életevő szörnyetegekre
vetette volna a szemét Az Adriában
nem a hullámok törvényét
s az algátlan lé szintiszta tekintetét kutatja
Nemzetsége kipusztult Embereket lát
akiket fölfaltak a dunai halak
– s most a Fekete-tengert a Boszporuszt átúszva
följöttek Fiuméig hogy kikössenek
serceg a bőr a fűszerzöld olajban
egy osztéria kockás terítőjű asztalán Felfalja tehát
a rokonságot és belenéz abba a noteszbe
amelynek sosem volt szüksége rá
A papír nem ígér semmit papír marad
A hajnal hajnal Hiába kínálta
monstranciáját az éjszaka

1.

Hullámok sora mosta a partot
csak némelyüket ismerem Kiszámíthatom
amióta léteznek e tenger
hány fodor hány buborékos habtaraj futott
hány szétdúló vízfal bukott a parti kőfalra
de nem teszem A tanítást
az összhangzatról
miként a kagyló a só középpontját
az elvesztett nap rettenetét a hold
s a hajnalban újra talált nap halzsíros végtelenjét
elsajátítottam
azt mormolni elég ami belőle bennem rekedt
Nem tudom hány nemzedéknek emberszemű
olajfáéknak szétszakadt városokénak
visszhangtalan szerelmekének az emlékezete
porladt
halkan vagy robajjal
szét
csak azt
ha a fövényre fekszem
lágú öntőformába
mint a szelíd otthon formáját megadja
s megőrzi alakomnak

A szétázó papírlapokról
a könyvemé melyet olvas a tenger
zöld üvegtestébe mosódott valamennyi betűm
a kézírásomból
szálkás volt akár az örökkévalóság
a hiány marad
majd az is elvész egyszer
Körbe vesszük egymást
a kérdőjel gyors félköre
a semmi sokaságát
Körül
Mint a reneszánsz Máriák köpenyszíne
az alázatos fűvön
A páváé amelynek farkatollán a világmindenség

fémfényben ragyog
mint a mozgás
amely maga alakítja a testét
miként a mintet a mint

2.

Huszonhat lépés vagy negyvenhét
hogya a mélysége vagy a tónusa
meglehet mindegy:
az ellenőrzés csupán e vers szardínia-kék szavai
által ha lehet
vagy a lépcsők száma
amelytől föltárl: titok marad Bezárulunk
miként az encián éjszakájába
alszik a hideg szívű méhe
szájában a tűz pallosát szopogatva
be mint a vízből kivetett delfinek szeme
fehér mint lapjég a levegőtől A szikla
magnéziumszürkén – megvan –
egy-két oleander bíbor
vagy a nagy lélekű bár csenevész babércserje
a helyén áll
minden ami a görög mítoszok
Alkinoosz kutyájából a neve
hexameteireiből megmaradt
Huszonhat lépés vagy negyvenhét a kék
és a nyelvelmélekbe belecsobban
hallod a hullámokat veri majd behalkul – a lélek

3.

Ha igaz hogy a lelkünk
feledékeny tükör
valaki másba költözik
néhánykor szonettben járkal
bronzéremtől súlyos láncfonattal a nyakában
a délidő galériáján réved a tűz lencillatában
néhánykor odahagyva a corpust
néma barlanggá változik
fénytől csonkolt tengerre hajló bokorrá

s oly szabadságra vágyik
hogy az anyagtól is megszabadul

A test ez lesz:
szétszakadt kontúrú mondat
Szójátéka a bűznek Zúzott
kék dőge a delfinnek a mesterművű parton

A test részekre bomlik
feledve a lélek szigorát
azt a sokféle homályt gyümölcsízt és foltokba fútt színt
amely a története
Halvány szivárgása a nyitott sebeknek abbamarad
a vergődés éhes parazsa kihuny
Megnyugszik – vélte Leonardo –
visszatalál magára
dolog a név archetípusába
a négy elem Nincs többé tündöklő törvény
amely idegen
csak néhány variáció a félénk föld a tagoló víz
a sziszegő levegő keveredésére s az együgyű tűznek

Napok és szerelmek gettója – test
Rólad legendát nincs mit mondani
a gonosz anyagból hazaérsz

4.

A négy elem tudta mert örök
ha kell hasláb s nődögél szárny levél
mint az ametiszté lila kristály hasad ki
ha szükséges mind visszatér

A kék dög a Föld
termetes emlélmáját a Holdat följánlja
mint falatot a kéz a szájtól
Istent az ikon a szemtől elveszi
Ócska bölcselőktől hizlalt filozófiák
aranypora
rózsák koszorúk szirmai

kis titkok
a köré a könyvvé Szókratészé
emléke elszáll

A füge még igyekszik árnyékból ágyat vetni magának
akár Tacitus és Borges versében
nevét leteríti
az ösvény gyöngykavicsán
Amint kézzel szőtt szőnyeget szokás
rögvest
a vándor indul
föl is tekeri

Visszaszakad
hideg jég lékén át
léttelenségbe a Hold
– vajfényét a tengeren hagyja A hegy
nekifeszülése a magasságnak
multával (pillanatra)
az üres horizonton álldigál
Az ember
aki még látta
a világ hogyan bomlik szét
porlad darabokra a szavak gótikája körülötte
egy félbevágott szónál
sárga kénlepke libben föl föl és
nem röppen tovább
abbamarad

Ha kell mind visszatér

A napba az éj a lentbe a fent a nincsbe a van
időtlenségbe az idő
Csak a bűzös kék dög: a Föld
kússza tovább végtelen útját
mint röppályát az emlékezetét vesztette kőcsomó

5.

ha elfogadom a kijelentést
a mélyvízi fény természetéről
melyet a benső értelem igazolt
s elfogadom hogy e fény alapján
nem lehet istent testnek felfogni
egyanéz az értelmezés
lesz érvényes az emésztő tűzre

mit mar szét ez az isten
amennyiben tűz
talán a test anyagát
uszádkékfát szénát és pozdorját
a betűt amely öl
a tenger vagy a földet vagy az eget
az elnyúlt kék dögöket

a fényességben látom-e a fényességedet

6.

hűvös és kék tűz: tenger
te trónusa a végtelennek

mint rossz rímpárban
halad az ember közelít
körbe körbe míg eléd szakad

homlokát leejti
mint Isten előtt a sorsát
várva a végítéletet

7.

a kozmoszban a Föld e seb

a fájo tűz

Lamentáció a tengeren

1.

A szikla felszíne, akár a hullám
ráncok hevernek rajta s az alkonyi szél.
A víz szórtan, nem fecseg
mint kinek bűne van, és a csöndet kedveli.
A két hold a horizont tengelyén egymást tükrözi
nem több, mintha egyetlen volna. Nem is kevesebb.

Azt hiszem, nincs szívem.
Apró kör nő a vízen
tágul, mint tágul a világegyetem.
Nézem, ameddig nézhetem.

Mélyül az idő. Ki tudja, mióta.
Leér a partra a patak, és apróra
tört köveket rak a sóra
melyet ott felejtett a nap.
Két holdfényű kristály, két kő, a mélyszemű tócsa
váltogatja magát
s akinek nem jutott ideje esti szóra
fölébred, és zajong a fenyves rigója
de baglyot hall, és ismét némának marad.
A bokornak a levele leszakad
az ágvégről, s világgá szalad.

Ennyi vagyok. Ennyi vagy.
Markába szorít a pillanat
ujját torkodra teszi, hogy időben
a lélegzetnek útját állja.
Kíméletlen, mint kinek nincs hazája
se háza, se ágya, és tudja, nem is lesz soha.
Levegője se. Se saját mondata.
A tengerpart mostoha.

Látja, hogyan múlik, ami időtlen.
Kiúsznak és foszlott szőnyeget húznak
magukkal a sűrű, olajzöld habok.

Záporozik a csillagok és a tenger fénye
hulldogál a közepe, a vége és az eleje.
Kiköt egy vitorlás, egyetlen szárnya
fehéren összerogy. A világnak itt a határa
ahogyan ekként leomolva ragyog.

2.

Már tudható, a követ, a füvet
a szárnyak csapása számát
és a zöldhúsú palacküveget
amely felhúzta szögletesre a vállát
egyéb dolgokat és valamennyi lényeket
számba kellett volna vennem.
Tartani egyetlen rendben
mint matematikában képletet
a sokalakú lényeket.

Ha volt is, már nincs isten. Vagy lett vadállat.
Ha volt, nem több, mint szüntelen áhítat
melyet szétrágott a bánat és öröm.
Légből nyelt korty az öröklétért
és tüdőbe befulladt köszönöm.
Ha létezett is isten, betelt magával,
kitömte a száját a mával
ronggyal, ganéval, a nyelv húsával.
Elromlanak a nyárban a nyarak
romlanak a télben a havak.
Ahogyan a papiros a lángban
elégett a piros hallelujában
az isten megdőglött a nincsenben.
S ennyi van. Ennyi vagy.
Mennyi az, ami nincsen?

Mert megérkeznek a balettcipők
bennük új szüzek és friss haramiák
rongyok kartáncosa s egynéhány hars ripók.
Balettcipőkben majd eljön több holnap
eljük hasal ugyanez a tenger
a szikla dobján eldobolgat
s reggelre elmegy ugyanez a tenger.

Fény és árnyék

1.

A fény puhán járkál a falon
kiradírozza az árnyékokat
mint könyvben széljegyzet
egyetlen katángszár marad
jelzi hol áll meg tekintetem
A vakító térben kereslek
bogárt a cinke cinkét sólyom
ahogy nézem látvány foglya
mint cselszövő a cselben
elmosódom A kóró
hajlong és karcolja a falat
foglatatából a délelőttnek kiragyog
órából a perc
hiába száraz és serceg és porlékony
Hiába minden Elfeledlek
Nem vagyok

2.

Az árnyék marad Azt akinek az árnya
felfalja a csorda szürkület Gané páráll
a fagyban a disznóból
kimetszett belszervek kihúlnak

Nem dicsérlek többé: elrohadsz te is
és az sem segít ha nem
tudod néhány nappal e versben
élsz tovább Félig lehajoltál
s a mondatban nem görbül
tovább a hát Szép a mozdulatod

Nézlek inventio peticaként
ragyogsz: húson nyüzsgő féreg –
belőle se marad több mint árnyék

Folt

A hiány több nyelven beszél.

Arra gondolk, úgy élt mellettem, régtől, a múlt időben
hogy közben én, vele, a jelenben. Ugyanabból a bokorból
maradt bár belőle a vázában egyetlen szál
más illatot szagolt s más aromát éreztem én.

Nem marad utána egyéb, mint szőke és kecses
kecskedarázs

mely zümmögve köröz hosszan a hullt szirmú rózsza felett
csak én nem látom, szúrása bár eltalál.

Rajtam igen, a szerelem rajta nem ejt foltot.

Minden ellenemre van

mert fölbukkantam többször
a kék szőlő kövében s csopakfanyar borokban
a pincék gyertyáiban
amíg a faggyú és a viasz az agyagra csorran
fölbukkantam a jegyzékben a hírben
a papír mélyvizének bűváráként

mást ne higgyetek
szakállas fegyveres férfi járkált a bozótban

én voltam több hónapig
a kujon szél szeleburdi szellő

téptem asszonyok kunkori ágyékszórét
a nyarak haját
és a nyarakban a papírhajókat

itt is ott is egy szó szavam
alacsonyan és magasan
gyűltek összehajoltak
mint a bokrok a forradalmárok
és a titkok

ott voltam a juhartörzsben csendben
a kanál levesmeleg vasában
én voltam aki magát hiába ásta bele
a június közepi napfogyatkozásba

felruházott engem minden másnap
fegyenccsíkos és szerelmes
fegyenccsíkos és mohó

én voltam az aki lőtt
én voltam az akit meglőtt
a benzinkútnál vagy a postán
én voltam az aki Önökben felnőtt

lomha szakállas ember
vállán a zsákmány

! volt hogy négy sor voltam
vagy annyi sem
mögöttem-elöttem reptérnyi semmi

(milyen jó volt
négy sornak
vagy reptérnek lenni)

! és álltam görcsben megsápadva
átnézve törvényen és lúghülye havon
egy fénykép kolloidját belaktam
dühöngő fiatalon

belelógтам a barlangmély sötétbe
vállam mögött mi más ez a súgás
hisz szüntelen és egytörzsű
ez a kívánság
és rúgás

! a húspuha őszben
a szederfa aritmiás szíve
: a spion is megnevezi majd magát

egy másik arc türemlik arcán át –
begombolódik rajtam a fűkabát
kikezdhetetlen és tudhatatlan a forma
innen nélkületek ha nem veletek
míg a hiányukat forgatják és nézik
csókát kertet játszom
mint röntgenfényből a csontokban a rák
valami szégyen valami arzén
gyúlik a kemény szájszélén
Minden ellenemre van.

A visszavont tekintet

Utcasarok
egy költőé volt
amelynél mindenkor sírva fakadt a gyermek
A ház napfényes oldalán a térre visz a járda
a másik a vers soraiba torkoll
ahol jelképek állnak
lámpaoszlop
kutya levizelte akáctörzs kerékpártároló
s az összes lépést magába foglaló sakktábla
A tükör az emlékezés egyik felén Szeged
a másikon
miként a verebek – grafitporban fürdő betűk
Látom hogyan oldja fel mustot a bor a mágia
a semmi pillanatot
Látom hová szökik az alak
aki a nevét megkapta
Ugyanaz a szemhéj csukódik ő rá és én rám?

Galamb

(Baka Istvánnak, Szegedre)

A háztetőkre puhán, lebbentve hintve,
az ember fehér galambokat képzel, szinte
mögéjük feszítve a
kékselyem távlatot,
hogy a mélységben míg a Nap tojás sárgájaként forog
súlytalan, csöndben,
a tökéletes rendbe sorra beledöbben
a fehér szárnyak sarló-íve, szorgos surrogása,
s a kis fodrok, pihe-habok villanása
a villamos üvegin pillanatképpé merevedve, váltja
a harsány színeket puhábbra.
A mozgással, hanggal megtöltött térben, melyben
csak félig vagyok, mert félig képzelem,
e látványban rügyek s betűk fakadnak,
lombot bontanak, a hirtelen csodától száját tátja egy
ablak,
a lassan lehulló fehér papírdarab
a kőre szállva összehúzza magát, a széllel nem szalad
utcányit együtt, megül borzongva a porban,
mint a fénylő vörös az asztalomon lévő pohárnyi borban.
Az emberméretre szabott, benépesült térben,
megszólal a várost őrző toronyban asszonyi, szoknyás
harang,
s a háztetők fölött, a lomha ég alatt, elrepül egy galamb.

November Brüsszelben

Gúnyája szövését a kedd bevégezte
az ősznek, hulltak rá a piszkos levelek,
a szerda is megszótta a tél köntösét,
hó alá dugva mind a levelet,
az elsötétült, világtalan bal szem
nem látja az elbűt sok levelet,
a világosan látó, jobb szem,
fény árad belőle,
látja, mint peregnek a nyirkos levelek.

Ostende és Ostia-song

A medvék Annájának

Mit tehet, ha tengeren él,
úgy mondják, a tenger népe.
Kelethez tart a világvég,
odatették Ostendébe.

Mit tehet, ha tengeren él,
beszélük, a tenger fia,
végtére is nem ér vízhez,
fekszik a partján Ostia.

A rövid életnek kettő,
miként tengernek a széle.
Kelethez avagy nyugathoz
érsz el, ott a beszéd széle.

Keletre ha bukkansz, ottan
találsz vissza a végére,
ha nyugatra lelsz rá, akkor
visszaérsz a kezdetére.

Ahogy a széles életnek,
a lelkes tengernek vége.
Kavicsmeleg szó a szájban
ha volt, attól nincs beszéde.

Fogak között megszűrt a szó.
Az üres polcra bámul az
áruminta. No, ja. Na, jó.
áruból a minta. Na, jó!
Ostende, Ostia, adieu.

Részkarok

galambszabású szemüveg ül az orron
tépett harisnyanadrágban fázik a sarkam
a köpenyt összerántó zsineg
lelóg a hamis árnyékba
kénkő és közsó elemésztő szén romjára
a zsinegbojtot az árnygepárd
rágja és rántja
a fujtató mellett terül el lomhán
ott a nyárutó táljában a lassú tűz
a mesüge szelíd melege
kezem ügyén ikerretorta dermed
benne a dolog lelke
a név aki mondja
menj délre:

rézemberke ül a venuscsonton
jobbán a kígyó háromcakk füle
balján a hátrahajló kígyó
előtte nyitott könyv sütkérezik
őt alkimistám háta takarja éppen
menj délre:

szárnysisakú
csupa élet ez a lapábra
mind az ott amit magamban keresek
a felnyitok és a bezárok
és az útmutatás
hármassága
menj délre:

a látvány nem sápaszt mint a tanítványt
csudalény ez a merkurius
az androgin gepárdal
s az egytestté vált nővel és férfival
míg elmerül a zöld fehér folyadékban
multiplikál
menj délre:

kitárt ablak – nem sikerült
augusztus van a csúcsos házakon
az árnyékok leválnak az élfényről
taposókerékkel húzza a borpiacon
fölfelé a hordókat a daru
egy kofa gyermeket kerget
koldusdiákat aki gyümölcsöt lopott
karonfogva sétálgatnak magas
spanyolgalléros asszonyok
zeneszó hallszik
gaillardát játszik valaki
lantján az egyik házban
a hangok nyárutón könnyebben szállnak
– menj délre:

nem kell az összes tündért elüldözni
harisnyákat köthetnek pl. háború idején
de – menj délre:

1. a bűdösfekete bodzafa tövén
anselmusként ülve vártam a hangot
a virágtortán ülő gyermeklány hangját
ó serpentina serpentinám
te zöld szalamander lánya
főkönyvtáros és kir. tanácsos
suttogva mondd újból és újra
menj délre:

2. apósom jövőendő cégtársa én
fiatal bankár s levél-nem-író
az artusfal két alakját másolom
de a vonalak közt addig senki
míg a váltamra nem hull a jégkéz
– mögöttem két rajzférfi
lehetnek úgy kétszáz évesek
tehát fiatal a freskó ahonnan leléptek
s kórusmondják
menj délre:

3. romlott várkastélyba hazatérve
minden a helyén s mindenki tesz-vesz
csak éppen egymásba lógnak
csak éppen átlépnek az üvegpapíron
csak éppen réges-rég halottak
hát értem a szót
menj délre:

4. a brüsszeli postakocsin
ütemesen ringunk nagy szerelemben
a. egy szép cigányasszonnyal
aki boszorkány egyúttal
süt mint a kemence b. egy halott
zsebmetszőlánnyal aki
néhány tallérért visszajött a sírból
c. egy gólemmel
d. cornelius nepos tábornokkal
aki tulajdonképpen csak mandragóragyökér
igen kétes mandragóra
akasztófa alatt termett egy akasztott
még kétesebb könnyéből
a kemény vásznak alattunk suttogják
menj délre:

5. bátyám levelét viszem
nevezett schlemil péterét
kinek egy diszkrét úr ajánlotta
árnyékaért cserébe az örök erszényt
péter kézséggel beleegyezett
a gyors idegen a földre hajolt
hóna alatt elvitte összegöngyölve
bátyám árnyékát
menj délre:

6. öt emberként nézem a kerek kőről
a tengert ruhám kékje s barnája
lassan egybefolyik
hold kél s vitorlás a vizen
miért nézem ötként e hajót

caspar david friedrich –
menj délre:

ami fent olyan mintha lent lenne
ami lent van mintha fent
menj délre:

Strófa

A gyík még melegszik a kőfalon
Egy növény tátogva kapkodó
fény után Talán habszegfű – most
nem fontos Hát hagyom Csak a gyík
ahogy issza szürcsölve a meleget a kőlapon
Odahajolok hozzá úgy nézem hogy te is lássad
szétdűl a pillanat s beszakad
a vállad a hátad is ha közeledek felé
Visszaomol a voltba s vele
a zöld torok a fal a nyár és a romhalom
fölzabál mindent – gödör a sötétet
Ne hunyd be bennem a szemed ne
mozdulj Elmondom én milyen
védtelen s miként dobol a szívem

Summa

Reggel: sétát tesz benne az éjszaka
az este és a délután Vonuló árnyak
a kert tavaszban napozó falán
A hegy oldalán hársfa áll
s a hársban
kottában hangjegy
a rigó halk szava
Nyújtózkodik a fű szaga

Amim volt: mindent átadok Semmi
sincs amit átveszek Nem léteztem
nem létezek nem hozok
könyvet se könyvlapnyi havat
se viszek
Hogy te se lehess
bennem ha nem szeretsz
Ha úgy szeretsz
ismételgetem míg szertefoszlik
és nem leszel több mint a neved

Formálom a hangokat
ha akarod közülük egyet sem értek
Néma vagyok mint a fűszál
s a benne kucorgó fűszálnyi lélek
Meglehet az öröklét ez
És nem leszek több mint
a reggelben az este a délután
rigódal
a néma rigóban s az elénekelt fán

Ugyanarra a csöndre csukják
tojáshéj-magukat
a fehér és sárga kerti két krókuszosok

Öreg szem

A szín a kihűlő Balatoné – egyre kevesebb
s egyre több a jég s a jégrianás
Úszó tömbök havas hátán
néma hattyúk gubbasztanak
amikor megmozdul a nyak
tollak közébe kotor a hosszú ujjú szél
megremeg a teljes a kiterjedt világ
majd visszadermed
A lecsupált bokorba visszaül
a levelek zöld emléke Kíméletlen a lét
darabos és jelzőktelen Évek emléke havazik

minden percből kihull egy-egy pehely
kering egy saját végtelent
mielőtt beleszakad a névtelenítő
hószakadásba Iszony és föld
Iszony és ég

A kozmoszt hangok és számok aránya kínálja
– harmóniát a püthagoreusok:
kortalanná csupaszul a néhány semmiség:
a dió
talán kerti
félíg édes s felétől keserű
a pötytyözött hátú óhajtó mondat
a kulcs a kutya s egy tő kitámasztott virág
Beléjük olvasni őket leírni nem lehet
Tán csak
miként mozdony az üres vagonokat
két betűt el- vagy összetolni
Zakatolnak
kerekek alatt
a vízszintesek

Halkul és fehérbe szédül a tó a hattyú
s ami
mint ékszersz
magába foglalja
a vertezüst világ Tanulom némaságukat
Fáradt fények közt matat a tekintetem
s a nézhetetlenre vágyik

Végső utca

Játékszerét megbámulja
az ég a lépcső tetején.
Tekintete visszatartja,
szemmel szólítja a nevén.

Mielőtt, hogy alágurul,
fölpillant. Az égbolt ilyen.
Tócsalészín a menny, ha kék,
vagy mifajta, ha épp milyen,

a vadlen-, ibolya-, katáng-,
alvadtvérké-e a színe?
Egy labdának, ha elgurul,
lehet-e oly színű szíve?

Mígnem véges végig futja,
s a lejtős utcát elhagyja,
a lejtésből még kilopja
az utcáját ez a labda,

szélre húzódnak a dolgok.
És fel-felpattanva
a köveket a kövekkel
gördültével egyberakja.

Szórja szét a tant a fénybe
mire idejét befutja.
Egy kavics a földre huppan.
Fúvását a szél elunja.

A híglombú akác alatt
a dolgok is egybeérnek,
miként utcában házfalak,
az árnyékok és a rések.

Hogyan kell a napba hullni,
tudja. Pacsirtafej biccen
a guruló világ után.
Tudja. Tudom. Nincsen Isten.

The end

Tengere mélyén vízgödröt
és a nő- és fiúrája,
jusson nekik történet is,
s románcuknak szép lakása

förlépüljön, mint a partnak
habtól csipkés kőszegélye,
fövenyjáró hullámlánynak
tarajos hullámlegénye.

A vízen szétfut, elterül
a naplemente olaja,
újra és újra felmerül
a szikla nedves homloka,

legyen térség hova lépni
s fogadni lehet ott az éjt.
Az apály hozzátesz a
szigethez egy ölnyi szegélyt,

hol hallható s meglátható
friss holdfényben feredő
legényhullám és fakadó,
kislányka korú vízredő.

A suttogás, a vallomás,
a moccanás, a csobbanás,
szerelmük lázmagas egén
parázsló a csillagrakás.

Históriával kiegészül
a két rája. Omlik rájuk,
mint az áldás, újra épül,
s hol van, hol nincs jó lakásuk.

Így él a fiú- és a
lányhullám történetünkkel
s leírja partjára a tenger
nap-nap őket gyöngybetűkkel.

Utószó

Elfogy a szó egyszer, vége.
Itt a lélek. S nehezéke.
Töpreng az Úr a víz felett.
Reggeledett. Esteledett.

Istent is meglepi

Barbárszőke hold téblábol a kertben. Az éjszakától
fekete a szája, hangosan számlálni tanulja a létet.
Ahogy galambok szokása, úgy ül hóként az ágra,
vagy, mint aki a sólyomszemű eget látja,
avagy, aki átnéz a túlsó világra. S nem tudja, mi az amit
figyel,
az üres beszédű harang mélykék vedreit,
a várost, amelyet magába zárt, miként látványt, a torony,
a szemhéj alatti téli rímeket.
Értelmére talál akképpen,
akár a szerelemben egy-egy szó a metafizikára,
akár a franciák nyelvének hegyével megérintett halál.
Mindenhol: kölcsönvett élet.
Mindenhol: kölcsönvett pusztulás.
Legvégül verset motyog, a saját napjáról, amely Istent is
meglepi:
benne olvassa azt, amit bár tud, de nem ismer önmagáról.
Olyasmiket, hogy a szó az emberé, a gondolat a nyelvé,
és hogy a rend nem egyéb magasba írt szavaknál.

örökre befejezetlenül 6

A hárserdőn túl

A házamat dombnyival a múlt felemelte,
a hárserdőn túl tette le, hol nem jár csizmában a szél,
nem nő páfrányaival az idő tovább.
Az avarban mohaburkú kövek,
némelyikre ráül egy árva levél,
az elkószált perc. Csendes
napsütés. Fáradt, hát nincs színe.
Ahonnan rókaként almából a rőt bú jó elő,
a nincstelen bokor a hír terhét hordozza, oly csupasz,
hiszen sejtí a jövőt:
az összes angyal kilép és elsiet. A házból
a hársból, a kőből, a fényből, a vadból, a vadonból,
a bokorból kimegy mind az angyal, és a maga
urához számot adni elsiet. De hová menjek én,
Domine?

Elbillent fejjel állok ott: a nyárfalevél-fényképen

a kapu előtt a gépkocsi
fényes és néma égkék
akár a hasonlat
a hasonlat törzsét rágó
karcsú nyakú fejszék

mint a felelet
amelybe visszavonultam
amelyből »*eféle*« szavakkal
felelek

lázban mint a naptorok
az ügyészek és a cenzorok

: a lombjában gépkocsit rejtő nyárfa
rázza nemesfém levelét

itt mindenki tudja mondatos szerepét

egyszerű fénytani trükkök
a gépkocsiban fényképgép és tükrök

az ütések a botban
izomgörcsben a szándék
emlékszik majd a mell a váll
a lüktető halánték

arra
amit mondtam
ha a kiterjedésem akkora
mint a sakk hűvös kövén elterülő foltban

de megjelenek majd ősszel

bizony ☯ meg ☯ én

a szállongó nyárfalevélen
fehéren
feketén

arcomat kirakja az ezüst-hiány

nyugodj

míg e hasonlat nyarában pirulok
visszhangtalan a felelet

köröttem papír és villanó fények
és az égbéken dörmögő gépkocsi
□ elbillent fejfel állok ott □
fékútjában delelek

Divina Commedia

1.

Befogadott akár a hasonlat Épp csak volt
Szikrázott miként a pergő dűnehomok
Régi tercinák lassú dombjait másztam meg
a táj – becsavart zászló – nem mutatta
lándzsahegy-fejű liliomait
ellobbant pillanatok fölött kerengő holló hussant
eltűnő szénrajz

Rossz és jó mozdulatok Hány éve
tíz vagy mint az Isten: három
írom felül az éjszakát
amely az Arno felett füstölög
a kénsárga ruhát – a színt mely leginkább
Beatrice s a várost: maga a pokol
Az enciklopédiából egy-két szó maradt

Az idő végül egy ostoba kezére került
mint üveg ha átnéznak rajta elkoszolódott
eltévedt benne a száműzött
s alakja tusfoltja mögött
a szép lejtésű káromló sor nem dereng
tömbjét feladta a fehér ház – vízben sistergő mész –
mely mellett sakál volt az őr hunyorgó zsarátnokszemű
s a kenyérhez tartozó koldus

A feledésről ki sokat beszél
azzal nem lehet mit kezdeni
Hogy mi volt
azt amíg lesz hajnali napméz hóroncs
koszlott papiros széle tanúsítja
A hely
hiába zuhant bele bárki
a hely azonban mindenkor üres marad

2. Purgatórium

Kétségtelen
volt bűn
s volt annak neve
S aki
hosszú árnyú Ő
abba beleöltözött
alul a mosott fehérnemű
fölé a rozsdálló páncél
és azonossá vált velük
Volt tehát helye a zöld kertnek
kavicsolt ösvénynek s a forrásnak
amelyből bőven ömlött a víz Egy színben
ragyogtak a napfény a labdarózsák
a legenda lapjai és az evangélium
Volt ki vele újabb bűnöket követett el
hogyan magyarázatot kapjon
a rend és szenvedély együttese
Arannyá főzve fortyogott a történet
mint alkímia szutykos tégelyében a szenny

Mindaz érvénytelen
miként a lánc amely elszakad
s leperregnek a drágakövek
a hang – agglutinált – amely
a csend felszínén koppan
és abba
arc a csendes tükörbe
szavát vesztve beszakad

Mindez nem számít
Sem őszi kert sem zúg
ahol szilvalekvár-gőzben az elixír rotyog
sem a kóborlások oly sok napja között
a védtelen bölcsélet

A purgatórium kút
az álomban nyílt meg
talán éppen ebben a versben vagy

az emberélet középkora kartonján
egy tintacsöpp alatt
a gyomorszagú és csőszerű üreg
szőrcsög miközben nyeldekel

A metsző szél kardélként süvölt
a lávafolyam közrefogja az ösvényt
a lélek kóbor és kicsiny nem menekülhet

Az a szó foglalkoztat heve csillapíthatatlan
tűz és jég között
az ima mondatába zárva
amelyben nem jut hely sem istennek
sem az ő angyalainak

Nincs múlt de jövő sem

3. Rózsa

A rózsa amely most kihajt
ismeri a múltját: annak zsenge házából lépett elő
Magán viseli a perzsák izzó napszínét
a keresztény mártírok sokszirmú sebjejét
mindig volt
s ez kínálja föl számára
illatos paradicsom
a jövőt
Sok hangon szól
de mint pünkösdi csodában egy nyelven beszél
olajában elmerülnek a nagyszárnyúak
alázatának történetében a kertlakók
Ugyanazzal a tintával írott szó
melynek olvasata betűszerint hol fehér hol piros hol fehér
értelme más
Nézz bele a rózsába
a vers képébe
a cimpák hullámából meztelen istennő emelkedik ki
szerelmed lugas alatt jár kézenfogva
s hogy megismert
visszamenekül a fagyos alvilágba

hiába hajítod utána emlék hurkát a koszorút
Tapintsd meg
az Eufrátesz partjának melegét érinted
Roman de la Rose hajlékony derekát
Jeruzsálem templomkapuján
az unikornis szarvával átszúrt szűz
a gót kőfaragást
S az illat? A rózsa sokféle szaga
romlott hús iszap vagy morzsolt nyers levél
beborít
Nem találja benned az egyetlen nevét

Egy alvóhoz

Hogy kettőzve vagyunk, egymás mellé állva,
mint víztükör fölött a jégmadár szárnya,
észre nem veszed. Nem ragyogóbb pedig nálad,
ahol járunk, se a zöld partszegély, se a tengerárok,
se az ég felé törekvő mélyárnyú fügebokrok.
Tőlem sem sugárzóbbak a szívben élő szobrok,
sem a bronz, mely istennek kínál testet, ha lehetek
veled. Hullnak alá, rád, a tenyérnyi, nagy falevelek.

Felébredszen-e, szárnyával hogy valaki megérintett?

Befejezetlenül

Egyszer csak kihíztam az ifjúságomat.
Belül levedlett rólam, amit hívtam
fiatal testnek, szőke hajnak, vétlen szemnek,
ahhoz, ami lett, mintha nem volna közöm.
Hogy bevégződöm, ahogyan az a regények szokása
vagy viselkedés és alkat szerint az évszakoké is,
akkor sem derült még ki,
amikor félkopasszá csupaszodtam,
s hogy nem zavart már, ha látták,
himbál féloldalt herém, miként hegyül orrom,

végtére is, a megjelenésemet,
csupán, hogy reám dűlt egyetlenegy szám, azaz egy szó,
a szám neve.

Hevertem alatta, mint akit letepert a heves szerelem.
Nem, e történet nem arról szól mindenekelőtt,
hogy belőlem táplálkozik valami rém,
hanem hogy magam válok a szörnnyé.
Kit szétkúrnak az egymást követő kigyúrt testű évek.
Akiben az a nevetséges,
hogy Madame Tussaud panoptikumában
álldigál az ifjú lény, örökre befejezetlenül.

A hallgatás

Lestelek, amikor elloptad álmodat éjfél után,
a Tejút környegyednyit fordult, a parkban a szatyrárt körbe-
ölelte
a hontalan. Aludt. Semmi sem lapult a tenyerében
az iszamós öklön kívül. A remény téblábolt mellette,
kutyaként, megszagolta szája bűdösét.
Azt, ahol a lélek szörcsögve lélegzett, és átjárt
a hűlő test és a hús világ között. Behorpadt az ég.

Veled foglaltam el magam, hogyan öljelek bele a szövegbe,
ha rest akár szeretni, akár gyűlölni voltál.
Fehér lettél, én szintén, mint megörlött búza lisztjétől a
molnár.

Ismét nem tudtam megtenni, ahogy együtt átszínтеленed-
tünk,
mert megláttam benned az otthontalant.
Nincs ásó, amely el tudna temetni,
se gödör, mely úgy fogad, hogy virágba menten nem borul.
Sírhan se, mely nem domborul.

Láttam, a mesék hol hosszúak, hol rövidek,
amint váltakoznak az évben az éjszakák.
A csukló, melyet az erek kettéosztanak,

ezüstfehéren vakít, mert a tested színezüst!
– nem telt be sosem a gyönyörűség,
de elvitte a holló, mint a röpülést
a holdkarcsú, fekete hollószárny.

A rózsából, ahogy szirmát elhullta, dal lett,
a dalból némaság,
amelybe nem fér se a dal, se a rózsa már,
sem a virág felé, sem az elhallgató dal alá hajló kezed.
Nem fér az illat és a rózsapír ebbe, se abba, csak a radír
morzsalékony, lágy teste, a törlőgumi, amiként az este,
amelynek derekán rózsás a színsáv.

Ahogy

Ahogy benéztem a kertbe megláttam
ismét reggeli arcodat hajad
falmoha oly rövid s járomíved
alatt olajfoltként úszott a sárga Nap

Hónapok óta élek így veled
délután egy szótagtól szúrt a szívem
szépkarú rózsafát metszek
s tőled lesz véres a kezem

Nincs ami ne azt mondaná nem
vagy s nincs ami oda ne kötne
hozzád Ezt-azt hazudok Megmutatom
az ég kék szemének a tenyerem

visszaadja-e a meleget s az égett
hús és köröm szagát Megosztom
magam inkább a vadaknak
csak ne maradj velem

Egy szál ősz haj maradt a szám
sarkában Mennék alunni és
szétbolyongom a könyveimet
Múlj el már néha azt kívánom

A gránátalma töpped a kertben
látom magába rejti a vércsöppeket
Fájnak az erek bennem Ballagok
a meztelen dombháton

A hűség

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
ráncok közé hullt alma,
megfonnyadok, teljék
ki az idő, miként ő akarja.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
a sötét padláson ne féljek
ötévesen, ha fejemmel
feszes pókhálóbba érek.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
kékebbé mázolnám a kéket
az égen, hogy a szilvára
mohó lányszembe nézek.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
gázrózsa alatt a feredő rózsza,
akit pirossá, jószagossá
a másvilágba átzuhanyozna.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
ki szemérmét, ha rózsának mondja,
hol virággá is lesz, hol a szirmokat
rózsakarója köré koszorúba fogja.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
ki oszt a dacos himnuszban
áldást, s ott mokány magyar,
és nem hány, mint én a buszban.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
húst klopfol hétfői ebédre,
szeretőt vár paradicsomába,
csak a lottón nincs szerencséje.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
fenevad szájához föltámasztva,
vértanúk és szüzek járta
égnek támasztott fekete létra.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
csinosan teleírt vértanúakta,
hiszen, mert beleszédült
az embernyi élet, szétgyakta.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
míg visszahangzik a hahó-
ban az ó, s abban az óban,
ahogyan zabláját rágja a ló.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
könyvtárként találnám magam
ki, telve enciklopédiákkal,
lenne magamra szavam.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
az igém valóra válna,
hat nap alatt és égi vizekben
ott úszkálna egy órjas bálna.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
préselt boldogasszony-levél
szófelejtő zsoltárlapok közt,
könyvre boruló anyai tenyér.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
mint Lánchíd a Duna fölött
a lőtt hullákkal elegy víz
és a hídlábak és a lábközök.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
szonettben bujkáló művész
és idol, szuronyos, szakállas
műremek s természetes vész.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
ki bárhonnan visszapofáz bátran,
ugyan görbe a háta, nem albérlő,
ha felhúzta, a házban.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
felgyújtott autó a tüntetésen,
a rendbontó és a rendőr
egymást fogva tartó szemében.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
z mellett új z avagy egyéb z betű,
a szó, a szó tárgya, kép és
a tükörmás, habár fordított, de hű.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
segédkezem a teremtésben,
segítek kis kenyéren, lennék
nagy mellényű címlap az ÉS-ben.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
kerekek alatt, mint szerencse által
szétzúzott áldozat, ki hozott
szalonnával megváltást is vállal.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
jókorát képzelnék: engem,
mint aki minden dologban lakik,
segítsen lennem.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
nagyot gondolva én őt kitalálnám,
hol ide, hol oda tologatva,
hol ilyen, hol olyan bábként a táblán.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
mint hal, lökve ki a partra,
jelkép mivoltában
megölve és feltámasztva.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
ablak mögött télen éjjeli lepke,
kit az enyhülő röpké idő
foszt ki, belefeledkezve.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
mint aki nincsen,
feszítenék, elballagott diák,
ifjúságban és fehér ingben.

Ha lehetnék, akkor ő lennék,
reggelenként, ha nő a fű
nőnék vele és tűnnék el
végleg, kazalban a hűségese tű.

A jegy

Vagy, ahogyan a tört vonásokból megrajzolt betű,
miféle, csak az olvasást segíti, nem az írást,
gyepből kinövő tarackfűszál, az, amelyik
a dűnében találja sárga magát.

Ami alátámasztja történetünket,
mintha könnyed szöveget, nézem a fényképet.
Itt állsz te, ott én, amott unt toposzként
a páncélszürke Északi tenger,
és szűnhetetlen fú az ostendei szél.

Lehull
egyetlen csepp víz a szöveg tükrére
gyűrűzni tovább.

Tisztán olvasható, mert támogat
az emlékezet, de már veled
Karoling írásjegyem, kit szerettem úgy,
hogy kéltek veled a hételtű napok,
és dűltek velem szét a sokholdú bolygórendszerek,
le semmi nem írható.

A lépcső

Ez a hajnali eső – híg ezüst a tóban –
ilyen eső volt s a lomha szélben a bambuszok
máskor is riadtan ugyanígy kotyogtak
A hiány amelyet érzek nő alakját ölti fel
aki ha beszél mindig más hangon
s énekébe hol szirén- hol apácadallam vegyül
Megvan-e a kő
a lépcső tetején
mely a zuzmópikkelyű napos felét
megkülönbözteti a földbe forgatott oldalától
a betű mely ha emlékezik
visszaszalad a forrás hieroglifáig

A hármas világból nekem a legelső jutott
ásványok növények és állatok között
hol ennek hol annak a szaván
embermód föl-fölkiabálok
Tudom a latin nevű izomrostok között
melyikbe hasít a penge
s melyikben vérzik el
tudom az egyetlenben
mennyire riadt és irtóztató az egy

A kapkodó lépcső – hol vele hol nélküle –
vörös s mint az éles fény a vihar után
esőtől tisztára mosott Lefelé lépkedett
vagy föl – még fogja a kezét a pillanat emléke
de már nem tudok mást: lépkedett Itt és ott
látom mindig magányosan

csupa súlyos léggömbök között
Talán jobbra fordulna a sorsa a kertben
ahol piros fehér és sárga szirmokat
számolgat az idő több évszakon át
a karcsú amforában
amelyben mézzé dermedt a római bor
vagy a képben – hortus conclusus –
hol asszonya ölében alszik a puszpángzöld állat
magát álmodja s álma gondnokát
Lehet mindez tévedés
Rám nézett és azonosak lettünk
így tehát elmehetett
Ami van az mind ő – tehát elfelejtett
ebben váltunk közössé

A perzsa

Este suttogtam magamnak: halj meg
és néztem a felső ajkadat A foltot
amely nem olvasható másnak
amelyet rajtam kívül a boldog senkik

nem látnak

Az éjszakát ügyeltem nagyon lassan
Egyetlen gyertyaláng fényszakfanderébe
búttak be s értek sárgává a tárgyak
vagy szétosztották magukat semmivé

váltak

A közelben a sötét repkényként nőtt:
néma és testet juttat mindennek amit
átfon s befogad: latolgattam az űrt s a mindent
és visszakupdostam ijedten

a dolgokat

az izzó vonallá vált párkány hús peremét
a színfelejtő lépcsőt s mellette a méla
békaszemű követ A sápadt zuzmóval benőtt
fogyó hold előtt eldadogtam: még nem tudok

lemondani

rólad s magamról Még ne halj meg
Majd úgy leszek hogy elfelejtlek
Majd úgy mint az S hullámvonalát
követve repülő feketerigó

éjszakánként

ha fészken alszik és álmodik szárnyalást
Teszem a dolgom Növelem az éjt
Verset írok Tanítok Figyelem herémben a
nyilallást Nem borulok többé hozzád élő

imaszőnyeg

Ha elhagysz

Elhagysz engem, s akkor meghalok,
suttogom, az nem, az nem lehet.
Bennem nincsenek életek.
Kerubrajok és verebek
a fejem fölött, s mézes, őszes őszi
sarlószárnyú levelek.

Galambarcúvá leszek, te meg
kese, majd novemberhajú,
szemed legmélyén, korodra tanú,
forr a sársárga aszú,
de nem hagylak el, nem én,
drága szív, te se tedd.

Fával rakott tűzön a mirrha,
sercegek, mint a mintha
a délvidéki hasonlat közepén. Pörög
a szoknyád, magad pörgeted.
Meghalsz, és meghalok.
Hol vannak, hol nincsenek angyalok.

Az orsó táncol a tér kövén,
szívzaj e zsibvásár évben,
piros ringló a márvány fényhégén,
lehetne forgósél, lehetne boszorkány,
lehetne a cipőd túsarkán
a nyár úttestéről felragadt kátrány,
darázson a sárga derék,
keskeny, miként szűkül
össze a torkom, vagy feletted az ég.
Csak maradj velem!
Nélküled meghalok, Édesem.

Harmincnégy éves lettem e versben

mert mindenkor tudtam

s amikor hirtelen rád nyitottam
abban a holdfény mondatodban
fölötted az erdők bontott haja
bokád körül az éjszaka

nos (az is) te voltál hazám

nem tudtam szédüljek-e
vagy rámoljak össze könyvet ruhát
vagy harmincnégy év ketrecét rázva

tompá belső arccal
játsszam az ostobát

a messzi tóból kék szem néz
egy szobor szemén át

és ez a vers is
amelyből beszélek
ez a szajha vers is
most csak dadog
holott benne leszek éppen
harmincnégy éves

ha hazudtál is nekem
neked sohasem hazudtam
mert mindenkor tudtam

tudtam
ha nyelvemlék leszel
nem lesznek a bűneim se mások
a dolgok kútja mélyén
visszhangzol
s visszakiáltasz a kóbor szélnek is

ha már csak az huhog
és nem lesznek szomorú tropusok
és nem lesznek magyarok
nélküled a szél szélül
a kút kútul magol
halhatatlanul

a föld fölül a fű felől
leszól hozzánk odaül élénk
mind a tavaszi-nyári s őszi-téli ásvány

a párás és füstölgő hazai képek
olvashatók mint a kiáltvány
a negyed vagy fél vagy teljes földtekén

a levélfüleken mennyi zöld foszfor
a virágok hátán mennyi a sárga prém

tegnap még tudtam
ebben a kertben mennyi
türelem van

de e versben lettem harmincnégy éves
s a szoborfejben harmincnégy éves a szem

el vagyok veszve azt hiszem

ha lenne még vállad
válladon akkor majd miről beszél
a nyár-forma anyajegy
mit remélsz még ha remélsz
s milyen bonyolult az 1×1

mert kellhetsz
a kor palánkja mögött
a kertben

hazám

megférünk mi tízmilliós
akár úgy mint ketten
egy gonosztettben

bár lehet
nem hasonlít az miránk

s a szoborfej fekszik a tóban
mint tompa belső arccal fekszem én
konok
a tett rézvillogású küszöbén
a szobor nyelve alatt szó van
hóhullás és sorozás
nyaralás és rúgdosás

a belső archan két kék szem
sír mint láncban a láncszem

te mindig tudtad
én is tudtam
az egymást megmászó kelet-európai hajnalokon
miként kopogj a tör ólomüveg ablakán

az ablakban félve
meggörnyedve
mint országhatáron az elaknásított medve
s mint ajtóban dák tüzes lampion
és Latour a lámpaoszlopon
te állsz hazám

Helén

Levittem a tengerhez, mert azt hittem,
a pirulásához, melyre, mint naplementére
vágytam, jól illik az azúr. Mindegyik kellék
ott állt, bálaként felhalmozva, a kabócák bárzenekara,
a rajongó kolorit, ujjaim hegyére felhúzott
simogatás, amiként én is,
azaz belőlem az, ami számára fontos lehetett.
Aztán föladom magamat: mit nekem a költemény,
csupa igen vagyok, virágzó kőrisfában zsonghat ekként
a kikelet s rajában a röptétől önfeledt cserebogár.
Mégsem maradt bennem meg, nemhogy a családneve,
amely beburkolta masszív húsát, de
a fényképek, lágy hullámokba rendezett
univerzum, a teste emléke sem.
Tanácstalan vagyok, mesehős,
aki tavernákban érzelmes, átható tekintetű.
Azt hiszem, a tenger vonzott. A zűrzavar.
Azt hiszem, mindaz, ami benne hellén. Azt hiszem.

Két groteszk

1.

A selyemszőnyeg, amely szobánkban hevert,
kertet virágokkal, s mecsetet, udvarán kúttal ábrázolt,
egykor maga volt a paradicsom, ha eldűltünk: *hevertünk*,
mint hernyó a maga szőtte hajlékban.

A pinea hámozott magva nem oly sima és nem is oly fe-
hér,

miként a combod, melyet néztem hosszan,

s a szemed átlátszó, a színe

mint egyetlen forrás friss és hús ivóvize.

Értelek, véltem: miként az idő a napórát, nem a pusztá
számlapot.

A smaragd tehát zöld volt. A hó, mint a hó, hófehér. A
holló fekete.

Változatlanok Petrarca óta, ahogyan a

gömb is az, a tökéletes. A fény, amely a tested zugain
áthalad, kiteljesedést nyújt számodra és teret.

Értelek, ha kinek egyik orcája a Nap, másik a Hold,
szája jobb szögében a nappal,

balján az éjszaka édes mosolya,

onnan csordul az álomban a nyál,

mint a báb, olyan.

Nincs múltja, mint nekem, s jövője sem.

Én, mint a feltekert szőnyeg a szőtt ábráival

a selyemhernyóban, minek is nyújtózkodom az időben
oda

és vissza, és ismét csak oda?

2.

Megnyeklett, miként

a tangóharmonika, ha kiszorul testéből

a szusz. A szerelem távozott belőle, magas

hanggal, én pedig nevetgéltem, kissé kényszeresen.

Hol vannak már a rímek és a derékban keskeny strófák?

Elmúlt a vonzalom, s a szenvedély (mintha egy angyal)

nekivág, hogy lásson világot, a sáros
földnek. Nagy, zöld füleikkel figyeltek ruhája
suhogására a cukorrépák, de kitértek a szárnyhegy
érintése elől.

De ki ez, aki itt kuksol: a papiros előtt
hunyorít, az őszi napfényben
latolgatja, nézi a verset, s mi lesz a hangszerként elné-
multtal,
s mi azzal a könnyűléptű, szárnya-lógó figurával,
a répa földön át, veszélyes hullámokon hanykolódva,
s mi a hallgatózó, hegyes fülekkel? Hogy zöldek?
Törekednek épnek látszani. Ami cukortól kövér és ma-
szatos,
az a föld alá húzódik, agyag szagába.

De mi lesz velem, aki boldog, hogy
a volt szerelem könnyű selyme letakarja,
és boldogtalan, hogy azt nem érzi már?

Láng

Szüntelenül izzadt és testét
veríték lepte el: ez volt tehát az amiről
tudta bekövetkezik Szóbeszédben nem hitt
se birodalmakban se keskeny hajókban
amelyek vitorlái elborítják
s mint szemhéjak becsukják a tengert
A félelem érte utól és letéperte
ahogy szívének kedvest a szerelem
Üdvözölték egymást s
melléje szegődött mint tűzvészhez a láng

A találkozás

1.

Néhány évig élsz még Hordozlak
magamban miként az arcom belső felét
Tekinteted azonban bennem ragad
befelé nézel
ügyeled a szív véres szivattyúját
tüdőmben hogy törik szét
fénylő üvegtömbje a levegőnek
s az izmok erőszakát
Aztán már te sem leszel Elveszt
a tér az idő s végül az anyag
Már úgy nézek rád
miként saját magamra
szomorú tükörbe vetem be a kockát
de az eredményt – négyes ötös hatos –
nem olvashatom Így leszek kevesebb

2.

Felkínálom – mint zsákmányát vadász
erdejét a vad erdő a harasztot –
a jövőt Mit nem adnék
a múltamért Az emlékekért
amelyek között ösvény kanyarog
át az ősz aranyló nyíresén
s a rekettyés szétszírozta dombnál
kékpettyű lepkék szállnak
Ha képes lennék emlékezni
meglátom-e a kúszó borostyánt
antik teremtmők koszorúját
hallom-e a csepegő lassú esőt
amint kikopogja a maga hexameterét
s ahogyan issza magába az eposz töredékét
a rézsárga zuzmó?
Van-e még az éppen ugyanaz?

3.

A doboznak amelynek fölnyílt a teteje
mélyéből a sötét – hol teret kapott és kiterjedést –
hogyan szerkezetét elrejtse szertefoszlik
amint a lexikonnak: oka van

Alsó ajkad a felsőhöz érve
összezárul a szád
találkozik a 7.59 s a 8.00.

Nem vagy többé – idő –
átadtad önmagad
miként felkínálják a bort a kenyeret a lelket

A röppálya lehetőségei közül
amelyek egykor fölrajzolódtak
egyetlen beteljesült
mint a kilőtt nyíl elhagyva a múltját
táblába csapódik és célt talált

Végtelen percek és gyűjtemények állnak közénk
megtöltött pohár s egy üres
a kenyér amely ízzé vált
lélek amely öt betű halma csupán

A sötét – jövőnek hittük –
megnyílt s hogyan visszazárul
felveszi végleges formáját

A vízszintes mondatok példás univerzum
közetrétegei nehezednek reánk
Visszasüllyedünk a nyelv magmájába
abból hogy egymáshoz tartoztunk
nem maradt több egyéb a ragnál
Így pusztulunk el Nem tudni téged
s engem hogyan hívtak

4.

a képek mélyén haladni tovább
ott hol a névbe temetett város a bakony a hó van

félíg a szóban félíg a feltételes módban

ahol eltűnik a napkorong a sötét radírja a horizontot falja

keress a metaforának fekhelyet
ha a veréb – hogy testét ne vessze – messzire száll

az útvesztő visszatér mikor a bolyongás véget ér

5.

Kioldozódott mint csipkéből a csipkeverő
a fonál három összefont szál
egyedül öregszik sárgává
végtelenbe hulló őszi lomb
okker hasonlat amely a Nap szívére vágyik
Hol van a kedves a félszeg alak?
Hol a gyöngye? Lehet győzedelmes zsidó hős nő
aki félíg asszonyisten félíg asszonyállat
vagy egészen az
ahogyan átlábal combjáig húzva a szoknyát
a versek csöndes vizű folyamrendszerén?
Lehet többé sosem látom?
Hurkok és csomók és lukak együttese
– megosztaná magát
de átsejlik mögüle a megoszthatatlan?
Van. Vagy mégsem? S áttűnik-e rajta testen a lélek
a megosztható?
A len a háromszálú lenfonalban kihajt
égszínű kékség amely befoglalja a napot
és virít a megmintázott virág. És Ő?

6.

Időzők a betűk rajzolatán
bóluszvörös indák és mérgező kerti zöldek
(gally reccsen tollpihe száll

tulipán nyílik majd kapkodva vetkezik)
mint aki nem tud írni olvasni
Mást sem látok: zuhan a nap az egyetlen a rét felett
feloldják egymást színt színek a testek

Az idő amelyben lakom
az omlatag kert a leveli béka
és a foszló szélű papirosok tehát nem lesz
A szó az egyetlen sem
amely a betűk káoszában elrendezi az univerzumot
Néma fűíz a nyelven

Mire megérkezel nem lesz szöveg

A tükörbe fogott se súlya se tartalma kép lehámlik
az üres mező ázott gyapjúságában hiába legelt a nyáj
Elveszett A jambikus tömondatnak szétfoszlik
amint a hús a föld szájában a jelentése
Az utolsó hang keskeny szárnyán
mintha nem is lett volna szállt tovább
Hozzám szólt Hozzád Mi sem leszünk

Az elválások hűvös tükre

emlékszem a régi életemben
tudtam mi lesz holnap
tudtam a nyár kifestett vonatán
kik és hova és meddig utaznak
az elválások hűvös tükörébe

emlékszem egy régi életemből
szerteszálazta hajukat a szél
s abból a nyári magányból az a hang
utolér

kihajt a borostyán sok zubbonyvállra
(vagy más zöld az holmi európai)
kutat de a ruhákban nem találja
nincs bennük se senki se valaki

foszlik a varrás porlik a posztó
nincs az álcákban senki senki
de még hasonló sincs
kikkel tudna a sok avas holmi
vagy a borostyán azonosulni

emlékszem tegnap volt
utolsó napjában a kifestett nyár
mikor beköltöztem a főnév dobozába
mikortól már engem se ta

★

hiába vagy nem hiába
beköltöztem egy főnév dobozába
lehet püfölni rázni
(mi mást szokott a gyermek
ha nem játszhat és nem feleselhet)
felnyitni és nem találni

azt ☹ ott azaz engem

holott vagyok
mert ott lehettem
kereshettek főnévvé váltam
egy főnév dobozában

és nincs többé az a mondat
beépítve a kor falába
amiért a rendőrtörvény onnan kilakoltat
vagy rám gyűjtva a száraz szavakat

a félelem úgy fájna
hogy kiszolgálna vagy megalázna

szitálhat alternatív a korom a hó
az posztos sinistra delatio

Lázár

Semmi más mint hattyúcsont és volt van
az éjszakában s arcok váltják egymást
a növekvő-fogyó hullaszín holdban
mint füst csíkja megy a lángról elszakadva
testemben a lélek magára maradva
magára – látván lássam
Uram bűn van a megváltásban
amit rám szabtal mint az inget
de hidd vagy ne hidd szolgaságom s mindezt
ami megtörtént vélem
túl az iszonyú egy-halálon
az nem lehet
hogyan belőled ezt az egyet vágyom
az nem lehet hogy legyek én a példa
mások hitére de magamnak olcsó préda.
Ebből elég volt elég és hasaljon rám vissza a szemfedőnyi
ég
ha látnom ellened nem lehet
mert semmi mást nem vehetsz el hacsak nem a testemet
mert romlóbb teremtményed nincs a porvilágban
mert kétkedő vagy magad is
ha föltámadásom ami tanít
s megtanítja a többi is hogy van vissza út vissza
vissza van vissza és csupán kedved-kényed
és nem a tudásod az ami fölébreszt.
Mert nem voltam jó itt e földi néhány évnek
mert már születésem ellened véték
s nem elég tonnás érvnek hogy billenjen a mérleg
egyensúlyba. Billenteném én váltig
hetvenkét kilónyi tömeggel idegszakadtáig
s nem érted vagyok te tudhatod
bár hozzád föl se ér amit mondhatok
még vagy mondtam ez ingó tartományban
nem feléd süvölt éjszakázó vágyam
csak irántad hogy legyek lehessek szép bomló halottnak
ott is ahol vannak és lesznek feltámadottak
a hitedben-szívedben vagy nevezd akármi másnak

és engem lökj hűvös cédaként a halálnak
mert nem hiszlek téged míg körötted viaszféreg lobogva
égnek
s kérve-könyörgöm tégy csodát mással
s ne engem adj az öröklétnek.

Madárként felcsapó

Ha tükörbe mártom most e *tárgyat*,
mely lehetne emlék is, bár nem az,
vagy talán mit átcsempésztem a
lüktető határon, s a szem odvában
pirosan forog és napok óta havaz;
a leandereket és az olajfákat,
mediterránfehér keményített tájról
kéregként leváló s asztalra avarzó
látványokat – ha tükörbe mártom
most *e* tárgyat, felúsznak abból
a szem magasáig bizánci fények
ködében ringó asszonyok,
:nemesfém-gömbben hallgatózó színek:
köztük a violin-fekete. Imbolyog fönt,
üt a harang, szavait látni,
ha tükörbe mártom *most e*
tárgyat (az Idő résein az üzenet
sok ágával áthajol, gránátalma robban
a lombban, ahogy a falak mészkőmelege
villan, s az olvadt ezüst is ütemez
illatos, kemény levelű babérfákon)
a házak folyékony-sárga foszfora
lobban, a tornyok ikerkupolája
párává oldódik a levegő
habos, kék lúgjában — szétmarja
a fűszagú, rebbenő képzelet:
mint márványtömbök testét a súlyos,
koppanó csöppek, mint tűnődő
vízen az arcunkat gyűrűző remegés.
Mondd, milyen szerelem ez? Húsos,

rumpiros virágok és barna szagú
vastag avar alól kaparom elő a Holdat,
a Napot, a rézpénzként megzöldült
apró csillagokat; s ez lassúdan
kerengő testvérbolygókat
(hogy nappalok legyenek,
és csontig ólálkodó éjszakák)
pályájukon tartom, míg minden
hozzád hajoló mozdulatom eldől:
balták villanó pofái alól a fák
fekszenek így a földre, s ragadozók
állkapcsai előtt a vékony bokájú, pettyes
gazellák. Ha tükörbe *mártom* most e
tárgyat: ő vagyok, te voltál, én lehet,
szemünk szentélyén párzó képekhez
közeledek óvatosan, fényes medúzák
ernyői alól gördül a tenger így
a mágikus partra,
s míg kezemet képzelt kezed felé nyújtom,
vasfalhoz csapódik a szelíd képzelet.
Hát kimozdul körülünk a táj üres kockája,
s bélelnénk szüntelen magunkat
táguló-szűkülő terünk belső hat falára.
Ha *tükörbe* mártom most e tárgyat:
az arcfehér képzelet árnyai
felpöndörödnének, mint az izzásig hevült
lapok, jelek, vékony vesszők a jövő idő
pernyehullásában! Ó, a képzelet. Akkor:
emigrálok, leszek a dolgok, tárgyak,
élőlények között, s a madárként
felcsapó látvány füstjébe – *ha* tükörbe
mártom most e tárgyat – költözöm.
Míg e nagy forgásra/izgalomra
ittam, tollamra alvadt az ütéskék tinta,
és a papírig visszariadtan, irgalom,
veszem észre, a tér köröttem felhasadt, a plafon
japáni festmény márványos erezete, s a réseken
betüremkedik a kitiltott (mert közveszélyes) félelem.
Miért morgók az anyagra, ha *én* nem ő vagyok; ő

önmaga?
Úgy fejlődünk-romlunk, ahogy megengedi,
hát ellene hiába ————— szubsztanciája: élet.
S e létben ha jön a fájdalom, igen,
igen, vagyok, igen, biogén halom.
Vagy már tetem? (Esteledem —————)

Makula

Amikor megláttam magamat ebben a rút
emberformában, megsirattam valódi lényemet.

Ne hagyjon a nap tetőled távol.

Féltékeny voltam a szélre miattad, mert dőlsz hozzá,
hogy előlről ér hozzád, s máris körbeölel.

Szemed alkoholja lángol, csupa kék szín.

Tekinteted pedig, mintha szóból lenne,
panaszát a tinta beszédére bízta.

A rózsza palackjából illat árad, gomolyogva,
ifrit az Ezeregy éjben, s mire kitódul mind, te leszel belő-
le!

Hiszen makulátlan vagy, mint a fehér ezüst.

Lettél mese, mely nappal nem olvasható
könyv, amely gyilkol, ha felnyitod
a lapjait, s betűkre széteső.

Hát miképpen, hogy a csillagokat a Tejúttal egyesíted,
mint az égbolt, amiként ha forog; a fény, amelyre két ne-
vet
is adtál történetünkben, melyet nekem mondasz,
az olthatatlant és hunyhatatlant?
Mi ez a história, amelynek egyként anyja és apja vagy?

Apró, mint a szív, csontszínű, nézd a málnában a magvakat.

Ahogy a rózsza, ez is piros. Ahogy a gyümölcs, amelyet szeretsz.

Szemfehérje a szemfeketét, veszi így körül nevedet e nap.
Tarts meg engem, s téged én is megtartalak.

Két mandulamag

Két mandulamag közös héjba zárva
avagy Szádiként aki a kertjében
egyetlen virágot gondoz, de kettőt nevel
gondolok rád. Méltatlan vagyok hozzád
nem mondok le arról ezért hogy lássalak
szóljak rólad s elűzzek seregélyt és méhet
ami kifoszt ha meglátogat. Látnálak
teltarcúnak ha vagyok az éjszaka
és leszek sültbolond aki az okosak
társaságát elkerüli. Mi kell még hogy ne vágyjalak
többé? S mi hogy ne égjek el mint a rózsza
piros és illatos tűzében a csalogány? S mi
hogy a pannon tájon rügyet bontsak
ne fagyjak el? Féleszű? Néma? Gyagyás
kinek zúzmara vet tollas ágyat? Nem hagyod
hogy legyek János aki Géczi aki volt ifjú is
egykor s tán galád hős is és szerelmes?

Ne légy

A villám, a szénfüst és a kerevet,
a vakfolt a kapu előtti kövön,
a fény, mely a falevélnek színe lett,
a gipp-cikk trilla a rigó torkában
ahogy fölébred, s ahogyan elreked.

A felhő, amely a kertemre ráhasal,
kabát, amelybe belefér a múltad,
a lépcsőkön párrímmel cipő szaval
ócska verseket, amelyek lehullnak,
amiként a fában a nyarak múlnak.

A kis szárny alakú seb a kezemen,
amelyben a nyilallás nem verdes,
mert egybeforrt, amelyet a tenyerem
magába zár, legyél, majd el is enged,
ne legyél többé, mint testet a nevem.

Nem tudom...

Nem tudom, mi voltál nekem.
A halott szélben
por fed, s nem, mint a fényképedet,
türelmetlen ujjaim
után maradt egykor sok nyomat.
Azt dadogtam tegnap: szeretlek,
de nem értettem,
ha hazudok, miért teszem.
Aachent láttam, a császár nehéz
egytömbű trónja érdekesebbnek tűnt,
mint a szemed színe
az északi égbolt keleti sarkában,
ahonnan az éjszaka érkezett.
Nincs egyke emlékem se rólad,
amellyel a fény, miként a szalamandert,
megborzongatja a hártavékony eget.

Telehold Larnaka fölött

A reptérről telefonáltam Két
nappal később küldtem – vagyok –
üzenetet Egy hétig vontad tőlem meg
nem adtál magadról jelet

Kitöltöttek a gondok Meglehet
Árnyékfű nőtt a szőke kövek szigetén
a hegyháton kígyók s a hullámok
hasa alatt nagy szemű delfinek

Bármit tettél: nem voltam jelen
Nem akartad hogy legyek
A Venus egy órán állt
napszállta óta a város felett

A Panos tetőterén néztem
hátha látom Afrikát Rimbaud
bámulhatta így Ahogy tárult
a vérfoltnyi mályvabimbó

s ömlött el éles tőrszaga
majd megalvadt s bezárult
hajnalra Figyeltem a percek
(a parton lefetyeltek) ricsaját

Tengerből kelt a Hold
Sügérháta narancs volt s olajos
Gerincén két oldalra folyt
el a lágy habos víz mígnem

kiemelkedett s puffadt kerekre nőtt
és lett fakóbb Kúszott csak egyre
fölfele a fény sárgaréz lépcséjén
a tompazöld hegyre

Egy rovat kerestem egy magánytól
keskeny szárnyú éji madárt
mely átjár a kétrét hajtott téren
mint két sor között a vágtyól
meghajló enjambement

Figyeltem hogy nem röpül
a szélben semmisem
Nem tanultad meg sosem
mígnem elvesztetted a keresztnevem

Aki maroknyi fényt mésszé halmoz
tapadt hozzád árnyék a falhoz
mint akinek kell az oltalom
s nem marad teste és neve a tűző napon

szétolvad Viasz Páfrány alatt
kucorgó vigasz

Nem sóvárgok Nem hiányzol többé
Átadlak másnak s nem érdekel kinek
Szétfoszlasz mint a táj: párává
válhatsz Nem tudtam szerettelek-e

vagy csupán voltál Te A lét maga
Forgott a csillagos égbolt Fekete
lében ázott Larnaka
A tengerre ráborult az éjszaka

És azt se akarom hogy e verset lásd
Se hogy megbocsájtssd

Te sem

Vannak éjszakák, melyek bozótjában csak én jártam
s a hegyes gallyak, miként a macchia, a bőrömet
fölszebezték,
számat sebek betűivel teleírták,
ahogy meg-megérintettem testedet. Félholdak nőttek és
fogytak,
mint a körmök. A tenger, amint a lélegzet, apadt és
dagadt.
Változatlan egyedül te voltál. Ónszürkévé kékült
galambszín szemed,
hajad , ha őszbe nőtt is, a tarkón a fürt a hellén
lányportrék tincse,
s a napokat, ahogyan lendületes rézkarcot gyors vonás,
hiába választották az éjfelek egymástól el,
te maradtál ifjúnak. Az éjszakáimról,

mint bozótban tisztásról, melyen egy lábnyom hátra
marad,
nem mondhat sz el semmit te sem.

Nyom

A rózsakorona a szívoldalon. Csöppnyi, apró leveles fájdalom

koszorúvá fonva, illata a nyugati szélbe
olvad, színe a kárminhoz és káprázathoz illik,
alakja az antik, tág szemű istenekhez.

Dús élet: a lélek méltó helyről száll el, fel,
magasba, oda, hol összeköthető egyetlen, a szó burkába
zárt történettel, amely lehetett valaha a miénk.

Mi mondható róla?

Talán hogy, mint a méh billenő szárnyán a fény, ragyogtál
benne,

riadt és falánk tűz, akár a párduc szemében a nyers erő,
ahogyan lépben a méz, mely nem tudja milyen, a színét?

Talán, hogy szerettelek, s ezt tudtam adni neked? Talán,
hogy kívántam, tó tükrét a füzény, halj és haljak bele?

Beszéljenek rólunk úgy, mint ha történészek: a história
amely, édesem, belőlünk megmarad, fonnyadt,
ráncos aszalvány, nyárból visszamaradt száraz virágmű-
mia.

Szünettelen nyíló, rólad mi még elmondható?

Heversz a szívemen, koszorúm. Bársonyon, mert hiába
múlt el

a szerelem, hatalma nagy. Összezúználak, de nincs napja
egyedüli se

az ítéletnek: úgy ragyogsz, mint szenvedésben a remény-
telenség,

déli álomban a rózsatövek fölött döngicsélő rózsabogár,
nyom, rigóé, szarvasé, hangyáé, amely a bővizű forráshoz
vezet.

Odaát

Négy hete csak mindig estben
vagyok. Nem szedek altatót.
Esteledék e sötét testben.
A lélek feljön, megragyo.

Kerek, komoly. Ilyen lehet
mély pohárban a csepp fény.
Bemáslak: pók a dögleget
a lábnyomokat a repkény.

Nem s nem tudlak betemetni,
hiába fektetlek sírba,
kilógsz belőlem itt és ott,
amiként tollból a tinta.

Feltámadsz betűként, boldog
leszel, avagy szent azonnal.
Hozsannáznak a hű dolgok,
égnek köröttes haszonnal.

Súlytalan s egyszer csak, egyszer
nehéz az áttetsző lélek,
az Istentől átjárt kegyser.
Hol vagy, hol nem! Úgy reméllek:

egykor majd tenmagad ébredsz
fel az ágyamból, és reggel
itt vagy, te, hűtlen! Vedd magad
el, és ha veszed, ne vedd el

akképpen, mint eddig, hogy
– tűrlek, kérlek, legyél velem! –
utánad semmi nem marad.
Ne bámuljon a félelem.

Húzd fel a húst, a bőrömet,
mint ünnepi vasalt ruhát
add reám reggel a testet,
s mondjad el, mi lesz odaát.

okodat

A fa lehullott leveléről olvastam neved:
tested és lelked szét kell most választanom
vagy negyven nap alatt
hogyan bevégezzem
a sorsot. Beteljesedünk
e tettben, akár csak eddig éveken át.
Hangok öntőformájába ontom a betűket,
formát adjon befejezésül életünknek.
Miként a tó a hajnal párájával,
a lelked fölött nem rendelkezem.
A test is a tied. Öleltem volt. Vidd.
Nem kérdelem, kihez, s nem,
hogyan hová: a víz hús paradicsomába,
vagy a tűz izzó poklába kerül-e?
Itt is, ott is kívánom, a szövegből kiolvadt
ezüstcseppek
borítsák el homlokodat.

Sanzon

1.

Az uszodában kékllett április Emlékszem
A klórszagú öltöző Április havában
minden világol s a tavasz csupa ráspoly
nem láttam még milyen vagy ruhátlan
egyelőre csak vízfény és csak az öltöző
de tudtam már hogy van barátod
hogyan elmondtad ez jó volt
nyílt és megnyerő És nem tudtam hogy
neked mi leszek csak akartam hogy bármi is

legyek A kék uszodafénnyel mit tegyek:
rövid történetek úsznak benne fröcsköl
egy langaléta bajnokjelölt és szétáznak
az izmok s a hosszú hajsálak Azzal ahogy
odaadva teljes magad a mozdulatba
s ahogy én azt elfogadtam a cipőmet becsatoltad
Meghajoltam Az uszodában fénylett április

2.

A kocsiban épp hogy érintettelek A lépcsőházban
mint a moha benőttem kezemet
majd elengedted hogy aztán el ne engedd
befogadott az erdő Páfrányok hajtottak
gally tört levél pergett Ez a tölgyfás
nekünk termett Emelkedtünk ameddig lehet
a lépcsőkön s az ujjakat összefonva
a félhomályos vadonban kószáltunk
Szebb rengetegben nem jártam sosem
Egészen közel voltam hozzád: ujjbegyeidben
fülelt és félütemekkel
számolt a szíved Megálltál: megálltam
Akkor hozzád léptem csupa fényfülke
és kitöltöttem Aztán a lakás Aztán ismét le
az utcára Mindvégig boldog
hogy egymáshoz dőltek az apró és derűs dolgok

3.

Nem értettem ott a labdafalnál
ahol velem volt neked jó játszani
hogy láthatsz meg egy nyúlánk csípőt nyakat
félénk és pimasz nagykamasz bokát

észrevenni míg a labda pörög
és pufogva pattan vissza közted és
köztem s én nem nézem ki miként forog
a pályán mint egy bolygó mögöttem

a saját napja körül Nem értettem
lehet kiszállni abból amibe
magad vontál bele s mi az ami a
figyelmedet tőlem a második
szettig nincs semmi híja elhajlítja
Velem követelted megosztani

4.

Nézem hogy hátrál az emlékekbe
sok terv hogy mind az is maradjon
Ősszel Velencébe megyek veled
bár előnyár tombol s a könnyű fehér ruhádban
te a téledre vársz és elherdálod
a párák alatt csúszkáló lagúnákat
Nem kívánsz a fölfelé hulló levelekkel
bármit kezdeni Forगतod ujjaid között
a véres hársét s a másikat amelynek
a nevét csak én tudom s úgy adom azt
át neked mint oltárnak az aki istent szeret

Szívom és fúvom cigarettámat Napfény
cserzi és tejes holdfény arcomat Füvekbe
nyúlok sárgulnak épp megsimítom hajadat
Megengedem hogy ládd amíg az eprek
érnek a kertben azt ahogy versemet gépelem
közben a gatyámba benyúlhatsz
kezedet gyorsan visszavedd: ne düljad
szét egyik soromat Megmutatom miként
eszik délen a lédús kaktuszfügét Milyen vagyok
ha hallgatok milyen ha sirályként röpdöl kezem
milyen koboldnak barátnak vagy holtnak

Nem kérte engedélyem: a város város lett
a tenger tenger a madár a cölöp csúcsán
biceg és forgatja csokiszín fejét Nem sodródik
a felszín egyetlen pontján emelkedik-süllyed a szemét
Törvényeket nem teszek Érvénytelenek Combomban
fáj az ér s a könyvben mi itt hever
bádogdobját veri a hároméves kisgyerek és

az olvasóját egy verőlegény Már így vagyok:
így is szükségem van rád Lehet? És suttogom
magamnak – meg ne halljad – hogy meg ne
láss s hogy mindent szavamat megbocsásd

5.

A szövegből – ami akkor
hozzád kötött – egyszercsak fölláلتál hogy unod
Leírtál néhány magad mentésére szánt
hószemű mondatod hogy ne kelljen látnod fehéredek
attól hogy most most most vesztelek
el Kamera közvetített így hát
nem voltam veszélyes: az ekrán fakulhat (lefagyott táj)
és el is fakult De aztán ott voltál egy percig
mindenható majd búcsútlanul lekapcsolódtál
a gépről Tudtad végleges lehetsz
kíméletlen hogy bármit megtehetsz
Tetted tovább dolgaidat
fordítás gyerekzsivaj bugyolált be
hogy megszabadultál tőlem s lágy gúny és öröm
Uram adj hatalmat csöppet
tedd hogy hozzád ne legyen többet
semmi közöm

Kiköt egy vitorlás

A kétezres évek elején, egy verőfényes tavaszon ha valaki belépett a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum kiállítótermébe, akár ha kivájt sziklatemplomba jutott volna, mesterséges fény világította szent helyre, amelyben a kapu, a boltív, az oszlopok, az oltár a kereszttel mind-mind jelekből, betűszövedékből, betűhálóból volt kitapétázva. Betűtemplom. A kívülről becsomagolt objektumok ellen-geisztusaként a belülről kicsomagolt szakrális tér. Szövegtárgyak, a háromdimenzióssá, tehát testté lett ige *formái* fogadták a látogatót. Vagy mondhatjuk úgy: az olvasót? Hiszen Géczi János, akit pályája kezdetétől foglalkoztatott a *meg-elevenedő* írás, költői programjának emblémáját alkotta meg ezzel a koncepttel. A betűtemplomot elbontották. Az *ars poetica* azonban, amelynek az a kiállítás oltárt emelt, Géczi János költészetét évtizedek óta forrósággal hatja át.

Ez a forróság különös természetű. Mint amikor délidőben egy olajfaligetben, magasan a tenger (a világ) fölött körülnézünk. A látvány moccsatlan, néma, a kabócák egybefolyó lármája is csöndszerű, a szemlélő mozdulatra képtelen, mégis érezni, hogy ebben a roppant állóképben ott az élet eleven gazdagsága. Ez a feszültség munkál Géczi verseiben (nem véletlen, hogy a mediterráneum iránti mély vonzódása érzéki és szellemi, azaz természeti és művelődéstörténeti kötődés, egyszerre időtlen és történeti/történelmi jellegű). Kitűnő esszéportréjában Tandori Dezső is ezt boncolgatja, amikor Géczi versközegét így jellemzi: „helyben áll tehát, ami állandó zsongásban leledzik”. Az *elementáris* vágyakat épp az hitelesíti, hogy közben – ugyancsak Tandori kifejezésével – „az elemi szorgoskodás hallható”.

Ebben a szorgoskodásban a betű, a teremtet és tovább-teremtő szöveg az univerzum része, bár nem egyenrangú még egy virágsgirommal sem (hát még egy teljességében pompázó rózsával, Géczi címernövényével). „Bokorul tanulni”, vallja szerzőnk, éltető, de be nem teljesíthető kötelességünk (hisz *rózsa* sincs, csupán e névvel illetett milliónyi variáció).

Gyakran megírják róla, hogy képzettsége szerint biológus, hogy ő „a” természettudományos műveltséggel rendelkező magyar költő (és esszéista, tanulmányíró, a természeti jelképek tudós szófejtője, irodalmi múltunk természetképének specialistája), mintha ezzel magyarázatra lelne, miért is gyönyörködünk verseit olvasva megfigyelés és tudás szokatlan asszociációiban. Poeta doctus – hajtja meg fejét illendően a literátus szakma, a jámbor közönség pedig valami veretes unalomra gyanakszik. Mintha a németalföldiek képeinek titka a rekvizitumok pontos ismeretében rejlene. Mintha Géczi verseinek nem a levegőjét, lélegzetvételt, látomásszerű tárgyiasságát, a kinagyítások és eltávolítások váltásainak szédületét élveznénk. Azt a fajta személyességet, amely a szerzőt aprónak, a kép látszólag elhanyagolható részletének mutatja, miközben a képbe komponált én tükörijátékait követhetjük (lám, megint csak a németalföldiek...). S hogy még egy viszonylagossággal toldjuk meg röpké érveinket: az olykor csordultig telített kompozíciót alkotója egy-egy mozdu-lattal újra meg újra „kivezeti” a művészetből.

Kivezeti? Igen, mert a nyugvópontot maguk a versek nem engedik megtalálni. Az olvasó kényelmét nem szavatolja sem a téma „súlya”, sem a stílus „szépsége”, a szöveg nyugtalanítóan nyitva és magára marad. Ez kezdetben a neoavantgárd kihívó gesztusaival történik (a hetvenes évek magyar neoavantgárdjának jelentősége máig nem ismert, sőt elfeledett!), később ez vált át a modernitás ellenkező irányból érkező kritikájába, a premodern klasszika és misztika *használatába*, amely a régvolt századokból ránk maradt és elfeledett reflexiók eksztatikus újraírásait eredményezi. És persze az újraírás reflexióit is! Mert beszélhetünk az élményanyag megsokszorozódásáról, a nyelvi (nyelvben) lét költői magatartásáról, de csak (?) mint a művészi teremtés alázatának alárendelt *látványról*. Kihívás és alázat.

1979 – a fiatal költőt beválogatják a „Szegeden élő költők antológiájába”, de ő maga már Veszprémben dolgozik. Elmozdul

saját arcmása alól, mint később is, mindig. Miközben – újabb ellentmondás – máig Veszprémben él, sőt elmondható, hogy a város mai identitását jelentős mértékben alakította (tanárként, szerkesztőként, kultúráközvetítőként), s egész próza- és versköteteket – kedves ambíciójának kifejezésével: könyvműveket – szentelt neki. De Géczi János nem napjaink veszprémi költője. Nem napjainké, hanem Gizella koráé, Ányos Pál századáé, a Cholnokyaké; és nem egy magyar kisvárosé, hanem a dalmát szigeteké, a rovinji kolóniáé, Rómáé és az iszlám kerteké. Egyúttal pedig örököse Ilia Mihály *Tiszatájának*, az újvidéki *Symposiumnak*, a párizsi *Magyar Műhelynek*. Egy „végtelen könyvtárnak”, ahogy kötetünk címadó versében mondja.

A *Kiegészítések...* nem válogatott s nem gyűjteményes kötet, hiszen a költői pálya legkülönbözőbb időpontjaiból, bejárt vidékeiről egymás felé tartó, összetartozó, diskurzusba lépő versek új ciklusokká rendeződnek. A számvetés, egyben az újrafelfedezés örömeivel, mint amikor a nemrég megismert partokról váratlan kiderül: földrész, amelynek új nevet kell adnunk. Eljátszunk azazal az indokolható gondolattal, hogy a költői életmű maga is egy, megkomponálható könyv, mintha harminc év java versei mind egy folyvást készülő új kötet darabjai volnának. A szüntelen készülődés tanúi. „A veszprémi omlatag vároldal meredek kertje, az Adriát övező szirtekről a hullámokig aláfutó ösvény, az életből az alvilágba hulló sorsok: mindvégig a versszöveg zuhanása, széttörése elemi darabjaira, egészen az alfabét magányos betűiig, amelyekből azonban újrakonstruálható az élet” – írtam egy évtizeddel korábbi áttekintés rezüméjeként.

„Újrakonstruálható.” Kötetünkben – természetesen – a *Lamentáció az Adria fölött* című, ???-as hosszúvers mellé került (itt jelenik meg először) egy 2013-as datálású költemény, a *Lamentáció a tengeren*. Az előbbiben ott

az ember
aki még látta
a világ hogyan bomlik szét
porlad darabokra a szavak gótikája körülötte
egy félbevágott szónál
sárga kénlepke libben föl föl és
nem röppen tovább
abbamarad.

Az utóbbiban

*záporozik a csillagok és a tenger fénye
hulldogál a közepe, a vége és az eleje.
Kiköt egy vitorlás, egyetlen szárnya
fehéren összerogy. A világnak itt a határa
ahogyan ekként leomolva ragyog.*

Föl és le. Az egyikben a kénlepke odakollázsolt szenvedélyes sárgája megszakítja adását, maradnak körülötte a szóromok: *bomlik, porlad, abbamarad*. A másikban viszont bár az életút, a sors jelképeként

a vitorla összerogy (a magyar őszikék legszebb metaforáinak egyike), s bár a világ a halandó előtt *leomlik*, fénye múlhatatlanul záporozik, ragyog.

Le és föl.

Reményi József Tamás

TARTALOM

a vers csak vészkijárat

Szabad kis zsandárversek (1993)
Landol a költemény a reptéren tüntetés (1989)
A mellkasból a hosszú éles jelző (1989)
Egy meg nem írt vers sorai (2012)
Egy olvasóhoz (2005)
A mából (1988)
A vers ablakában (1988)
Belátom (2011)
Másik (2002)
Andrássy úti ősz (1996)
A szavak (2011)
A szemtanú (1996)
Piszkozat (2012)
Az encián előszobája (1993)
A vers sem hoz megnyugvást (2005)
Szótár (2005)

hány elhalt szegfű

Antik jelen (2005)
Allegória (2005)
Nauszikaá (2002)
Nádi farkas (2002)
A szörny (2002)
A vak (2005)

Toszkán vidék, olasz alakkal (2011)
Az egyetlen tőr balladája (2005)
Physiologus (2002)
Példa (2011)
Történet (2012)
Úgy kopácsol (2012)
Ha még (2012)
Az állandó (2011)
Érintések (2005)
Hallgatom (2005)
Látkép a valóságról gepárddal (1989)
38 fekete oszloptuja (1993)
Három waka (2011)
Szegedi hadak (2005)
Karácsonyi versmorzsák Ilia Mihálynak (2011)
Vérdió (2005)
Kontinentális kedd (1989)
Kiegészítések egy Vörösmarty-sorhoz (2002)
Toporog és visszapofázik (1989)
Janó (2011)
Jutunk-e, s mire, édes úr (2011)
Rizlingdémon (1996)
Saját (2011)
Az elszabadult karton (2011)
Magyarország (2002)

magával hurcolja a tenger

21 rovinj (1994)

az ányos pálból nőtt trombitavirág

Ezer veszprémi naplemente (1999)
Veszprém (2002)

A szajkó (2003)
Darázs (2002)
Mézélő méh (2011)
Hó a mandulaágon (1996)
Nem marad más (2012)
Nincs (2005)
Alaphabét (2002)
Labirintus (2011)
Málnaszemekben tisztás fények (1989)
Csak a salétrom és mész és síkos márga (1986)
Ki vala (2011)
Előhang a Tetradrachmához (2005)
Tetradrachma (2005)
Utóhang a Tatradrachmához (2005)
Fa (2013)
Majdnem (2011)
Mekkora a világ (2011)
Lamentáció az Adria fölött (2005)
Lamentáció a tengeren (2013)
Fény és árnyék (2005)
Folt (2012)
Minden ellenemre van (1989)
A visszavont tekintet (2002)
Galamb (2002)
November Brüsszelben (2011)
Ostende és Ostia-song (2011)
Részkecskék (1996)
Strófa (2005)
Summa (2005)
Öreg szem (2005)
Nyárvégi kert (2011)
Végső utca (2011)
The end (2011)
Istent is meglepi (2011)

örökre befejezetlenül

A hárserdőn túl (2011)
Elbillent fejjel állok ott
a nyárfalevél-fényképen (2004)
Divina Commedia (2002)
Egy alvóhoz (2011)
Befejezetlenül (2011)
A hallgatás (2011)
Ahogy (2005)
A húséges (2011)
A jegy (2011)
A lépcső (2002)
A perzsa (2005)
Ha elhagysz (2011)
Harmincnégy éves lettem e versben (1989)
Helén (2011)
Két groteszk (2011)
Láng (2005)
A találkozás (2002)
Az elválások hűvös tükre (1989)
Lázár (1986)
Madárként felcsapó (1986)
Makula (2011)
Két mandulamag (2011)
Ne légy (2012)
Nem tudom (2011)
Telehold Larnaka fölött (2005)
Te sem (2013)
Nyom (2011)
Odaát (2011)
Okodat (2011)
Sanzon (2005)
Kiköt egy vitorlás. Utószó (Reményi József Tamás)

